



1939 ΕΥΡ

Μ. Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ - ΝΟΥΑΡΟΥ
Καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ
ΜΕΤΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ἐγκριθέν ἐν τῷ τελευταίῳ διαγωνισμῷ ἐπὶ πενταετίαν
ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1930—1931

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας	115687
	20-11-39
Τιμὴ ἄνευ βιβλιοσήμου Δρχ.	25
*Ἀξία Βιβλιοσήμου >	10
Πρόσθετος φόρος Ἀναγκ. Δανείου >	3
Συνολικὴ τιμὴ Δρχ.	38



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
52 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ (ΜΕΓ. ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ) - 52
1939

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Μ. Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ - ΝΟΥΑΡΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

αγ. ἕρως

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ
ΜΕΤΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

*Εγκριθέν ἐν τῷ τελευταίῳ διαγωνισμῷ ἐπὶ πενταετίαν
ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1930—1931

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἀντίτυπα 1000



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
52 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ (ΜΕΓ. ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ) - 52
1939

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγ-
γραφέως.

Handwritten signature



ΤΥΠΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΙ—ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 44

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

ΟΡΕΣΤΗΣ

ΠΥΛΑΔΗΣ

ΧΟΡΟΣ

ΒΟΥΚΟΛΟΣ

ΘΟΑΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

Ὁ Ὀρέστης καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑρινύων διὰ τὸν φόνον τῆς μητρὸς του Κλυταιμνήστρας μετέβη εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ζητῶν τρόπον ἀπαλλαγῆς. Λαβὼν δ' ἐκεῖθεν χρησμὸν ὅτι, ἂν κομίσῃ ἐκ τῆς Ταυρικῆς τῆς Σκυθίας εἰς Ἑλλάδα τὸ ἐκεῖ φυλατιζόμενον ξοάνον τῆς Ἀρτέμιδος, θέλει εὔρει τέλος τῶν ἑαυτοῦ δεινῶν, ἀπῆλθεν εἰς Ταύρους ἐν συνοδείᾳ τοῦ φίλου καὶ συγγενοῦς Πυλάδου. Ἄλλ' ἀνακαλυφθέντες ὑπὸ τῶν βουκόλων τοῦ βασιλέως τῆς χώρας Θόαντος ἤχθησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἐν ᾧ ἡ Ἰφιγένεια, ἡ τοῦ Ὀρέστου ἀδελφή, διετέλει ἱέρεια, ἵνα κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον θυσιασθῶσιν εἰς τὴν θεάν. Ἐπακολουθεῖ ἡ ἀναγνώρισις τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ ἡ ἀπόπειρα πρὸς ἀπόδρασιν μετὰ τοῦ ἱεροῦ ξοάνου. Ὁ βασιλεὺς Θόας ἐν καιρῷ πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα διατάττει τὴν σύλληψιν αὐτῶν, ἣν ματαιώνει ἡ ἐπέμβασις τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, δι' ἧς σώζονται εἰς Ἑλλάδα εὐδαίμονες οἱ Ἀγαμεμνονίδαι.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης (ΕΙΕ) είναι ένα διεθνές κέντρο έρευνας και εκπαίδευσης που λειτουργεί στην Αθήνα. Το ΕΙΕ προσφέρει προγράμματα και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπαίδευση, την έρευνα και την ανάπτυξη. Τα προγράμματα του ΕΙΕ είναι ανοικτά σε όλους τους εκπαιδευτικούς, ερευνητές και φοιτητές που ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση και την έρευνα. Το ΕΙΕ συνεργάζεται με διάφορα εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα σε όλο τον κόσμο. Το ΕΙΕ είναι ένα σημαντικό κέντρο για την εκπαίδευση και την έρευνα στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

- ΙΦ. Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πῖσαν μολὼν
 θοαῖσιν ἵπποις Οἰνομάου γαμῆ κόρην,
 ἐξ ἧς Ἄτρεὺς ἔβλασεν· Ἄτρεὺς δὲ παῖς
 Μενέλαος Ἀγαμέμνων τε· τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ,
 τῆς Τυνδαρείας θυγατρὸς Ἰφιγένεια παῖς, 5
 ἦν ἀμφὶ δίναις ἄς θάμ' Εὐρύπος πυκναῖς*
 αὔραις ἐλίσσω κυανέαν ἄλλα στρέφει,
 ἔσφαξεν Ἑλένης εἶνεχ', ὡς δοκεῖ, πατῆρ
 Ἄρτεμιδι κλειναῖς ἐν πτυχαῖσιν Αὐλίδος. 10
 ἐνταῦθα γὰρ δὴ χιλίων ναῶν στόλον
 Ἑλληνικὸν συνήγαγ' Ἀγαμέμνων ἄναξ,
 τὸν καλλίνικον* στέφανον Ἰλίου θέλων
 λαβεῖν Ἀχαιοὺς, τοὺς θ' ὕβρισθέντας γάμους
 Ἑλένης μετελθεῖν*, Μενέλεω χάριν φέρων.
 δεινῆς τ' ἀπλοίας* πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων, 15
 εἰς ἔμπυρ* ἦλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε·
 ὦ τῆσδ' ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας,
 Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃ χθονός,
 πρὶν ἂν κόρην σὴν Ἰφιγένειαν Ἄρτεμις
 λάβῃ σφαγεῖσαν· ὅ τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι 20
 κάλλιστον, ἠὔξω φωσφόρῳ* θύσειν θεῶ.
 παῖδ' οἶν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμνήστρα δάμιο
 τίττει, τὸ κάλλιστεῖον* εἰς ἔμ' ἀναφέρων,
 ἦν χοῆ σε θῦσαι, καὶ μ' Ὀδυσσέως τέχνα
 μητρὸς παρείλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως. 25
 ἔλθοῦσα δ' Αὐλίδ' ἠέ τάλαιν' ὑπὲρ πυρῶς
 μεταφοῖα ληφθεῖσ' ἔκαινόμην ἕϊφει·
 ἀλλ' ἐξέκλειπεν* ἔλαφον ἀντιδοῦσά μοι
 Ἄρτεμις Ἀχαιοῖς, διὰ δὲ λαμπρὸν αἰθέρα
 πέμψασά μ' εἰς τήνδ' ὄφισεν Ταύρων χθόνα, 30

οὐ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος
 Θόας, ὃς ὠκὴν πόδα τιθεῖς* ἴσον πτεροῖς
 εἰς τοῦνομ' ἦλθε τόδε ποδοκείας χάριν.
 ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱερίαν τίθησί με,
 ὅθεν νόμοισιν τοῖσιν ἦδεται θεὰ 35
 Ἄρτεμις ἑορτῆς, τοῦνομ' ἦς καλὸν μόνον,
 τὰ δ' ἄλλα — σιγῶ, τὴν θεὸν φοβουμένη.
 θύω γὰρ ὄντος τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει,
 ὃς ἂν κατέλθῃ τήνδε γῆν Ἑλλήν ἀνήρ.
 κατάρχομαι μὲν, σφάγια δ' ἄλλοισιν μέλει 40
 ἄρορητ' ἔσωθεν τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.
 ἂ καινὰ δ' ἦκει νύξ φέρουσα φάσματα,
 λέξω πρὸς αἰθέρ', εἴ τι δὴ τόδ' ἔστ' ἄκος*.
 ἔδοξ' ἐν ὕπνῳ τῆσδ' ἀπαλλαγθεῖσα γῆς
 οἰκεῖν ἐν Ἄργει, παρθενῶσι δ' ἐν μέσοις 45
 εὐδεῖν, χθονὸς δὲ νῶτα* σεισθῆναι σάλῳ,
 φεύγειν δὲ κάξω στᾶσα θριγκόν* εἰσιδεῖν
 δόμων πίτνοντα, πᾶν δ' ἐρρείψιμον* στέγος
 βεβλημένον πρὸς οὐδας ἐξ ἄκρων σταθμῶν.
 μόνος δ' ἐλείφθη στῦλος, ὡς ἔδοξέ μοι, 50
 δόμων πατρώων. ἐκ δ' ἐπικράνων* κόμας
 ξανθὰς καθεῖναι, φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν.
 καὶ γὰρ τέχνην τήνδ' ἦν ἔχω ξενοκτόνον
 τιμῶσ' ὑδραίνειν αὐτὸν ὡς θανούμενον,
 κλαίουσα. τοῦναρ δ' ὥδε συμβάλλω τόδε· 55
 τέθνηκ' Ὀρέστης, οὗ κατηρξάμην* ἐγώ.
 στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες·
 θνήσκουσι δ' οὗς ἂν χέρονιβες* βάλωσ' ἐμαί.
 οὐδ' αὖ συναίψαι* τοῦναρ εἰς φίλους ἔχω·
 Στροφιῶ γὰρ οὐκ ἦν παῖς, ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ. 60
 νῦν οὖν ἀδελφῶ βούλομαι δοῦναι χοῆς
 ἀποῦσ' ἀπόντι· ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἂν,
 σὺν προσπόλοισιν, ἃς ἔδωχ' ἡμῖν ἄναξ
 Ἑλληνίδας γυναῖκας. ἀλλ' ἐξ αἰτίας
 οὐπω τίνας πάρευσιν; εἴμ' εἴσω δόμων 65
 ἐν οἷσι ναίω τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.

Περίληψις τῶν στίχων 67-76.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς Ἰφιγενείας εἰσέρχονται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Ὀρέστης καὶ ὁ Πυλάδης κατασκοπεύοντες τὰ περίεξ προσεκτικῶς. Ἐκεῖ ἀνακαλύπτουν τὸν ναὸν τῆς θεᾶς μετὰ βωμοῦ αἵματοβαφοῦς ἐκ τῆς θανατώσεως τῶν ξένων, οὗ ἡ θεὰ ρίπτει εἰς ἀπόγνωσιν τὸν Ὀρέστην.

- OP. ὦ Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ τήνδ' ἐς ἄρκον* ἤγαγες
 χρήσας, ἐπειδὴ πατὸς αἶμ' ἐπισάμην,
 μητέρα κατακτάς; διαδοχαῖς* δ' Ἐρινύων
 ἤλανόμεσθα φυγάδες, ἔξεδροι χιθονός,
 80
 δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα* καμπίμους.
 ἐλθὼν δὲ σ' ἠρώτησα πῶς τροχηλάτου*
 μανίας ἄν ἐλθοιμ' εἰς τέλος πόνων τ' ἐμῶν.

 σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὄρους χιθονός,
 85
 ἔνθ' Ἄρτεμῖς σοι σύγγονος βοημοῦς ἔχει,
 λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς ὃ φασιν ἐνθάδε
 εἰς τοῦσδε ναοὺς οὐρανοῦ πεσεῖν ἄπο.
 λαβόντα δ' ἡ τέχναςιν ἢ τύχη τινί,
 κίνδυνον ἐκπλήσαντ',* Ἀθηναίων χιθονί
 90
 δοῦναι· τὸ δ' ἐνθένδ' οὐδὲν ἐρρήθη πέρα,
 καὶ ταῦτα δρᾶσαντ' ἀμπνοᾶς* ἕξιν πόνων.
 ἦκω δὲ πεισθεῖς σοῖς λόγοισιν ἐνθάδε
 ἄγνωστον εἰς γῆν, ἄξενον· σὲ δ' ἴστορῶ,*
 Πυλάδη. σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου,
 95
 τί δρωμέν; ἀμφίβληστρα* γὰρ τοίχων ὄρας
 ὑψηλά, πότερα κλιμάκων προσαμβάσεις*
 ἐκβησόμεσθα; πῶς ἄν οὖν λάθοιμεν ἄν;
 ἢ χαλκότενκτα κληῖθρα λύσαντες μογλοῖς,
 100
 ὧδ' οὐδὸν ἔσιμεν; ἦν δ' ἀνοίγοντες πύλας
 ληφθῶμεν εἰσβάσεις τε μηχανώμενοι,
 θανούμεθ'· ἀλλὰ πρὶν θανεῖν, νεὼς ἐπι
 φεύγωμεν, ἦπερ δεῦρ' ἐναυστολήσαμεν.
 ΠΥ. φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν οὐδ' εἰθώταμεν·
 105
 τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρῆσμὸν οὐ κακιστέον.
 ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κρύψωμεν δέμας

- κατ' ἄντρον ἃ πόντος νοτίδι διακλύζει μέλας,
 νεὸς ἄπωθεν, μὴ τις εἰσιδὼν σκάφος
 βασιλευσιν ἔλπη κἄτα ληφθῶμεν βία.
 ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας* μόλη, 110
 τολμητέον τοι ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαβεῖν
 ἄγαλμα, πάσας προσφέροντε μηχανάς.
 ὄρα δὲ γεῖσα τριγλύφων* ὅποι κενὸν
 δέμας καθεῖναι· τοὺς πόνους γὰρ ἀγαθοὶ
 τολμῶσι, δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ. 115
- OP. οὔτω μακρὸν μὲν ἤλθομεν κόπη πόρον,
 ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀροῦμεν πάλιν·
 ἀλλ' εὖ γὰρ εἶπας, πειστέον· χωρεῖν χρεῶν
 ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας.
 οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον γενήσεται* 120
 πεσεῖν ἄκραντον θέσφατον· τολμητέον·
 μόχθος γὰρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

Περίληψις τῶν Στίχων 123 - 466.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς σκηπῆς τοῦ Ὀρέστου καὶ τοῦ Πυλάδου εἰσέρχεται ὁ χορὸς (**πάροδος**) τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν, αἵτινες προσεκλήθησαν παρὰ τῆς Ἰφιγενείας (ἴδε στίχ. 63), ἵνα λάβωσι μέρος εἰς τὰς πρὸς τὸν Ὀρέστην (τὸν ὡς θανόντα θεωρούμενον) ἐπιμνημοσύνας χοάς. Ἐν ἀρχῇ ὁ χορὸς ἀποτείνει ὕμνον εἰς τὴν Ἄρτεμιν, πρὸς τὸν ναὸν τῆς ὁποίας βαδίζει, καὶ ἐπικαλεῖται ἱεράν σιγὴν παρὰ τῶν διερχομένων κατοίκων. Ἰδὼν δὲ ἐξερχομένην τὴν Ἰφιγένειαν ἐκ τοῦ ναοῦ ἐρωτᾷ τὸ αἴτιον δι' ὃ προσεκλήθη, καὶ μανθάνει παρ' αὐτῆς, ὅτι συμφώνως πρὸς ὄνειρον τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὁ ἀδελφός τῆς Ὀρέστης ἀπέθανε καὶ ἐπιθυμεῖ μετ' αὐτῶν νὰ προσφέρῃ θυσίας. Ὁ χορὸς τῶν Ἑλληνίδων συμπάσχει (**κομῶς**) μετὰ τῆς Ἰφιγενείας διὰ τὸ νέον ἀτύχημα τοῦ οἴκου τῶν Ἀτρείδων καὶ ἀναμνησθεταί· καὶ ἄλλων παλαιῶν συμφορῶν τοῦ πατρικοῦ γένους. Ἡ Ἰφιγένεια, ἧς αἱ πλῆγαὶ ἀνεξέσθησαν ἐκ τῆς ὑπομνήσεως τοῦ χοροῦ, στρέφει τὸ βλέμμα τῆς πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ διεκτραγωδεῖ τὴν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς τῆς μέχρι σήμερον ἐλευσινίην τῆς τύχην, ἧς ἐπιστέγασμα εἶναι ὁ θάνατος τοῦ προσφιλοῦς ἀδελφοῦ.

Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην (*πρῶτον ἐπεισόδιον*) εἰσέρχεται βουκόλος ἀγγέλλων εἰς τὴν Ἰφιγένειαν ὅτι συνελήφθησαν δύο νεανίαι· Ἕλληνες (ὧν ὁ εἰς ἐκαλεῖτο Πυλάδης), ναυαγήσαντες μὲ τὸ πλοῖόν των εἰς τὰς ἀποκρήμους ἀκτᾶς, καὶ θὰ ὀδηγηθῶσιν μετ' ὀλίγον εἰς αὐτήν, ἵνα κατὰ τὸν ὑπάρχοντα νόμον θυσιασθῶσιν εἰς τὴν θεάν. Ἡ Ἰφιγένεια διατάττουσα νὰ κομισθῶσιν οἱ ξένοι ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν τῆς εἶναι δυνατόν νὰ φανῇ ἐπιεικῆς πλέον πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἕνεκα τῆς προσφάτου δυστυχίας τῆς· θὰ προετίμα ἕμως ἀντὶ τούτων νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖράς τῆς ἢ Ἑλένη ἢ ὁ Μενέλαος διὰ νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς δι' ἅσα κακὰ παρ' αὐτῶν ἔλαβεν ἐν Αὔλιδι. Ὁ χορὸς (*πρῶτον σιάσιμον*) συμμεριζόμενος τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Ἰφιγενείας κατὰ τῆς Ἑλένης εὐχεται νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν δικαίαν τιμωρίαν καὶ θέλει νὰ μάθῃ πόθεν τῆς Ἑλλάδος εἶναι οἱ συλληφθέντες ξένοι καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν ἐφθασαν ἐδῶ, ὅπου θὰ ὑποστώσῃ τῆς ῥιψοκινδύνου φύσεώς των τὴν ἀμοιβήν. Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ νοῦς τοῦ χοροῦ στρέφεται πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὅπου εὐχεται νὰ ἐπανέλθῃ ταχέως, ἐλευθερούμενος ἀπὸ τὴν ξενικὴν ταύτην δουλείαν του. Ἐν τῷ μεταξὺ (*δεύτερον ἐπεισόδιον*) φαίνονται οἱ ξένοι ὀδηγούμενοι πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν.

ΙΦ. εἶεν·

τὰ τῆς θεοῦ μὲν πρῶτον ὡς καλῶς ἔχη,
φροντιστέον μοι· μέθετε τῶν ξένων χέρας,
ὡς ὄντες ἱεροὶ μηκέτ' ὧσι δέσμιοι.

ναοῦ δ' ἔσω στείχοντες εὐτρεπίζετε

470

ἂ χροὴ ἔπι τοῖς παροῦσι καὶ νομίζεται.

φεῦ·

τίς ἄρα μήτηρ ἢ τεκοῦσ' ἡμᾶς ποτε

πατήρ τ', ἀδελφή τ', εἰ γεγῶσα τυγχάνει,

οἴων στερεῖσα διπτύχων* νεανιῶν

ἀνάδελφος ἔσται. τὰς τύχας* τίς οἶδ' ὅτι

475

τοιαῖδ' ἔσονται· πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν

εἰς ἀφανὲς ἔρπει, κοῦδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν·

ἢ γὰρ τύχη παρήγαγ' εἰς τὸ δυσμαθές.

πόθεν ποῖθ' ἦκετ', ὦ ταλαίπωροι ξένοι·

ὡς διὰ μακροῦ μὲν τήνδ' ἐπλεύσατε χιθόνα,

480

- μακρὰν δ' ἄπ' οἴκων χθινοὺς ἔσεσθ' αἰεὶ κάτω.
 ΟΡ. τί ταῦτ' ὀδύρει, καπὶ τοῖς μέλλουσι νῶ
 κακοῖσι λυπεῖς, ἦτις εἶ ποτ', ὦ γύναι;
 οὔτοι νομίζω σοφόν,* ὅς ἂν μέλλον θανεῖν
 οἴκτω τὸ δεῖμα τοῦλέθρου νικᾶν θέλῃ, 485
- σωτηρίας ἀνέλπισ· ὡς δὴ ἔξ ἑνὸς
 κακῷ συνάπτει, μοῖριαν τ' ὀφλισκάνει
 θνήσκει θ' ὁμοίως· τὴν τύχην δ' εἶν χροεών,
 ἡμᾶς δὲ μὴ θορήνει σὺ· τὰς γὰρ ἐνθάδε 490
 θυσίας ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκομεν.
- ΙΦ. πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ'* ὀνομασμένος
 Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν προῶτον θέλω.
- ΟΡ. ὄδ', εἴ τι δὴ σοὶ τοῦτ' ἐν ἡδονῇ μαθεῖν.
 ΙΦ. ποίας πολίτης πατρίδος Ἕλληνας γεγώς; 495
 ΟΡ. τί δ' ἂν μαθοῦσα τόδε πλέον λάβοις γύναι;
 ΙΦ. πότερον ἀδελφῶν μητροῦς ἔστον ἐκ μιᾶς;
 ΟΡ. φιλότητί γ' ἔσμεν, οὐ κασιγνήτω γένει.
 ΙΦ. σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ;
 ΟΡ. τὸ μὲν δίκαιον δυστυχεῖς καλοῖμεθ' ἄν. 500
 ΙΦ. οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ· τοῦτο μὲν δὸς τῇ τύχῃ.
 ΟΡ. ἀνόνημοι θανόντες οὐ γελώμεθ' ἄν.
 ΙΦ. τί δὲ φθονεῖς τοῦτ'; ἢ φρονεῖς οὔτω μέγα;
 ΟΡ. τὸ σῶμα θύσεις τοῦμόν, οὐχὶ τοῦνομα.
 ΙΦ. οὐδ' ἂν πόλιν φράσειας ἦτις ἔστί σοι; 505
 ΟΡ. ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος,* ὡς θανουμένῳ.
 ΙΦ. χάριν δὲ δοῦναι τήνδε κωλύει τί σε;
 ΟΡ. τὸ κλεινὸν Ἄργος πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.
 ΙΦ. πρὸς θεῶν ἀληθῶς, ὃ ξέν', εἴ κείθεν γεγώς;
 ΟΡ. ἐκ τῶν Μυκηναίων, αἶ ποτ' ἦσαν ὄλβια. 510
 ΙΦ. φυγὰς δ' ἀπῆρας πατρίδος, ἢ ποία τύχη;
 ΟΡ. φεύγω τρόπον γε δὴ τιν' οὐχ' ἐκῶν ἐκῶν. 512
 ΙΦ. καὶ μὴν ποθεινός γ' ἤλθες ἐξ Ἄργους μολών. 515
 ΟΡ. οἴκουν ἐμαυτῷ γ'· εἰ δὲ σοί, σὺ τοῦτ' ἔρα*. 516
 ΙΦ. ἄρ' ἂν τί μοι φράσειας ὧν ἐγὼ θέλω; 513
 ΟΡ. ὡς ἐν παρέργῳ* τῆς ἐμῆς δυσπραξίας. 513
 ΙΦ. Τροίαν ἴσως οἶσθ', ἧς ἀπανταχοῦ λόγος. 517
 ΟΡ. ὡς μή ποτ' ὄφελόν γε μηδ' ἰδὼν ὄναρ.

- ΙΦ. φρασίν νιν οὐκέτ' οὔσαν οἴχεσθαι δορί.
 ΟΡ. ἔστιν γὰρ οὕτως οὐδ' ἄκραντ' * ἠκούσατε. 520
 ΙΦ. Ἐλένη δ' ἀφίικται δῶμα Μενέλεω πάλλιν;
 ΟΡ. ἦκει, κακῶς γ' ἔλθοῦσα τῶν ἑμῶν τινη*.
 ΙΦ. καὶ ποῦ'στι; κἀμοὶ γάρ τι προυφείλει κακόν.*
 ΟΡ. Σπάσθη ξινοικεῖ τῷ πάρος ξυνευνέτη.
 ΙΦ. ὦ μῦσος οὐσ' Ἑλλησιν, οὐκ ἔμοι μόνη. 525
 ΟΡ. ἀπέλαυσα καγὼ δὴ τι τῶν κείνης γάμων.
 ΙΦ. νόστος δ' Ἄχαιῶν ἐγένειθ' ὡς κηρούσεται;
 ΟΡ. ὡς πάνθ' ἄπαξ με συλλαβοῦσ' * ἀνιστορεῖς.
 ΙΦ. ποῖν γὰρ θανεῖν σε, τοῦδ' ἐπαυρέσθαι * θέλω.
 ΟΡ. ἔλεγχ', ἐπειδὴ τοῦδ' ἐρῶς· λέξω δ' ἐγώ. 530
 ΙΦ. Κάλχας τις ἦλθε μάντις ἐκ Τροίας πάλλιν;
 ΟΡ. ὄλωλεν, ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος.
 ΙΦ. ὦ πότνι', ὡς εὔ. τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;
 ΟΡ. οὔτω νενόσθηκ' οἶκον, ἔστι δ', ὡς λόγος.
 ΙΦ. ὄλοιτο, νόστου μήποτ' εἰς πάτραν τυχών. 535
 ΟΡ. μηδὲν κατεύχου· πάντα τάκεινου νοσεῖ.
 ΙΦ. Θεΐδος δ' ὁ τῆς Νηρηΐδος ἔστι παῖς ἔτι;
 ΟΡ. οὐκ ἔστιν· ἄλλως λέκτρο' ἔγημ' ἐν Αὐλίδι.
 ΙΦ. δόλια γάρ, ὡς ἴσασιν οἱ πεπονθότες.
 ΟΡ. τίς εἶ ποθ'; ὡς εὔ πυνθάanei τὰφ' Ἑλλάδος. 540
 ΙΦ. ἐκεῖθ' ἐν εἰμ' παῖς ἔτ' οὐσ' ἀποχόμην.
 ΟΡ. ὀρθῶς ποθεῖς ἄρ' εἰδέναι τάκει, γύναι.
 ΙΦ. τί δ' ὁ στρατηγός, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν;
 ΟΡ. τίς; οὐ γὰρ ὃν γ' ἐγῶδα τῶν εὐδαιμόνων*.
 ΙΦ. Ἄτρῶος ἔλεγετο δὴ τις Ἀγαμέμνων ἀναξ. 545
 ΟΡ. οὐκ οἶδ' ἀπελθε τοῦ λόγου τούτου, γύναι.
 ΙΦ. μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' εἴφ' ἴν' εὐφρανθῶ, ξένε.
 ΟΡ. τέθνηξ' ὁ τλήμων, πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα.
 ΙΦ. τέθνηκε; ποία συμφορᾶ; τάλαιν' ἐγώ.
 ΟΡ. τί δ' ἐστέναξας τοῦτο; μῶν προσῆκέ σοι; 550
 ΙΦ. τὸν ὄλβον αὐτοῦ τὸν πάροισθ' ἀναστένω.
 ΟΡ. δεινῶς γὰρ ἐκ γυναικὸς οἴχεται σφαγεῖς.
 ΙΦ. ὦ πανδάκρουτος ἠ κτανοῦσα χῶ θανάων.
 ΟΡ. παῦσαί νυν ἦδη μηδ' ἐρωτήσης πέρα.
 ΙΦ. τοσόνδε γ', εἰ ζῆ τοῦ ταλαιπώρου δάμαρ. 555

- ΟΡ. οὐκ ἔστι· παῖς νιν ὃν ἔτεχ', οὗτος ὤλεσεν.
 ΙΦ. ὦ συνταραχθεῖς οἶκος, ὡς τί δὴ θέλων;
 ΟΡ. πατρὸς θανόντος αἷμα τιμωρούμενος.
 ΙΦ. ὡς εὖ κακὸν δίκαιον εἰσεπράξατο.*
 ΟΡ. ἀλλ' οὐ τὰ πρὸς θεῶν εὐτυχεῖ δίκαιος* ὦν. 560
 ΙΦ. λείπει δ' ἐν οἴκοις ἄλλον Ἀγαμέμνων γόνον;
 ΟΡ. λέλοιπεν Ἡλέκτραν γε παρθένον μίαν.
 ΙΦ. τί δέ; σφαγείσης θυγατρὸς ἔστι τις λόγος;
 ΟΡ. οὐδεὶς γε, πλὴν θανοῦσαν οὐχ ὄραν φάος.
 ΙΦ. τάλαιν' ἐκείνη χῶ κτανὼν αὐτὴν πατήρ. 565
 ΟΡ. κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο.
 ΙΦ. ὁ τοῦ θανόντος δ' ἔστι παῖς Ἄργει πατρός;
 ΟΡ. ἔστ', ἀθλιός γε, κοῦδαμοῦ καὶ πανταχοῦ.
 ΙΦ. ψευδεῖς ὄνειροι, χαίρει'. οὐδὲν ἦτ' ἄρα.

 ΙΦ. ἀκούσατ'. εἰς γὰρ δὴ τιν' ἤκομεν λόγον,
 ὑμῖν τ' ὄνησιν, ὦ ξένοι, σπεύδουσ' ἅμα
 κάμοί. τὸ δ' εὖ μάλιστα τοῦτο γίγνεται, 580
 εἰ πᾶσι ταῦτὸν προᾶγμ' ἀρεσκόντως ἔχει.
 θέλοις ἄν, εἰ σώσαιμί σ', ἀγγεῖλαί τί μοι
 πρὸς Ἄργος ἐλθὼν τοῖς ἐμοῖς ἐκεῖ φίλοις
 δέλτον τ' ἐνεγκεῖν, ἦν τις οἰκτείρας ἐμὲ
 ἔγραψεν αἰχμάλωτος, οὐχὶ τὴν ἐμὴν 585
 φονέα νομίζων χεῖρα, τοῦ νόμου δ' ὑπο
 θνήσκειν σφε, τῆς θεοῦ τάδε δίκαι' ἠγουμένης;
 οὐδένα γὰρ εἶχον ὅστις Ἀργόθεν μολὼν
 εἰς Ἄργος αὐθις τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς
 πέμπειε σωθεὶς τῶν ἐμῶν φίλων τινί. 590
 σὺ δ', εἰ γάρ, ὡς ἔοικας, οὔτε δυσγενὴς
 καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα χοῦς καγὼ θέλω,
 σώθητι καὶ σὺ μισθὸν οὐκ αἰσχρὸν λαβὼν
 κούφων ἕκατι γραμμαμάτων σωτηρίαν.
 οὗτος δ', ἐπέπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε, 595
 θεᾶ γενέσθω θῦμα χωρισθεὶς σέθεν.
 ΟΡ. καλῶς ἔλεξας τάλλα πλὴν ἔν, ὦ ξένη.
 τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ' ἐμοὶ βάρος μέγα·
 ὁ ναυστολῶν* γὰρ εἴμ' ἐγὼ τὰς συμφορὰς.

- οὗτος δὲ συμπλῆει τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν. 600
 οὐκ οὐκ δίκαιον ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ τοῦδ' ἐμὲ
 χάριν τίθεσθαι καὐτὸν ἐκδῦναι* κακῶν.
 ἀλλ' ὡς γενέσθω· τῷδε μὲν δέλτον δίδου,
 πέμψει γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν·
 ἡμᾶς δ' ὁ χρῆζων κτεινέτω. τὰ τῶν φίλων 605
 αἰσχιστον ὅστις καταβαλὼν* εἰς ξυμφορὰς
 αὐτὸς σέσωται. τυγχάνει δ' ὅδ' ὢν φίλος,
 ὃν οὐδὲν ἦσπον ἢ ἢ μὲ φῶς ὄραν θέλω.
 ΙΦ. ὦ λῆμ* ἄριστον, ὡς ἀπ' εὐγενοῦς τινος 610
 ῥίζης πέφυκας τοῖς φίλοις τ' ὄρθως φίλος.
 τοιοῦτος εἶη τῶν ἐμῶν ὀμοσπόρων
 ὅσπερ λέλειπται. καὶ γὰρ οὐδ' ἐγώ, ξένοι,
 ἀνάδελφός εἰμι, πλὴν ὅσ' οὐχ' ὀρῶσά νιν.
 ἐπεὶ δὲ βούλει ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
 δέλτον φέροντα, σὺ δὲ θανεῖ· πολλὴ δέ τις 615
 προσημία σε τοῦδ' ἔχουσα τυγχάνει.
 ΟΡ. θύσει δὲ τίς με καὶ τὰ δεινὰ τλήσεται ;
 ΙΦ. ἐγώ· θεᾶς γὰρ τήνδε προστροπὴν* ἔχω.
 ΟΡ. ἄζηλά γ, ὦ νεᾶνι, κοῦκ' εὐδαίμονα.
 ΙΦ. ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἣν φυλακτέον. 620
 ΟΡ. αὐτὴ ξίφει θύουσα θῆλυς ἄρσενας ;
 ΙΦ. οὔκ' ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερσίνωμαι*.
 ΟΡ. ὁ δὲ σφαγεὺς τίς ; εἰ τάδ' ἴστορεῖν με χρῆ.
 ΙΦ. εἴσω δόμων τῶνδ' εἰσὶν οἷς μέλει τάδε.
 ΟΡ. τάφος δὲ ποῖος δέξεται μ', ὅταν θάνω ; 625
 ΙΦ. πῦρ ἱερὸν ἔνδον χάσμα τ' εὐρωπὸν* πέτρας.
 ΟΡ. φεῦ·
 πῶς ἂν μ' ἀδελφῆς χεῖρ περιστείλειεν* ἄν ;
 ΙΦ. μάταιον εὐχὴν, ὦ τάλας, ὅστις ποτ' εἶ
 ἠϋξῶ· μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός.
 οὐ* μὴν, ἐπειδὴ τυγχάνεις Ἄργεῖος ὢν, 630
 ἀλλ' ὢν γε δυνατὸν οὐδ' ἐγὼ ἄλλείψω χάριν.
 πολὺν τε γὰρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ,
 ξανθῷ τ' ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασβέσω,
 καὶ τῆς ὀρεῖας ἀνθεμόρουτον γάνος*
 ξουθῆς μελίσσης εἰς πυρὰν βαλῶ σέθεν. 635

- ἀλλ' εἴμι δέλτον τ' ἐκ θεᾶς ἀνακτόρον
οἶσω· τὸ μέντοι δυσμενὲς μὴ μοῦ λάβῃς.
φυλάσσει τ' αὐτούς, πρόσπολοι, δεσμῶν ἄτερο.
ἴσως ἄελπτα τῶν ἐμῶν φίλων τινὶ
πέμψω πρὸς Ἄργος, ὃν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ, 640
καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας οὓς δοκεῖ θανεῖν
λέγουσα πιστὰς ἠδονὰς ἀπαγγελεῖ.
- OP. Πυλάδη, πέπονθας ταῦτά πρὸς θεῶν ἐμοί;
PY. οὐκ οἶδ' ἔρωτις οὐ λέγειν ἔχοντά με.
OP. τίς ἐστὶν ἡ νεᾶνις; ὡς Ἑλληνικῶς 660
ἀνήρειθ' ἡμᾶς τοὺς τ' ἐν Ἰλίῳ πόρους
νόστον τ' Ἀχαιῶν τόν τ' ἐν οἴωνοις σοφόν
Κάλχαντ' Ἀχιλλέως τ' ὄνομα, καὶ τὸν ἀϊθλιον
Ἀγαμέμνον' ὡς ὄκτειρ' ἀνηρώτα τέ με
γυναικα παῖδας τ'. ἔστιν ἡ ξένη γένος 665
ἐκεῖθεν Ἀργεῖα τις· οὐ γὰρ ἂν ποτε
δέλτον τ' ἔπεμπε καὶ τάδ' ἐξεμάνιθαιεν,
ὡς κοινὰ πράσσουσ', Ἄργος εἰ πράσσοι καλῶς.
- PY. ἔφθης με μικρόν· ταῦτά δὲ φθάσας λέγεις,
πλὴν ἐν' τὰ γὰρ τοι βασιλέων παθήματα 670
ἴσασι πάντες, ὧν ἐπιστροφῆ* τις ἦν.
ἀτὰρ διηλθον χᾶτερον λόγον τινά.
- OP. τίν'; εἰς τὸ κοινὸν δούς ἄμεινον ἂν μάθοις.
PY. αἰσχρὸν θανόντος σοῦ βλέπειν ἡμᾶς φάος· 675
κοινῇ τε πλείσας, δεῖ με καὶ κοινῇ θανεῖν.
καὶ δειλίαν γὰρ καὶ κάκην* κεκτήσομαι
Ἄργει τε Φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χιθόνι.
δόξω δὲ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοί,
προδούς σε, σωθῆεις δ' αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος 680
ἢ κάφεδρευσας* ἐπὶ νοσοῦσι δώμασι
ῥάψαι μόρον σοι σῆς τυραννίδος χάριν,
ἔγκληρον* ὡς δὴ σὴν κασιγνήτην γαμῶν.
τοῦτ' οὖν φοβοῦμαι καὶ δι' αἰσχύνης ἔχω,
κοῦκ ἔσθ' ὅπως οὐ χρεὶ συνεκπνεῦσαι μέ σοι
καὶ συσφαγῆναι καὶ πυρωθῆναι δέμας, 685
φίλον γεγῶτα καὶ φοβούμενον ψόγον.

- ΟΡ. εἴφρημα φόνει· τὰμὰ δεῖ φέροναι ἐμέ·
 ἀπλᾶς δὲ λύπας ἔξόν, οὐκ οἴσω διπλᾶς.
 ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν κάπονείδιστον λέγεις,
 τοῦτ' ἔστιν ἡμῖν, εἴ σε συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ 690
 κτενῶ· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἔμ' οὐ κακῶς ἔχει,
 πρᾶσσονθ' ἂ πρᾶσσω πρὸς θεῶν, λιπεῖν βίον.
 σὺ δ' ὄλβιός τ' εἶ καθαρά τ', οὐ νοσοῦντ' ἔχεις
 μέλαιθρ', ἐγὼ δὲ δυσσεβῆ καὶ δυστυχῆ.
 σωθεῖς δὲ παῖδας ἐμῆς ὁμοσπόρου 695
 κτησιάμενος, ἦν ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν,
 ὄνομά* τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἄν, οὐδ' ἄπαις δόμος
 πατρῶος οὐμός ἐξαλειφθεῖη ποτ' ἄν.
 ἀλλ' ἔρπε καὶ ζῆ καὶ δόμους οἴκει πατρός.
 ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ' ἵπλιόν τ' Ἄργος μόλῃς, 700
 πρὸς δεξιᾶς σε τῆσδ' ἐπισκῆπτω* τάδε·
 τύμβον τε χῶσον* κατίθες μνημεῖά μοι.
 καὶ δάκρυ' ἀδελφῆ καὶ κόμας δότω τάφω.
 ἄγγελλε δ' ὡς ὄλωλ' ὑπ' Ἄργείας τινὸς
 γυναικός, ἀμφὶ βωμὸν ἀγνισθεῖς φόνω*. 705
 καὶ μὴ προδῶς μου τὴν κασιγνήτην ποτέ,
 ἔρημα κήδη καὶ δόμους ὄρων πατρός.
 καὶ χαῖρ' ἐμῶν γὰρ φίλτατόν σ' ἦῤρον φίλων,
 ὧ συγκυναγὲ καὶ συνεκτραφεῖς ἐμοί,
 ὧ πόλλ' ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν. 710
 ἡμᾶς δ' ὁ Φοῖβος μάντις ὦν ἐψεύσατο·
 τέχνην δὲ θέμενος ὡς προσώταθ' Ἑλλάδος
 ἀπῆλασ' αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων.
 ᾧ πάντ' ἐγὼ δοῦς τὰμὰ καὶ πεισθεῖς λόγοις,
 μητέρα κατακτὰς αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι. 715
- ΠΥ. ἔσται τάφος σοι, καὶ κασιγνήτης λέχος
 οὐκ ἂν προδοίην, ὧ τάλας, ἐπεὶ σ' ἐγὼ
 θανόντα μᾶλλον ἢ βλέπονθ' ἔξω φίλον.
 ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ σ' οὐ διέφθορέν γέ πω
 μάντευμα, καίτοι γ' ἐγγὺς ἔστηκας φόνου. 720
 ἀλλ' ἔστιν ἔστιν ἢ λίαν δυσπραξία
 λίαν διδοῦσα μεταβολάς, ὅταν τύχη.
- ΟΡ. σίγα· τὰ Φοῖβου δ' οὐδὲν ὠφελεί μ' ἔπι·

- γυνή γάρ ἦδε δομάτων ἔξω περιᾶ.
 ΙΦ. ἀπέλθειθ' ὑμεῖς καὶ παρευρεῖσθε* 725
 τᾶνδον μολόντες τοῖς ἐφροσῶσι σφαγῆ.
 δέλτον μὲν αἶδε πολύθυροι* διαπτυχαί,
 ξένοι, πάρεσιν· ἅ δ' ἐπὶ τοῖσδε βούλομαι,
 ἀκούσατ'· οὐδεὶς αὐτὸς ἐν πόνοις τ' ἀνήρ
 ὅταν τε πρὸς τὸ θάρος ἐκ φόβου πέσῃ. 730
 ἐγὼ δὲ ταρβῶ μὴ ἀπονοστήσας χθινοῦς
 θῆται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς*
 ὁ τήνδε μέλλον δέλτον εἰς Ἄργος φέρειν.
- ΟΡ. τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;
 ΙΦ. ὄρκον δότω μοι τάσδε πορθιμεύσειν γραφάς
 πρὸς Ἄργος, οἷσι βούλομαι πέριμα φίλων. 735
 ΟΡ. ἢ κἀντιδώσεις τῷδε τοὺς αὐτοὺς λόγους;
 ΙΦ. τί χρῆμα δράσειν ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.
 ΟΡ. ἐκ γῆς ἀφήσειν μὴ θανόντα βαρβάρου.
 ΙΦ. δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγείλειεν ἄν;
 ΟΡ. ἢ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;
 ΙΦ. πείσω σφε, καυτὴ ναὸς εἰσβήσω* σκάφος.
 ΟΡ. ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὄρκον ὅστις εὐσεβής.
 ΙΦ. δώσεις, λέγειν χρῆ, τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις.
 ΠΥ. τοῖς σοῖς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε. 745
 ΙΦ. καὶ γὰρ σὲ σώσω κυανέας ἔξω πέτρας.
 ΠΥ. τί ν' οὖν ἐπόμνυς τοισίδ' ὄρκιον θεῶν;
 ΙΦ. Ἄρτεμιν, ἐν ἧσπερ δώμασιν τιμὰς ἔχω.
 ΠΥ. ἐγὼ δ' ἀνακτά γ' οὐρανοῦ, σεμνὸν Δία.
 ΙΦ. εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὄρκον ἀδικοίης ἐμέ;
 ΠΥ. ἄνοστος εἶην· τί δὲ σύ, μὴ σώσασά με;
 ΙΦ. μήποτε κατ' Ἄργος ζῶσ' ἵχνος θείην ποδός.
 ΠΥ. ἄκουε δὴ νυν ὃν παρήλθομεν λόγον.
 ΙΦ. ἀλλ' οὐτίς ἔστ' ἄκαιρος, ἢν κακῶς ἔχη.
 ΠΥ. ἔξαιρετόν* μοι δὸς τόδ'· ἦν τι ναῦς πάθῃ, 755
 χῆ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μετὰ
 ἀφανῆς γένηται, σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον
 τὸν ὄρκον εἶναι τόνδε μηκέτ' ἔμπεδον.
- ΙΦ. ἀλλ' οἷσθ' ὃ δράσω; πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ
 τάνόντα ἀγγεγραμμέν' ἐν δέλτου πτυχαῖς 760

- λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀναγγεῖλαι φίλοις.
 ἐν ἀσφαλεῖ γάρ· ἦν μὲν ἐκσώσης γραφήν,
 αὕτη φράσει σιγῶσα τὰγγεγραμμένα·
 ἦν δ' ἐν θαλάσῃ γραμματ' ἀφανισθῆ τάδε,
 τὸ σῶμα σώσας τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί. 765
- ΠΥ. καλῶς ἔλεξας τῶν τε σῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ.
 σήμαινε δ' ὅ γ' ἰδέσθαι ἐπιστολὰς φέρειν
 πρὸς Ἄργος ὅτι τε χρὴ κλύοντά σου λέγειν.
- ΙΦ. ἄγγελλ' Ὀρέστη, παιδὶ τὰγαμμένονος·
 «ἦ ἂν Αὐλίδι σφαγεῖσ' ἐπιστέλλει τάδε 770
 ζῶσ' Ἰφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐ ζῶσ' ἔτι».
- ΟΡ. ποῦ δ' ἔστι ἐκεῖνη; καθ' ἑαυτοῦσ' ἤκει πάλιν;
 ΙΦ. ἦδ' ἦν ὄρῳσ' σὺ μὴ λόγοις ἐκπλησέ με.
 «κόμισαί μ' ἐς Ἄργος, ὃ σύναιμε, πρὶν θανεῖν,
 ἐκ βαρβάρου γῆς καὶ μετάστησον θεᾶς 775
 σφαγίον, ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω».
- ΟΡ. Πυλάδην, τί λέξω; ποῦ ποτ' ὄνθ' ἠυρήμεθα;
 ΙΦ. «ἦ σοῖς ἀραία* δώμασιν γενήσομαι,
 Ὀρέσθ',» ἴν' αὐθις ὄνομα δις κλύων μάθης.
- ΟΡ. ὦ θεοί. ΙΦ. τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς;
 ΟΡ. οὐδέν· πέραιναι δ' ἐξέβην γὰρ ἄλλοσε. 780
- · · · ·
- ΙΦ. λέγ' οὔνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεᾶ
 Ἄρτεμυς ἔσωσέ μ', ἦν ἔθυσ' ἐμὸς πατήρ,
 δοκῶν ἐς ἡμᾶς δὲν φάσγανον βαλεῖν,
 εἰς τήνδε δ' ὄκισ' αἶαν. αἶδ' ἐπιστολαί,
 τὰδ' ἔστι τᾶν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.
- ΠΥ. ὦ ῥαδίους ὄρκοισι περιβαλοῦσά με,
 κάλλιστα δ' ὁμόσασ', οὐ πολὺν στήσω χρόνον,
 τὸν δ' ὄρκον ὃν κατόμοσ' ἐμπεδώσομεν. 790
 ἰδοῦ, φέρω σοι δέλτον ἀποδίδωμί τε,
 Ὀρέστα, τῆσδε σῆς κασιγνήτης πάρα.
- ΟΡ. δέχομαι· παρεῖς δὲ γραμμάτων διαπτυχάς,
 τὴν ἡδονὴν πρῶτ' οὐ λόγοις αἰρήσομαι.
 ὦ φιλάτῃ μοι σύγγον', ἐκπεπληγμένος 795
 ὅμως σ' ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι*
 εἰς τέρεμν ἐἴμι, πυθόμενος θαυμάστ' ἐμοί.

- ΧΟ. ξεῖν, οὐ δικαίως τῆς θεοῦ τὴν πρόσπολον
χραίνεις* ἀθίκτους περιβαλὼν πέπλοις χέρα.
- ΟΡ. ὦ συγκασιγνήτη τε καὶ ταυτοῦ πατρὸς
Ἄγαμέμνονος γεγῶσα, μὴ μ' ἀποστρέφου,
ἔχουσ' ἀδελφόν, οὐ δοκοῦσ' ἔξειν ποτέ.
- ΙΦ. ἐγὼ σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσει λέγων;
τὸ δ' Ἄργος αὐτοῦ μεστὸν ἦ τε Ναυπλία.
- ΟΡ. οὐκ ἔστ' ἐκεῖ σός, ὦ τάλαινα, σίγγονος. 805
- ΙΦ. ἀλλ' ἢ Λάκαινα Ἰνδαρίς σ' ἐγείνατο;
- ΟΡ. Πέλοπός* γε παιδὶ παιδός, οὐ κλέφνκ' ἐγώ.
- ΙΦ. τί φῆς; ἔχεις τι τῶνδ' ἐμοὶ τεκμήριον;
- ΟΡ. ἔχω πατρῶων ἐκ δόμων τι πυθάνου.
τάχ' οὖν ἐρωτῶσ' ἐς ἄπιστ' ἀφίξομαι.
- ΙΦ. οὐκοῦν λέγειν μὲν χρὴ σέ, μανθάνειν δ' ἐμέ. 810
- ΟΡ. λέγοιμ' ἄν' ἄκουε πρῶτον Ἡλέκτρας τάδε·
Ἄτρειός θ' ἑσθ' οἶσθα γενομένην ἔριν;
ἤκουσα, χρυσηὶς ἀρνὸς οὔνεκ' ἦν πέρι.
- ΟΡ. ταῦτ' οὖν ὑφήνας' οἶσθ' ἐν εὐπήνοισ* ὑφαῖς;
- ΙΦ. ὦ φίλτατ', ἐγγὺς τῶν ἐμῶν κάμπεις φρενῶν. 815
- ΟΡ. εἰκὼ τ' ἐν ἰστοῖς ἡλίου μετάστασιν;
- ΙΦ. ὑφῆνα καὶ τόδ' εἶδος εὐμίτοις πλοκαῖς.
- ΟΡ. καὶ λούτρ' ἐς Αὔλιν μητρὸς ἀνεδέξω* πάρα;
- ΙΦ. οἶδ'· οὐ γὰρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὢν μ' ἀφείλετο*.
- ΟΡ. τί γάρ; κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῆ φέρειν; 820
- ΙΦ. μνημεῖά γ' ἀντὶ σώματος τοῦμοῦ τάφου.
- ΟΡ. ἃ δ' εἶδον αὐτός, τάδε φράσω τεκμήρια·
Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγῃην πατρὸς,
ἦν χειρὶ πάλλων παρθένον Πισάτιδα
ἐκτήσαθ' Ἰπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανών,
ἐν παρθενῶσι τοῖσι σοῖς κεκρυμμένην. 825
- ΙΦ. ὦ φίλτατ', οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ.
ἔχω σ' Ὀρέστα, τηλύγετον*
χθονὸς ἀπὸ πατρίδος
Ἄργόθεν, ὦ φίλος.
- ΟΡ. καὶ γὰρ σε τὴν θανούσαν, ὡς δοξάζεται. 830
κατὰ* δὲ δάκρυα, κατὰ δὲ γόος ἅμα χαρᾷ
τὸ σὸν νοτίζει βλέφαρον, ὡσαύτως δ' ἐμόν.

- ΙΦ. τότ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἔλιπον ἀγκάλαις
 σὲ νεαρὸν τροφουῦ νεαρὸν ἐν δόμοις. 835
 ὦ θυμὲ κορεῖσσον ἢ λόγοισιν εὐτυχῶν,
 τί φῶ ; θαυμάτων πέρα καὶ λόγου
 πρόσω τάδ' ἐπέβα. 840
- ΟΡ. τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖμεν ἀλλήλων μέτα.
- ΙΦ. ἄτοπον* ἠδονὰν ἔλαβον, ὦ φίλα·
 δέδοικα δ' ἐκ χειρῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
 αὐπτάμενος φύγη.
 ὦ Κυκλωπίδες ἑστίαι, ὦ πατρίς,
 Μυκίνα φίλα, 845
 χάρων ἔχω ζῴας, χάρων ἔχω τροφᾶς,
 ὅτι μοι συνομαίμονα
 τόνδε δόμοισιν ἐξεθρέψω φάος.

Περίληψις τῶν στίχων 850 - 1083.

Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δύο ἀδελφῶν γίνεται δευτέρα ἀναγνώρισις τοῦ Πυλάδου, τοῦ ἐξαδέλφου τῆς Ἰφιγενείας καὶ υἱοῦ τοῦ Στροφίου, καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθῃ λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς οἰκείους τῆς συμβάντα, ἐρωτᾷ τὸν Ὀρέστην ὅστις τῇ διηγείται τὴν μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς τῶν καταδίωξίν του ὑπὸ τῶν Ἐρινύων, τὴν ἐν τῇ Ἀρείῳ Πάγῳ τῶν Ἀθηνῶν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεώς του, τὴν ἀθώωσίν του τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς, τὴν ἐξακολούθησιν τῆς καταδίωξεώς του ὑπὸ τῶν Ἐρινύων, ὅσαι δὲν ἐθεώρησαν τὴν ἀπόφασιν δικαίαν, τὴν μετάθασίν του εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν πρὸς ἐξεύρεσιν μέσου ἀπαλλαγῆς καὶ τὸν χρησὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπως κομίσῃ ἐκ τῆς Ταυρικῆς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἀπαλλαχθῇ οὕτω τῶν ἐνοχλήσεων ἐκ τῶν Ἐρινύων.

Πρὸς τοῦτο ζητεῖ τὴν συνδρομὴν τῆς Ἰφιγενείας καὶ προτείνει ἐν ἀνάγκῃ νὰ φονεύσῃ τὸν τύραννον Θόαντα κρυπτόμενος ἐν τῇ ναῖ. Ἡ Ἰφιγένεια εὐρίσκει τοῦτο ἀδύνατον καὶ μηχανᾶται νὰ πείσῃ τὸν Θόαντα ὅτι οἱ συλληφθέντες ξένοι ὡς μεμολυσμένοι ἐκ τοῦ αἵματος φόνου μητρὸς ἔχουσιν ἀνάγκην καθαρικοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ὡς καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ὅπερ δῆθεν ἤγγισαν. Τοῦτο τὸ σχέδιον ἱκετεύει τὸν χορὸν τῶν γυναικῶν νὰ κρατήσῃ μυστι-

κόν, ὑποσχομένη ὅτι θὰ συναποκομίσῃ καὶ ταύτας εἰς Ἑλλάδα. Ὁ χορὸς δέχεται νὰ φυλάξῃ τὸ μυστικὸν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ στασίμῳ κλαίει τὴν κακὴν του τύχην διὰ τὴν ἀλχμαλωσίαν του καὶ τὴν διαμονὴν του ἐν τῇ βαρβάρῳ ταύτῃ χώρᾳ, ἐκ τῆς ὁποίας εὔχεται νὰ ἀπέλθῃ τὸ ταχύτερον, ἐπανακάμπτων εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα.

ΧΟ.	ὄρνις*, ἃ παρὰ πετρίνας πόντου δειράδας, ἀλκυών, ἔλεγον* οἰκτρὸν αἰείδεις, εὐξύνετον* ξυνετοῖσι βοάν, ὅτι πόσιν κελαδεῖς αἰεὶ μοῦλαῖς, ἐγὼ σοι παραβάλλομαι	στο. 1090
	θρήνουσ ἄπτερος ὄρνις, ποθοῦσ Ἑλλάνων ἀγόρους,* ποθοῦσ Ἄρτεμιν ὀλβίαν, ἃ παρὰ Κύνθιον* ὄχθον οἰκεῖ φοινικά θ' ἀβροκόμαν* δάφναν τ' εὐερονέα*, καὶ	1095
	γλανκᾶς θαλλὸν ἱερὸν ἐλαίας, Λατοῦς ὠδῖνα* φίλαν, λίμναν θ' εἰλίσσουσαν ὕδωρ κύκλιον, ἔνθα κύκνος μελω- δὸς Μούσας θεραπεύει.	1100
	ὦ πολλαὶ δακρῶν λιβάδες,* αἶ παρηίδας* εἰς ἐμὰς ἔπεσον, ἀνίκα πύργων* ὄλλυμένων ἐπὶ ναυσὶν ἔβαν πολεμίων ἔρετμοῖσι καὶ λόγχαις.	1105
	ζαχρούσου δὲ δι' ἐμπολᾶς* νόστον* βάρβαρον ἦλθον, ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου θεᾶς ἀμφίπολον κόραν	ἀντ. 1110
	παῖδ' Ἀγαμεμνονίαν λατρεύω βωμούς τ' οὐ μηλοθύτας,* ζηλοῦσα* τὸν διὰ παν- τὸς δυσδαίμον' ἐν γὰρ ἀνάγκαις	1115

οὐ κάμνει* σύντροφος ὢν τῆ πάλαι δυσδαιμονία·	1120
τὸ δὲ μετ' εὐτυχίαν κακοῦ- σθαι θνατοῖς βαρὺς αἰών. καὶ σὲ μὲν, πότνι*, Ἕργεία	στο.
πεντηκόντορος οἶκον ἄξει· συρίζων δ' ὁ κηροδέτας*	1125
κάλαμος οὐρείου Πανὸς κόπαις ἐπιθωῖξει*, ὁ Φοῖβός θ' ὁ μάντις ἔχων κέλαδον ἐπτατόνου λύρας	1130
αἰείδων ἄξει λιπαρὰν εὐ σ' Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν. ἐμὲ δ' αὐτοῦ προλιποῦ- σα βήσει ῥοθίοις* πλάταις·	
ἄερι δ' ἰστία ἔρειδόμεν' ἐς πρότονον κατὰ πρωῶραν ὑπὲρ στόλον ἐκπετάσουσι* πόδες*	1135
ναὸς ὠκυόμπου. λαμπρὸν ἱππόδρομον* βαίην,	ἀντ.
ἔνθ' εὐάλιον* ἔρχεται πῦρ· οἰκείων δ' ὑπὲρ θαλάμων	1140
πτέρυγας ἐν νότοις ἁμοῖς λήξαιμι* θοάζουσα· χορὸς δ' ἰσταίην*, ὅθι καὶ πάροχος εὐδοκίμων γάμων, παρὰ πόδ' εἰλίσσουσα φίλας	1145
ματρὸς ἠλίκων θιάσους, ἐς ἁμίλλας χαρίτων, χλιδᾶς ἄβροπλούτοιο εἰς ἔριν ὀρνυμένα, πολυποίκιλα φάρεα καὶ πλοκάμους περιβαλλομένα γένυσιν	1150
ὄψιν ἐσκίαζον.	

Περίληψις τῶν στίχων 1052—1499 (τέλος).

Ἐν τῷ τρίτῳ ἐπεισοδίῳ ὁ βασιλεὺς Θόας συναντᾷ τὴν ἱερείαν Ἰφιγένειαν κομίζουσαν τὸ ξόανον ἔξω τοῦ ναοῦ καὶ εἰς τὴν ἐρώτησίν του διηγεῖται αὐτῇ τὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ μολυσμοῦ τῶν ξένων, τὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν μεταδόσεως τοῦ μολύσματος εἰς τὸ ξόανον καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ καθαρισμοῦ ὅλων εἰς ἔρημον ἀκτὴν, μακρὰν τοῦ πολλοῦ κόσμου, διὰ τῆς χρήσεως μυστικῶν τελετῶν. Ὁ Θόας ἐπιδοκιμᾷ τὴν εὐλάβειαν τῆς ἱερείας καὶ κατ' εἰσήγησιν αὐτῆς διατάττει πάντες οἱ κάτοικοι νὰ κλεισθοῦν εἰς τὰς οἰκίας των πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ μιάσματος. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ὅλων ὁ χορὸς ἐν τῷ τρίτῳ στασίμῳ φάλλει ὕμνον πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον τοῦ ὁποῖου οἱ χρησμοὶ ἐλπίζει νὰ ἐκπληρωθοῦν κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

Ἐν τῇ ἐξόδῳ καταφθάνει ἄγγελος ζητῶν τὸν βασιλέα εἰς ὃν ἀναγγέλλει ὅτι ἡ Ἰφιγένεια ἐξαπατήσασα αὐτὸν ἀπεκόμισε τὸ ξόανον τῆς Ἀρτέμιδος ἔξω τῆς χώρας συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ξένων, τῶν ὁποίων ὁ εἰς εἶναι ἀδελφός της. Ὁ Θόας ἐννοήσας τὴν ἀπάτην τῆς ἱερείας καλεῖ πάντας τοὺς πολίτας ἵνα τρέξωσι καὶ συλλάβωσι τοὺς φυγάδας. Ἐν τῇ μεταξὺ ἐμφανίζεται ἡ Ἀθηνᾶ κελεύουσα τὸν Θόαντα νὰ σταματήσῃ πᾶσαν καταδίωξιν, διότι ἡ ἀπόφασις τῶν θεῶν εἶναι νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Ἰφιγένεια εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίζουσα καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος ἵνα τὸ ἐγκαταστήσῃ ἐν τῇ Βραυρῶνι τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐν τῇ ναῖ τῆς ἐκ τούτου κληθησομένης Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος.

Ὁ Θόας ὑπακούει εἰς τοὺς λόγους τῆς θεᾶς, αἱ Ἑλληνίδες γυναῖκες μακαρίζουσι τοὺς ἀπερχομένους καὶ τὸ δρᾶμα τελειώνει.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

- 1 *ἀβροκόμαν* (φοίνικα), ἐννοεῖται ἢ πρόθ. *παρὰ* ὡς καὶ κατωτ.
 'Ο φοῖνιξ λέγ. ἀβροκόμης διὰ τὰ τρυφερὰ καὶ λεπτὰ φύλλα του.
- 2 *ἀγόρους* (ἄγορος, ὅ) = τὰς ἀγοράς, τὰς πανηγύρεις.
- 3 *ἄκος*, τὸ (ἀκέομαι) = ἀνακούφισις, παρηγορία.
- 4 *ἄκραντα* (ἤκούσατε) = ἀνεκτέλεστα, ἀναληθῆ.
- 5 *ἀμπνοάς*, (ποιτ. ἀντὶ ἀναπνοάς) = ἀνάπαισιν (ἐκ τῶν κόπων).
- 6 *ἀμφίβληστρα* (τοίχων). ἐνταῦθα = περίβολος τῶν τοίχων.
- 7 *ἀνεδέξω* (λουτρά), δηλαδὴ, ἐνυμφεύθης ἐν Αὐλίδι, δεχθεῖσα πρότερον παρὰ τῆς μητρὸς τὸ κατ'ἔθιμον νυμφικὸν λουτρόν.
- 8 *ἀπλοίας*, σύνταξιν: *τυγχάνων τε δεινῆς ἀπλοίας, οὐ τυγχάνων τε πνευμάτων* = συναντήσας δὲ φοβερὰν δυσκολίαν ταξιδίου, ἔνεκα νηγεμίας.
- 9 *ἀραία* (γενήσομαι) ἐκ τοῦ ἀρά. = θὰ γίνω τὸ πονηρὸν κατὰ σοῦ πνεῦμα, θὰ σὲ καταρῶμαι αἰωνίως.
- 10 *ἄρκυν*, ἄρκυς — υος, ἦ = δίκτυον θηρευτικόν, παγίς, ἀδιέξοδος.
- 11 *ἄτοπον* (ἠδονήν) = ἀπροσδόκητον, παράλογον.
- 12 *ἀφείλετο* (ἐνν. τὸ εἰδέναι), δηλαδὴ τοῦ γάμου μου ἢ εὐτυχία (εἰρων.) δὲν μοῦ ἐξήλειψε ἐκ τῆς μνήμης τὸ περιστατικόν.
- 13 *βραχίονι* (πιστῆ) ποιητ. ἔκφρασις = (σὲ ἐναγκαλιζομαι) διὰ βραχίονος εἰς ὃν ὑπάρχει πεποιθήσις ὅτι περιβάλλει τὴν πραγματικὴν ἀδελφὴν του.
- 14 *γάνος*, τὸ (γαίω, γάνυμαι) = κάθε τι εὐφρόσυνον, λαμπρὸν, στιλπνόν· ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ *μέλιτος* (ἀνθεμόρρυτον) = τὸ ἐκ τῶν ἀνθέων ρέον εὐφρόσυνον ὕγρον τῆς ξανθῆς μελίσης.
- 15 *γενήσεται* (πεσεῖν) = ποιήσει πεσεῖν, θὰ γίνῃ ἀφορμὴ νά.....
- 16 *διαδοχαῖς* (ἐρινύων), ἤγουν διὰ τῆς καταδιώξεως ὑπὸ τῶν ἐρινύων, διαδοχόμενων ἀλλήλας.
- 17 *δίκαιος* (ῶν), προσωπ. ἀντὶ ἀπροσώπου συντάξεως: *εἰ καὶ δίκαιόν ἐστι (εὐτυχεῖν)*.
- 18 *διπτύχων* = διπλῶν, δύο.
- 19 *ἐγκληρον* = ἐπίκληρον, κληρονόμον τῆς περιουσίας καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀξιώματος (ὄρας ἐν τῇ Ἀττικῇ δικαίῃ).
- 20 *εἰλίσσουσαν* (λίμνην) = τὴν ἐλικσειδῆ λίμνην, τὴν ἄλλως

- τροχοειδῆ καλουμένην, παρὰ τὴν ὁποίαν ἔτεκεν ἡ Λητώ.
- 21 εἰσβήσω, ἐνν. αὐτὸν τὸν Πυλάδην.
- 22 εἰσεπράξατο (εἰ) δηλ. ἐπῆρε μὲ τὸ δίκαιό του ἄσχημον δίκαιον (ἄξιμωρον σχῆμα).
- 23 ἐκδῦναι (κακῶν)=διαφυγεῖν.
- 24 ἐκπειάσουσι· τὸ χωρίον παρεδόθη ἐφθαρμένον. Σύνταξον: πόδες ναὸς ὠκυπ. ἐκπειάσουσι ἀέρι ἱστία ἐρειδόμεν' ἐς πρότονον κατὰ προῶραν ὑπὲρ στόλον=τὰ σχοινία τοῦ ταχυπόρου πλοίου θὰ ἀπλώσουν εἰς τὸν ἄνεμον τὰ ἱστία τὰ στηριζόμενα εἰς τοὺς προτόνους ἐκατέρωθεν, δηλ. τὰ πηρυφαία ἱστία καὶ τὰ ὑπεράνω τοῦ ἐμβόλου, (σημ. **φλόκκου**, ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ναυτικῶν).
- 25 ἐκπλήσαντα, (ἴδε ἐν λέξει ἐξέπλησε).
- 26 ἔλεγον (ό-)=ἄσμα θρηνητικόν· ἐντ.=θρήνος τῆς ἀλκυόνας (πρόλ. τὰ ἔλεγεια).
- 27 ἐμπολᾶς (ζαχρύσου), ἐμπολή, ἢ (πρόλ. ἐμπολῶ, ἀπ.—εμπολῶ)=ἐμπόρευμα· ἐντ.=ἀγορὰ καὶ ζάχρυσος ἐμπολή=ἢ ἀγορὰ ἀντὶ πολλοῦ χρυσοῦ.
- 28 ἔμπυρα (ἦλθεν εἰς...) ἐνν. τὸ οὐσιαστικὸν **σήματα**, δηλ. εἰς ἐμπυρομαντείαν, τὴν διὰ τοῦ πυρὸς τῶν θυσιῶν προλέγουσαν τὰ μέλλοντα.
- 29 ἐνθάδε, ἢ Ἰφιγένεια ἀναφέρεται εἰς τὴν πληροφορίαν ἣν ἐκόμισαν εἰς αὐτὴν οἱ ποιμένες ὅτι ὁ εἰς τῶν ξένων ὠνομάζετο Πυλάδης.
- 30 ἐξαίρετον (δός)=ὡς ἐξαίρεσιν.
- 31 ἐξέκλεψε, τὸ ἀντικ. μὲ ἐν τῇ στίχ. 30.
- 32 ἐξέπλησα (δρόμους) **καμπίμους**, ἀόρ. τοῦ ἐκπίμπλημι κατὰ τὸ **πλήθω**=συνεπλήρωσα, ἐτελείωσα πολλοὺς δρόμους μετὰ καμπῶν. Ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν ἀγώνων δρόμου ἐν τοῖς σταδίοις.
- 33 ἐπαυρέσθαι (ἐνν. σοῦ), ἀόρ. β' τοῦ ἐπαυρίσκομαι=να ἀπολάύσω παρὰ σοῦ, να κερδίσω ἀπὸ σέ.
- 34 ἐπιθωῶξει (ἐπι(θωῶσσω))=θὰ δίδῃ τὸν παραρρητικὸν ρυθμὸν μὲ τὸν ἦχον τῆς σύριγγος εἰς τοὺς κιοπηλάτας. Ὁ Πᾶν ἐνταῦθα θὰ ἀναλάβῃ καθήκοντα ἀρχαίου **κελευστοῦ** ἢ **τριηραύλου**, ὅστις διὰ τοῦ αὐλοῦ ἐκκονόνιζε τὰς κινήσεις τῶν ἐρετῶν κτλ.

- 35 *ἐπικράνων* (ἐκ δ'...), ἐκ τῶν κιονοκράνων.
- 36 *ἐπισκήπτω* (σε) = σέ ἐξορκίζω.
- 37 *ἐπιστολάς* = ἐντολάς, παραγγελίας.
- 38 *ἐπιστροφή* (*ἐπιστρέφω* = στρέφω τὸν νοῦν πρὸς τι) = φροντίς, ἐνδιαφέρον περί τινος.
- 39 *ἔρα* (τοῦτο), σύστοιχον ἀντικείμε. = τοῦτον τὸν πόθον ἔχε, σὺ χαῖρε διὰ τοῦτο (*ἔράω*—ῶ).
- 40 *ἔρείπιμον* (στέγος), ἐκ τοῦ *ἔρείπω* = ὄλιγὴ ἢ στέγη κατέπεσεν εἰς ἔρείπια.
- 41 *ἔρωτῶσα* (εἰς ἄπιστα) = δηλαδ. ἴσως μὲ τὰς ἐρωτήσεις μου (καὶ τὰς μὴ ἱκανοποιητικὰς ἀπαντήσεις σου) δὲν θὰ πεισθῶ.
- 42 *εὐάλιον* (πῦρ) = εὐήλιον... (ὁ αἰθέρ).
- 43 *εὐδαιμόνων*, ἀνάλυσον τὴν φράσιν: *οὐ γὰρ* (οὗτος ὁ στρατηγός), *δν ἐγὼ οἶδα*, *τῶν εὐδαιμόνων* (ἐστί).
- 44 *εὐερνέα* (δάφνη), ὁμηρ. ἔρνος) = καλλιέθλαστον, εὐθαλή. Ὁ φοῖνιξ, ἢ δάφνη καὶ ἢ ἐλαία ὑπῆρξαν τὰ δένδρα ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἢ Λητὼ ὠδίνουσα.
- 45 *εὐξύνετον* (βοᾶν) = εὐσύνετον, εὐκόλως ἐννοουμένην βοήν εἰς τούς.....
- 46 *εὐπήνοις* (πήγη, πηγίον) = εἰς τὰ καλοῦφασμένα ὑφάσματα (τὰ ἐκέντησες).
- 47 *εὐρωπός*, ἐκ το *εὐρύς*, (πρόβλ. στενός = στενωπός) = εὐρύχωρον, χαῶδες.
- 48 *ζηλοῦσα τὸν ...* = ζηλεύουσα τὸν διὰ παντός τοῦ βίου δυστυχῆ. Τὸ παραδοξολόγημα δικαιολογεῖται ἀμέσως κατωτέρω.
- 49 *θριγκόν*, *θριγκός*, ὁ = τὸ ἀνώτατον τοῦ οἰκήματος γεῖσον, ἢ ἐκ λίθων κορνίζα τοῦ τοίχου.
- 50 *ἱππόδρομον* (βαίην), ἱππόδρομος, κατὰ παρομοίωσιν ἀπὸ τρεχόντων τεθρίππων ἐν τῇ ἱπποδρομίῃ λέγεται ἐνταῦθα ἢ πορεία τοῦ πτερωτοῦ ἄρματος τοῦ Ἥλιου = εἴθε νὰ πετοῦσα μέσα ἀπὸ τὸν φωτεινὸν δρόμον τοῦ Ἥλιου ὅθεν διαχέεται τό.....
- 51 *ἱσταίην* (χοροῦς).... Σύνταξον τὴν μέχρι τοῦ τέλους περίοδον ὡς ἐξῆς: *ἱσταίην χοροῦς ὅθι καὶ πάροχος εὐδοκγάμων*, *εἰλίσσουσα παρὰ πόδα φίλας ματρὸς θιάσους ἡλικῶν*, *ἐς ἀμίλλας χαρίτων*, *δρυνυμένα εἰς ἔριν χλ. ἀβροπλούτιο*, *περιβαλλομένα γένυσιν πολυπ. φά-*

- ρα καὶ πλοκ. ὄψιν ἐσκίαζον — εἴθε δὲ νὰ ὀργανώσω χρο-
 ροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ὡς παράνυμφος εἰς γάμους ἐπισή-
 μους, σύρουσα κύκλω τοὺς ὀμίλους τῶν συνομιλήκων, κοντὰ
 εἰς τὸν κύκλον ἀγαπητῆς μητρός, εἰς ἀγῶνα καλλιστείων
 καὶ συνεριζομένη μαζί τῶν εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ
 πλοῦτου θὰ ἐσκέπαζον τὸ πρόσωπον, ἔχουσα περὶ τὰς πα-
 ρειὰς πολυχρόμους πέπλους καὶ πλοκάμους (τῆς κόμης).
- 52 *ἱστορῶ* (σε) = ἐρωτῶ, ζητῶ νὰ μάθω παρὰ σοῦ.
- 53 *κάκην* = ἀνανδρίαν, φαυλότητα.
- 54 *κακόν*, ἐνν. τὴν ἐν Αὐλίδι θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας.
- 55 *καλλίνικον*, (στέφανον) ποιητικὴ χρῆσις = τὸν καλὸν στέ-
 φανον νίκης (Ἰλίου).
- 56 *καλλιστεῖον* : ἡ ἄλλη φράσις κεῖται παρενθετικῶς καὶ ἀνήκει
 εἰς τὴν Ἰφιγενείαν ἣτις διακόπτει ἐνταῦθα τὴν διήγησιν τοῦ
 Κάλχαντος. *καλλιστεῖον* = τὸ βραβεῖον τοῦ καλλίστου γεν-
 νήματος (ἴδε ἀνωτ. στιχ. 20).
- 57 *κάμνει* (οὐ...) ἐρμήνευσον τὸ ὄλον = εἰς τὰς ταλαιπωρίας τῆς
 ζωῆς (*ἐν ἀνάγκαις*) ὁ ἀνέκαθεν ἀνατραφεὶς (*σύντροφος*)
 μὲ τὴν δυστυχίαν, δὲν ὑποφέρει, ἐνῆ....
- 58 *κατά*, σύνταξιν πρὸς τό : νοτίζει δάχρυα (*κατανοτίζει τό...*)
- 59 *καταβαλῶν*, σύνταξιν : αἴσχιστόν (ἔστιν) ὅστις (εἷτις) *κατα-*
βαλῶν τὰ τῶν φίλων εἰς ξυμφορὰς αὐτὸς σέσωσται.
- 60 *κατηρξάμην*, *κατάρχομαι*, ἐπὶ θρησκευτικῆς σημασίας =
 ἀρχίζω τὴν θυσίαν ραντίζουσα τὸ θῦμα π.χ. δι' ἡγιασμένου
 ὕδατος κλπ.
- 61 *κάφεδρεύσας* (ἐπὶ δώμασι) = ἐπωφεληθεὶς τῆς περιστάσεως
 ὡς ἐνεδρεύων....
- 62 *κέρδος* : ἀνάλυσον : *οὐδὲν κέρδος* (ἔστιν ἐμοὶ) ὃ *ζητεῖς ὡς*
θανομένῳ.
- 63 *κηροδέας* (κάλαμος) = ἡ σύριγξ τοῦ Πανός, ἡ συγκεκολλη-
 μένη διὰ κηρίου.
- 64 *Κύνθιον* (ἄχθον), ὁ *Κύνθιος ἄχθος* εἶναι ὄρος τῆς Δίγλου
 (ὁ Κύνθος), παρὰ τὸν ὅποιον ἐγεννήθησαν ἡ Ἄρτεμις καὶ
 ὁ Ἀπόλλων.
- 65 *λῆμα* (ἄριστον) = διάθεσις, ἀπόφασις (γενναιστάτη).
- 66 *λήξαιμι*, σύνταξιν : *λήξαιμι θοάξουσα τὰς ἐν ἀμοῖς νότοις*
πτέρυγας ὑπὲρ οἰκειῶν θαλάμων = καὶ εἴθε νὰ ἔφθανα

κινουσα ζωηρώς (θαλάζω) τὰς πτέρυγας τῶν νότων μου, ἐπάνω ἀπὸ τοῦ θαλάμιου τοῦ οἴκου μου.

67 **λιβάδας** (δακρύων), ἐκ τοῦ λείβω=πᾶν ὅ,τι στάζει, καὶ ἐντ. =ρυάκια δακρύων, ποταμοὶ δακρύων, ὡς λέγομεν σήμερον.

68 **λυγαίας**, ρς—α, ον=σκοτεινός, πρβλ. **κειαινὴ νύξ**.

69 **μετελθεῖν** (τοὺς γάμους.) **μετέροχομαί τι**=ζητῶ νὰ λάβω ἱκανοποίησιν διὰ...

70 **μηλοθύτας** (οὐ...)=ἐνθα δὲν θυσιάζονται πρόβατα (μῆλα) ἀλλ' ἄνθρωποι κτλ.

71 **ναυστολῶν** (τὰς συμφορὰς)=ὁ μεταφέρων ἐν τῇ πλοίῳ τὸ φορτίον τῶν ἀτυχημάτων, δηλ. ὁ ὑπεύθυνος νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν κακὴν τύχην μας.

72 **νόστον** (βάρβαρον)=εἰς ταξίδιον πρὸς χώραν βαρβαρικὴν. τὸ ἐπίθ. **βάρβαρον** ἰσοδυν. πρὸς γεν. «γῆς βαρβάρου».

73 **νώτα** (χθονός) ποιητικὴ ἔκφρασις (πρβλ. **νώτα** θαλάσσης)= ἡ εὐρεία γῆ.

74 **ὄνομα** (ἐμοῦ γένοιτο)=τὸ ὄνομά μου, ἡ μνήμη μου θὰ διατηρηθῆ.

75 **ὄρνις** σύναψον πρὸς τὸ **ἀλκυών**. Ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν παρομοιάζει ἐαυτὸν πρὸς τὴν ἀλκυόνα (παραθαλάσσιον πτηνόν, κοινῶς ψαρπούλι), ἥτις πρὶν ἢ μεταμορφωθῆ ὑπὸ τῶν θεῶν εἰς πτηνὸν ἦτο σύζυγος τοῦ Κήϊκος, ἀπολεσθέντος ἐν ναυαγίῳ. Οἱ θεοὶ οἰκτίραντες τὴν θλίψιν της ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ προσφιλοῦς συζύγου μετέβαλον αὐτὴν εἰς πτηνόν (ἀλκυόνα) ἐξακολουθοῦν πάντοτε τοὺς θρήνους του κτλ.

76 **οὐ μὴν**, σύνταξον τὸ ὅλον, **οὐ μὴν ἀλλά, ἐπειδὴ τυγχάν. Ἄργ. ὦν οὐδ' ἐγὼ ἐλλείπω χάριν τούτων ἃ γε δυνατόν ἐστι χαρίζεσθαι**).

77 **παρέργω** (ἐνν.) **θήσομαι**=τοῦτο θὰ τὸ θεωρήσω ὡς δευτερεῦον πρᾶγμα ἀπέναντι τῆς ἄλλης δυστυχίας μου, δηλ. θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σου, διότι ἡ ἐνόχλησίς της ἀπέναντι τῆς γενικῆς δυστυχίας μου εἶναι μηδαμινή.

78 **παρευρεπίζετε**, σύνταξον: **μολόντες παρευρεπίζετε τὰ ἔνδον τοῖς ἐφεσιῶσι σφαγῆ**=πορευθέντες ἐτοιμάσατε τὰ ἐντὸς μετὰ τῶν ἐχόντων τὴν φροντίδα τῶν θυσιαῶν (ἀποτείγεται πρὸς τοὺς συνοδεύοντας αὐτὴν φύλακας).

79 **παρηίδας**, **παρηίς**—ίδος καὶ συνηρ. **παρηῆς**—ἡδος=παρεΐά,

- 80 **Πέλοπος**, δηλ. Πέλοψ (πρόπαππος), Ἄτρεϋς (πάππος) καὶ Ἄγαμέμνων (πατήρ).
- 81 **περιστείλειεν (πῶς ἄν)**, **περιπέλλω** (νεκρὸν)=περιποιούμαι πρὸς κήδεσιν.
- 82 **πόδες**=τὰ σχοινία τὰ δεδεμένα εἰς τὰς δύο κατωτάτας γωνίας τοῦ ἱστίου, μὲ τὰ ὅποια μαζεύονται ἢ χαλαρώνονται τὰ ἱστία, ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνέμου. Κοινῶς «σκόττες».
- 83 **πολύθυροι** (διαπτυχαί)=πολύπτυχοι, πολλὰ φύλλα ἔχουσαι δέλτοι.
- 84 **προσαμβάσεις**, ποιητικ. ἀντὶ **προσαναβάσεις**· τὸ ὄλον: **πότερα ἐκβησόμεσθα προσαναβάσεις κλιμάκων** (ἢ πύλας ἀνοίξομεν), Ἄον μέλος μετὰ τὸ πότερον ἴδ. στ. 100=ποῖον ἐκ τῶν δύο, θὰ ἀνέλθωμεν εἰς τὸν τοίχον ἐπὶ βαθμίδων κλίμακος ἢ...
- 85 **προστροπήν** (θεᾶς ἔχω) **προστροπή**=καταφύγιον, ἱκεσία πρὸς θεόν, ἐνταῦθα=ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν τῆς λατρείας τῆς θεᾶς (ὡς ἱερεῖά της).
- 86 **πρότονος**, **δ**=τὸ σχοινίον τὸ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐμπροσθίου ἱστοῦ φθάνον μέχρι τῆς πρῆρας καὶ συγκρατοῦν αὐτόν.
- 87 **πυκναῖς** σύναψον τῇ **αὔραις**.
- 88 **πύργων**, ἐνν. τῆς πατρίδος, τῶν ὀχυρῶν ἐπάλλξεων. Αἱ γυναῖκες εἶναι αἰχμάλωτοι πολέμου καθ' ὃν ἠττήθη ἡ πατρίς των καὶ ἀπεκομίσθησαν ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων ὡς δορίκτητοι εἰς τὴν ξένην (ἔρετμοῖσι καὶ λόγχαις).
- 89 **ροθίοις** (πλάταις)=τῇ βοηθειᾷ τῶν πλαταγουσῶν κωπῶν.
- 90 **σοφόν**, γέν. οὐδεν. (=εἶναι).
- 91 **σιόλον** (ὑπὲρ—) **σιόλος** ἐντ.=τὸ προεξέχον τῆς πρῆρας μέρος, τὸ ἔμβολον τοῦ πλοίου (πρβλ. **ἀκροσιόλιον**=τὸ τελευταῖον ἄκρον), καὶ προσδιορίζει λεπτομερέστερον τὸ: **κατὰ πρῶραν**.
- 92 **συλλαβοῦσα**, σύνταξον=ὡς ἀνιστορεῖς με ἅπαξ **συλλαβοῦσα πάντα**, δηλ. πῶς μοῦ ὑποβάλλεις μίαν γενεακὴν ἐρώτησιν ἀφοῦ συνέδεσες μαζί τόσα πολλὰ πράγματα.
- 93 **συνάψαι** (τὸ ὄναρ)=να ἐξηγήσω τὸ ὄνειρον ἐν σχέσει πρὸς...
- 94 **τηλήγετον** (βρέφος)=πολυαγαπημένον, πολυχαϊδεμένον.

- 95 **τιθεὶς** (ἴσον) = ποιῶν ἴσον, ἐξισῶν. Σύναψον τὴν φράσιν: ὃς **τιθεὶς ἴσον** (ἴσῶν) **ὠκὺν πόδα** (ὠκύτητα ποδῶν) **πτεροῖς** (δηλ. ὠκύτητι πτερῶν) = Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔχων ταχεῖς τοὺς πόδας ὡς τὸ πέταγμα τῶν πτηνῶν ὠνομάσθη **Θόας** (Θόας, θέω — θεός) ἕνεκα τῆς...
- 96 **τινί**, ἐνν. τῷ πατρὶ τοῦ Ὁρ...
- 97 **τοῦδε**: ἡ δεικτ. ἀντων. κεῖται: ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς γεν. ἐμοῦ (αὐτοῦ).
- 98 **τύχας** (τάς), ἀνάλυσον: **τίς οἶδε ὅτω τοιαῖδε τύχαι ἔσονται**; = τίς γνωρίζει ἂν δὲν τὸν περιμένῃ παρομοία τύχη;
- 99 **τριγλύφων**, **τριγλυφος**, ἡ, ὕρος ἀρχιτεκτονικός τοῦ Δωρικοῦ ναοῦ, δηλ. πλάξ μαρμαρίνη μετὰ τριῶν παραλλήλων γλυφῶν ὑπὲρ τὸ ἐπιστύλιον. Μεταξὺ τῶν πλακῶν παρέμενον κενά, **αἱ δπαί**, αἵτινες ἀργότερον φραχθεῖσαι ὠνομάσθησαν **μετόπαι**.
- 100 **τροχηλάτου** (μανίας) **τροχήλατος** = ὁ ἐπὶ τροχῶν κινούμενος, καὶ μεταφ. ὁ ταχύς ὡς τροχὸς τῆς ἀμάξης, ὀρμητικός, σφοδρός.
- 101 **φόνω** (ἀγνισθεῖς), ἦτοι καθαγιασθεὶς δι' ὕδατος, τὴν σφάγην μου προσημαίνοντος.
- 102 **φωσφόρω** (θεῶ), **φωσφόρος**, ἡ Ἄρτεμις ὡς ταυτιζομένη πρὸς τὴν σελήνην.
- 103 **χέρνιβες** (χέρνιψ — βος) = οἱ ἀγνισμοὶ τοῦ θύματος δι' ἡγιασμένου ὕδατος.
- 104 **χερνίψομαι**, τοῦ **χερνίπτομαι** = νίπτω τὰς χεῖρας ἵνα βαντίσω διὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος τὰ θύματα, καθιερωτὸν τὸ θῆμα.
- 105 **χραίνεις** — μολύνεις (ἠθικῶς).
- 106 **χῶσον** (τύμβον) τοῦ **χόω** = ὑψωσον σωρὸν χόματος ὡς κενόταφρον.
- 107 **ὠδίνα** (φίλαν) παρὰθ. τοῦ ἀπωτέρω: **φοίνικα καὶ δάφναν** = ποὺ ἐχρησίμευσαν ὡς σωτήρια, ἀνακουφιστικὰ τῶν ὠδίωνων τῆς Λητούς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ
ΧΟΡΟΣ
ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
ΑΧΙΛΛΕΥΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

Τοῦ ἐν Αὐλίδι ἠθροισμένου Ἑλληνικοῦ στόλου μὴ δυναμένου ἕνεκα ἄκρας νηνεμίας νὰ πλεύσῃ εἰς Τροίαν καλεῖται ὁ μάντις Κάλχας νὰ εἴπῃ τὸ αἴτιον, ὅστις καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἀνάγκην τῆς θυσίας τῆς Ἰφιγενείας πρὸς ἐξιλέωσιν τῆς Ἀρτέμιδος.

Μετακαλεῖται οὕτω ἐξ Ἄργους ἡ Ἰφιγένεια ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν ἥρωα Ἀχιλλέα. Ἡ ἀπάτη ὁμως δὲν βραδύνει νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς πάντας καὶ ἐν τέλει ἡ Ἰφιγένεια ἠρωϊκῶς ἀτενίζει τὸν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θάνατον χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος. Ἀλλὰ τὴν ὑστάτην στιγμήν ἀναρπάζεται ὡς ἐκ θαύματος ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀντὶ τῆς κόρης δὲ θυσιάζεται ἔλαφος, ὑπὸ τῆς θεᾶς σταλεῖσα, καὶ ὁ στόλος ἀποπλέει αἰσίως εἰς Τροίαν.

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Αὐλίδι καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἀρχιστρατήγου Ἀγαμέμνονος.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

- ΑΓΑ. ὦ πρόσβυ, δόμων τῶνδε πάροιθεν
 στεῖχε. ΠΡ. στείχω. τί δὲ καινουργεῖς,*
 Ἄγαμέμνον ἄναξ; ΑΓΑ. σπεύσεις; ΠΡ. σπεύδω.
 μάλα τοι γῆρας τοῦμὸν ἄπνον
 καὶ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ὄξυ* πάρεστιν. 5
- ΑΓΑ. τίς ποτ' ἄρ' ἀστήρ ὅδε πορθμεύει;*
 ΠΡ. Σείριος ἐγγὺς τῆς ἐπιαπόρου*
 Πλειάδος ἄσσον* ἔτι μεσσήρης*.
- ΑΓΑ. οὐκουν φθόγγος* γ' οὔτ' ὀρνίθων
 οὔτε θαλάσσης' σιγαὶ δ' ἀνέμων 10
 τόνδε κατ' Εὐριπον ἔχουσιν.*
- ΠΡ. τί δὲ σὺ σκηνῆς ἐκτὸς αἰσσεις.
 Ἄγαμέμνον ἄναξ;
 ἔτι δ' ἠσυχία τῆδε κατ' Αὐλιν,
 καὶ ἀκίνητοι* φυλακαὶ τειχέων. 15
 στείχωμεν ἔσω. ΑΓΑ. ζηλῶ σέ, γέρον,
 ζηλῶ δ' ἀνδρῶν ὅς ἀκίνδυνον
 βίον ἐξεπέρασ' ἀγνώς* ἀκλεῆς.
 τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἤσπον ζηλῶ.
- ΠΡ. καὶ μὴν τὸ καλὸν γ' ἐνταῦθα βίου. 20
 ΑΓΑ. τοῦτο δὲ γ' ἔστιν τὸ καλὸν σφαλερόν
 καὶ φιλότιμον*
 γλυκὺ μὲν, λυπεῖ δὲ προσιστάμενον.
 τοτὲ μὲν τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέντ'*
 ἀνέτρεψε βίον, τοτὲ δ' ἀνθρώπων 25
 γνῶμαι πολλάι
 καὶ δυσάρεστοι* διέκναισαν.*
- ΠΡ. οὐκ ἄγαμαι* ταῦτ' ἀνδρὸς ἀριστέως*
 οὐκ ἐπὶ πᾶσιν σ' ἐφύτευσ' ἀγαθοῖς,
 Ἄγαμέμνον, Ἄτρούς. 30

δεῖ δέ σε χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι·
 θνητὸς γὰρ ἔφυσ· κἄν μὴ σὺ θέλῃς,
 τὰ θεῶν οὕτω βουλόμεν' ἔσται.
 σὺ δὲ λαμπτήρος φάος ἀμπετάσας*
 δέλτον τε γράφεις 35
 τήνδ' ἦν πρὸ χειρῶν ἔτι βαστάζεις,
 καὶ ταῦτ' ἀπάλιν γράμματα συγγεῖς*
 καὶ σφραγίζεις λύεις τ' ὀπίσω
 ρίπτεις τε πέδῳ πεύκην,* θαλαρῶν
 κατὰ δάκρυ χέων, 40
 καὶ τῶν ἀπόρων* οὐδενὸς ἔνδειξ
 μὴ οὐ μαίνεσθαι.
 τί πονεῖς; τί νέον περὶ σοί, βασιλεῦ;
 φέρε κοίνωσον μῦθον ἔς ἡμᾶς.
 πρὸς δ' ἄνδρ' ἀγαθὸν πιστόν τε φράσεις' 45
 σῆ γὰρ μ' ἀλόχῳ τότε Τυνδάρεως
 πέμπει φερνὴν
 συννυμφοκόμον τε δίκαιον.*
 ΑἴΓΑ. ἐγένοντο Λήδα Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι,
 Φοῖβη Κλυταιμνήστρα τ', ἐμὴ ξυνάορος, 50
 Ἐλένη τε· ταύτης οἱ τὰ πρῶτ' ὀλβισμένοι*
 μνηστῆρες ἦλθον Ἑλλάδος νεανίαι.
 δειναὶ δ' ἀπειλαὶ καὶ κατ' ἀλλήλων φόνοσ
 ξυνίσταθ',* ὅστις μὴ λάβοι τὴν παρθένον.
 τὸ πρᾶγμα δ' ἀπόρωσ εἶχε Τυνδάρεω πατρί, 55
 δοῦναί τε μὴ δοῦναί τε, τῆσ τύχης ὅπως
 ἄψαιτ'* ἄθραυστα.* καὶ νιν εἰσηλθεν τάδε,
 ὄρκουσ συνάψαι δεξιᾶσ τε συμβαλεῖν
 μνηστῆρασ ἀλλήλοισι καὶ δι' ἐμπύρωσ
 σπονδᾶσ καθεῖναι κάπαράσασθαι* τάδε, 60
 ὅτου γυνὴ γένοιτο Τυνδαρίσ κόρη,
 τούτῳ συναμνεῖν, εἴ τις ἐκ δόμων λαβὼν
 οἴχοιτο τὸν τ' ἔχοντ' ἀπωθοίη λέχουσ,
 κάπιστρατεύσειν καὶ κατασκάψειν πόλιν
 Ἑλλήν' ὁμοίωσ βάρβαρόν θ' ὄπλων μέτα. 65
 ἐπεὶ δ' ἐπιστώθησαν ἐμπέδωσ, γέρωσ
 ὑπῆλθεν* αὐτοῦσ Τυνδάρεωσ πυκνῆ φρενί,

<p> διδοὺς ἐλέσθαι θυγατρὶ μνηστήρων ἕνα, ὅποι πνοαὶ φέροιεν Ἐφροδίτης φίλαι. </p>	
<p> ἦ δ' εἴλεθ', ὅς σφε* μήποτ' ὄφελεν λαβεῖν, Μενέλαον. ἐλθὼν δ' ἐκ Φρυγῶν ὁ τὰς θεὰς κρῖνων ὄδ*, ὡς ὁ μῦθος Ἐργείων ἔχει, Λακεδαίμον', ἀνθηρὸς μὲν εἰμάτων στολῆ χροσῶ τε λαμπρός, βαρβάροφ χλιδήματι, ἐρῶν ἐρῶσαν ὄχρετ' ἐξαναρπάσας </p>	70 75
<p> Ἐλένην πρὸς Ἴδης βούσταθμ',* ἔκδημον λαβὼν Μενέλαον· ὁ δὲ καθ' Ἑλλάδ' οἰστροήσας* δρόμοφ ὄρκους παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται, ὡς χρῆ βοηθεῖν τοῖσιν ἠδικοημένοις. </p>	 80
<p> τοῖντεῦθεν οὖν Ἑλληνας ἄξαντες* δορί, τεύχη λαβόντες στενόπορ' Αὐλίδος βάρηρα ἴκουσι τῆσδε, ναυσὶν ἀσπίσιν θ' ὁμοῦ ἵπποις τε πολλοῖς ἄρμασίν τ' ἠσκημένοι. καὶ με στρατηγεῖν δῆτα Μενέλεω χάριν εἴλοντο, σύγγονόν γε. τᾶξίωμα δὲ </p>	 85
<p> ἄλλος τις ὄφελ' ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν τόδε, ἠθροισμένου δὲ καὶ ξυνεστῶτος στρατοῦ, ἡμεσθ' ἀπλοῖα χρώμενοι κατ' Αὐλίδα. Κάλχας δ' ὁ μάντις ἀπορία κεχροημένοις ἀνεῖλεν* Ἰφιγένειαν ἦν ἔσπειρ' ἐγὼ </p>	 90
<p> Ἐρτέμιδι θυῆσαι τῆ τόδ' οἰκούσῃ πέδον, καὶ πλοῦν τ' ἔσεσθαι καὶ κατασκαφὰς Φρυγῶν. κλύων δ' ἐγὼ ταῦτ', ὀρθίω* κηρύγματι Γαλήνυβιον εἶπον πάντ' ἀφιέναι στρατόν, </p>	 95
<p> ὡς οὔποτ' ἂν τλᾶς θυγατέρα κτανεῖν ἐμῆν. οὐ δὴ μ' ἀδελφὸς πάντα προσφέρων λόγον ἔπεισε τλῆναι δεινά. κἂν δέλτου πτυχαῖς γράψας ἔπεμψα πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμῆν στέλλειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ὡς γαμουμένην, </p>	 100
<p> τό τ' ἀξίωμα τᾶνδροῦς ἐγκανρούμενος,* συμπλεῖν τ' Ἀχαιοῖς οὔνεκ' οὐ θέλει λέγων, εἰ μὴ παρ' ἡμῶν εἴσιν εἰς Φθίαν λέχος· πειθὼ γὰρ εἶχον τήνδε πρὸς δάμαρτ' ἐμῆν, ψευδῆ συνάψας* ἀμφὶ παρθένου γάμον. </p>	 105

μόνοι δ' Ἄχαιῶν ἴσμεν ὡς ἔχει τάδε
 Κάλχας Ὀδυσσεὺς Μενέλεός θ'. ἃ δ' οὐ καλῶς
 ἔγνων τότε, αἴθις μεταγράφω καλῶς πάλιν
 εἰς τήνδε δέλτον, ἦν κατ' εὐφρόνης* σκιάν
 λύοντα καὶ συνδουντά μ' εἰσείδες, γέρον. 110
 ἀλλ' εἶα χόρει τάσδ' ἐπιστολὰς λαβών
 πρὸς Ἄργος. ἃ δὲ κέκευθε δέλτος ἐν πτυχαῖς,
 λόγῳ φράσω σοι πάντα τὰγγεγραμμένα.
 πιστὸς γὰρ ἀλόχῳ τοῖς τ' ἔμοις δόμοισιν εἶ.

Περίληψις τῶν στίχων 115 - 606.

Ὁ Ἀγαμέμνων φανερώνει εἰς τὸν Πρεσβύτεν τὸ περιεχόμενον τῆς πρὸς τὴν Κλυταμνήστραν ἐπιστολῆς, τοῦ νὰ μὴ στείλῃ δηλαδὴ τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὴν Αὐλίδα, ὡς τῇ εἶχε παραγγείλει προηγουμένως, χάριν δῆθεν τῆς ὑπανδρείας τῆς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ παρακαλεῖ τὸν γέροντα νὰ σπεύσῃ, ἵνα μὲ κάθε τρόπον ἐμποδίσῃ τὴν ἄφιξιν τῆς κόρης. Ὁ Πρεσβύτες ἀναχωρεῖ δρομαίως, ὁ Ἀγαμέμνων ἀπέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν του καὶ ὁ χορὸς τῶν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας γυναικῶν εἰσέρχεται (**πάροδος**) εἰς τὸ θέατρον, ἐκ περιεργείας ὠθούμενος νὰ ἴδῃ τὸν θαυμαστὸν παρὰ τὴν Αὐλίδα στρατὸν καὶ στόλον τῶν Πανελλήνων. Ὁ Χορὸς ἐν τῷ ἄσματί του ἀπαριθμεῖ τοὺς ἥρωας οὓς εἶδε κατὰ τὴν πορείαν του, ἦτοι τοὺς δύο Αἴαντας, τὸν Διομήδην καὶ τὸν Ὀδυσσεά καὶ ἄλλους, περιγράφει τὸν νικηφόρον ἀγῶνα ὀπλίτου δρόμου τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τέθριππον ἄρμα τοῦ Εὐμήλου καὶ ἐκθαμβούμενος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Αὐλίδος ἠγκυροβολημένων ὑπερχιλίων πλοίων, ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἐξ ὅσων εἶδεν ἐνταῦθα καὶ ἔχει ἀκούσει προηγουμένως ἢ καταστροφῇ τῶν ἐχθρικῶν παρατάξεων θὰ εἶναι βεβαία.

Ἐνῶ ὁ Μενέλαος (**πρῶτον ἐπεισώδιον**) ἔξω τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπεσκόπει γύρω, ἀναμένων τὴν ἄφιξιν τῆς Ἰφιγένειας, ἀντελήφθη τὸν γέροντα τρέχοντα μὲ μίαν ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖράς του. Ὑποπτευθεὶς τὸν σταματᾷ, τοῦ ἀφαιρεῖ διὰ τῆς βίας τὴν ἐπιστολὴν ἦν καὶ ἀναγινώσκει, καὶ ὁ θόρυβος τῆς ἔριδος τοῦ Μενελάου καὶ τοῦ Πρεσβύτου φέρει τὸν Ἀγαμέμνονα ἔξω τῆς σκηνῆς του, ὅπου οἱ δύο ἀδελφοὶ διαπληκτίζονται, τοῦ μὲν Μενε-

λάου ἀποδίδοντας προδοσίαν τῆς Ἑλληνικῆς εἰς Ἴφροίαν ἐκστρατείας εἰς τὸν Ἄγαμέμνονα, τούτου δὲ ἀρνούμενου νὰ γίνῃ παιδοκτόνος χάριν τῆς ἀνηθήκου συζύγου του, τῆς Ἑλένης. Ἐνῶ δ' εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀπέλθῃ ἀπειλῶν ὁ Μενέλαος, ἐμφανίζεται ἄγγελος ἀναγγέλλων μετὰ χαρᾶς ὅτι ἡ βασίλισσα Κλυταιμνήστρα μετὰ τῆς Ἴφιγενείας καὶ τοῦ μικροῦ Ὀρέστου, ἀνακόψασαι τὸν δρόμον των ἵνα ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον παρά τινα κρήνην, καταφθάνουν μετ' ὀλίγον ἐκεῖ, ὅπου κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ στρατοῦ διαδεδομένην φήμην γάμος τις ἢ ἄλλο τι εὐτυχές γεγονός προετοιμάζεται. Ὁ ἄγγελος ἀπέρχεται καὶ ὁ Ἄγαμέμνων εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς ἀπροσδοκίτου ταύτης εἰδήσεως ὑπὸ τσαύτης ψυχικῆς ἀγωνίας καὶ θλίψεως καταλαμβάνεται, ὥστε τὰ δάκρυά του ἀφώπλισαν τὸν πρὸ μικροῦ τόσον ὀργίλως διατεθειμένον κατ' αὐτοῦ Μενέλαον καὶ συνεκίνησαν αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε νὰ παρακαλῇ τώρα τὸν Ἄγαμέμνονα νὰ φεισθῇ τῆς κόρης του καὶ νὰ προσπαθήσῃ ματαιῶνων τὰς βουλὰς τοῦ Κάλχαντος καὶ τοῦ πονηροῦ Ὀδυσσεως, νὰ σώσῃ τὴν Ἴφιγένειαν. Ὁ Ἄγαμέμνων καίτοι δὲν θεωρεῖ πλέον εὐκόλον τὴν διάσωσιν τῆς Ἴφιγενείας, παρακαλεῖ ὅπωςδῆποτε τὸν Μενέλαον νὰ σπεύσῃ εἰς τὸν στρατὸν καὶ νὰ ἐμποδίσῃ νὰ γνωσθῇ τὸ μυστικὸν εἰς τὴν Κλυταιμνήστραν. Ὁ Μενέλαος ἀπέρχεται, ὁ Ἄγαμέμνων παραμένει διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς οἰκείους, ἐνῶ ὁ χορὸς ἐν τῇ μεταξὺ ἄδει τὸ **πρῶτον στάσιμον** ἐν τῇ ὁποίῳ ἀνατρέχων εἰς τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν τῆς παρούσης οἰκογενειακῆς τοῦ Ἄγαμέμνονος δυστυχίας εὐρίσκει ταύτην εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰδῆς κρίσιν περὶ τῆς καλλονῆς τῶν τριῶν θεαινῶν τοῦ βασιλόπαιδος Πάριδος, ἐξ ἧς ἡ ἀρπαγὴ τῆς ὥραιας Ἑλένης καὶ ἡ ἐκ ταύτης προκύψασα ἔρις μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων καὶ τὰ λοιπὰ σημερινὰ κακά. Ἐν τῇ μεταξὺ καταφθάνουν ἡ Κλυταιμνήστρα καὶ ἡ Ἴφιγένεια ἐπὶ ὀχλήματος εἰς τὴν ὀρχήστραν καὶ χαιρετίζονται θερμῶς ὑπὸ τῆς κορυφαίας τοῦ χοροῦ, ἐνῶ καὶ αἱ λοιπαὶ γυναῖκες σπεύδουσιν προθύμως νὰ ὑποδεχθῶν αὐτάς.

ΚΑ. ὄρνιθα* μὲν τόνδ' αἴσιον ποιούμεθα,
 τὸ σὸν τε χορηστὸν καὶ λόγων εὐφημίαν
 ἐλπίδα δ' ἔχω τιν' ὡς ἐπ' ἐσθλοῖσιν γάμοις
 πάθειμι νυμφαγωγός. ἀλλ' ὀχημάτων
 ἔξω πορεύεθ' ἄς φέρω φρονὰς κόρη,

610

- καὶ πέμπετ' εἰς μέλαθρον εὐλαβούμενοι.
 σὺ δ' ὦ τέκνον μοι, λείπε πολικούς ὄχους,*
 ἄβρον τιθεῖσα κῶλον* ἀσθενὲς θ' ἅμα.
 ὑμεῖς δέ, νεάνιδες, νιν ἀγκάλαις ἔπι 615
 δέξασθε καὶ πορεύσατ' ἐξ ὄχημάτων.
 καὶ μοι χειρός τις ἐνδότω στηρίγματα,
 θάκουσ ἀπήνης ὡς ἂν ἐκλίπω καλῶς.
 αἶ δ' εἰς τὸ πρόσθεν στήτε πολικῶν ζυγῶν.
 φοβερόν γὰρ ἀπαράμυθον* ὄμμα πολικόν. 620
 καὶ παῖδα τόνδε τὸν Ἄγαμέμνωνος γόνον
 λάξυσθ'*, Ὀρέστην· ἔτι γὰρ ἔστι νήπιος.
 τέκνον, καθεύδεις πολικῶ δαμείς* ὄχῳ ;
 ἔχειρ' ἀδελφῆς ἐφ' ὑμέναιον εὐτυχῶς*
 ἄνδρὸς γὰρ ἀγαθοῦ κῆδος* αὐτὸς ἐσθλὸς ὢν 625
 λήψει, τὸ τῆς Νηρηΐδος ἰσόθεον γένος.
 ἐξῆς κἀθησο* δευρό μου ποδός, τέκνον,
 πρὸς μητέρ', Ἰφιγένεια, μακαρίαν δέ με
 ξέναισι ταῖσδε πλησία σταθεῖσα δός,
 καὶ δεῦρο δὴ πατέρα πρόσειπε σὸν φίλον. 630
- ΙΦ. ὦ μητερ, ὑποδραμοῦσα* σ', ὀργισθῆς δὲ μή,
 πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τὰμὰ περιβαλῶ.
 ΚΛ. ὦ σέβας ἐμοὶ μέγιστον, Ἄγαμέμνων ἄναξ,
 ἤκομεν, ἐφετμαῖς* οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθεν.
 ἀλλ' ὦ τέκνον χρῆ' φιλοπάτωρ δ' αἰεὶ ποτ' εἶ.
 μάλιστα παίδων τῶδ' ὅσους ἐγὼ τέκον,
- ΙΦ. ὦ πάτερ, ἐσεῖδόν σ' ἀσμένῃ πολλῶ χρόνῳ. 640
 ΑΓΑ. καὶ γὰρ πατήρ σέ' τόδ' ἴσον ὑπὲρ ἀμφοῖν λέγεις,
 ΙΦ. χαῖρ'· εὐ δὲ μ' ἀγαγὼν πρὸς σ' ἐποίησας, πάτερ.
 ΑΓΑ. οὐκ' οἶδ' ὅπως φῶ τοῦτο καὶ μὴ φῶ, τέκνον.
 ΙΦ. ἔα
 ὡς οὐ βλέπεις ἔκηλον*, ἄσμενός μ' ἰδών,
 ΑΓΑ. πόλλ' ἄνδρῳ βασιλεῖ καὶ στρατηλάτῃ μέλει. 645
 ΙΦ. παρ' ἐμοὶ γενοῦ νῦν, μὴ πὶ φροντίδας τρέπου.
 ΑΓΑ. ἀλλ' εἰμὶ παρὰ σοὶ νῦν ἅπας κοῦκ ἄλλοθι.
 ΙΦ. μέθες νῦν ὀφρὸν* ὄμμα τ' ἔκτεινον φίλον.
 ΑΓΑ. ἰδοῦ, γέγηθά σ' ὡς γέγηθ' ὄρῳν, τέκνον.
 ΙΦ. κἄπειτα λείβεις δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων σέθεν ; 650

- ΑΓΑ. μακρὰ γὰρ ἡμῖν ἡ ἰπιούσ* ἀπουσία.
 ΙΦ. οὐκ οἶδ' ὅ τι φήσ' οὐκ οἶδα, φίλτατ' ἔμοι πάτερ.
 ΑΓΑ. συνετὰ λέγουσα μᾶλλον εἰς οἶκτόν μ' ἄγεις.
 ΙΦ. ἀσύνετα νῦν ἐροῦμεν, εἰ σέ γ' εὐφρανῶ.
 ΑΓΑ. παπαῖ. τὸ σιγᾶν* οὐ σθένω' σέ δ' ἤνεσα. 655
 ΙΦ. μέν', ὦ πάτερ, κατ' οἶκον ἐπὶ τέκνοις σέθεν.
 ΑΓΑ. θέλω γε' τὸ θέλειν δ' οὐκ ἔχων ἀλγύνομαι.
 ΙΦ. ὄλαιντο λόγχοι καὶ τὰ Μενέλεω κακά.
 ΑΓΑ. ἄλλους ὀλεῖ πρόσθ' ἅμ'ε διολέσαντ' ἔχει.
 ΙΦ. ὡς πολὺν ἀπῆσθα χρόνον ἐν Αὐλίδος μυχοῖς. 660
 ΑΓΑ. καὶ νῦν γέ μ' ἴσχει δῆ τι μὴ στέλλειν στρατόν.
 ΙΦ. ποῦ τοὺς Φρυγᾶς λέγουσιν ὤρῖσθαι πάτερ;
 ΑΓΑ. οὐ μήποτ' οἰκεῖν ὄφελ' ὁ Πριάμου Πάρις.
 ΙΦ. μακρὰν γ' ἀπαίρεις, ὦ πάτερ, λιπὼν ἐμέ;
 ΑΓΑ. εἰς ταῦτόν, ὦ θύγατερ, ἦκεις σῶ πατρί. 665
 ΙΦ. φεῦ.
 εἶθ' ἦν καλόν μοι σοί τ' ἄγειν σύμπλουν ἐμέ.
 ΑΓΑ. ἔπεστι καὶ σοὶ πλοῦς, ἵνα μνήσει πατρός.
 ΙΦ. σὺν μητρὶ πλεύσασ' ἢ μόνη πορεύσομαι;
 ΑΓΑ. μόνη, μονοιδεῖσ' ἀπὸ πατρὸς καὶ μητέρος.
 ΙΦ. οὐ ποῦ μ' ἐς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις, πάτερ; 670
 ΑΓΑ. ἔασον. οὐ χροὶ τοιάδ' εἰδέναι κόρας.
 ΙΦ. σπευδ' ἐκ Φρυγῶν μοι, θέμενος εὐ τὰκεῖ, πάτερ.
 ΑΓΑ. θῦσαί με θυσίαν πρώτα δεῖ τιν' ἐνθάδε.
 ΙΦ. ἀλλὰ ξὺν ἱεροῖς χροὶ τὸ γ' εὐσεβὲς σκοπεῖν.*
 ΑΓΑ. εἴσει σύ' χερνίβιον γὰρ ἐστήξει πέλας. 675
 ΙΦ. στήσομεν ἄρ' ἀμφὶ βωμόν, ὦ πάτερ, χορούς;
 ΑΓΑ. ζηλῶ σέ μᾶλλον ἢ' μὲ τοῦ μηδὲν φρονεῖν.
 χόρει δὲ μελάθρων ἐντὸς ὀφθῆναι κόρας,
 πικρὸν φίλημα δοῦσα δεξιὰν τ' ἔμοι,
 μέλλουσα δαρὸν* πατρὸς ἀποικίσειν χρόνον. 680
 ὦ στέφρα καὶ παρηδες,* ὦ ξανθαὶ κόμαι,
 ὡς ἄχθος ὑμῖν ἐγένεθ' ἡ Φρυγῶν πόλις
 Ἐλένη τε' παύω τοὺς λόγους' ταχεῖα γὰρ
 νοτὶς διαίνει* μ' ὀμμάτων ψαύσαντά σου.
 ἴθ' εἰς μέλαθρα. σὲ δὲ παραιτοῦμαι* τῆδε, 685
 Λήδας γένεθλον, εἰ κατοκτίσθην ἄγαν,

μέλλον Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ἐκδώσειν ἐμῆν.
ἀποστολαὶ γὰρ μακάριαι μὲν, ἀλλ' ὅμως
δάκνουσι τοὺς τεκόντας, ὅταν ἄλλοις δόμοις
παῖδας παραδιδῶ πολλὰ μοχθήσας πατήρ.

690

Περίληψις τῶν στίχων 691-800.

Μετὰ τὴν εἴσοδον τῆς Ἰφιγενείας εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἡ Κλυταιμνήστρα ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθῃ περισσότερα περὶ τοῦ μελετωμένου τῆς θυγατρὸς τῆς συνοικεσίου, ἐρωτᾷ αὐτὸν τὰ κατὰ τὸ γένος, τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν πατρίδα τοῦ γαμβροῦ τῆς καὶ μετὰ τὰς δοθείσας πληροφορίας ὁ Ἀγαμέμνων τὴν συμβουλεύει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Ἄργος χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, περὶ οὗ θὰ φροντίσῃ ἐκεῖνος, διότι αἱ ἄλλαι τῶν κόραι μὲνον μόναι ἐν τῇ οἴκῃ καὶ ἐξ ἄλλου δὲν εἶναι εὐπρεπὲς εἰς τὴν βασιλίσσαν νὰ εὐρίσκεται ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν μέσῳ ναυτικοῦ ὄχλου. Ἡ Κλυταιμνήστρα ἀρνεῖται καὶ ὁ Ἀγαμέμνων πρὸ τοῦ ἀδιεξόδου τούτου πορεύεται πρὸς τὸν Κάλχαντα, ἵνα ζητήσῃ ἐν τῇ ἐσχάτῃ τούτῃ κινδύνῳ, πᾶσαν δυνατὴν σωτηρίαν. Ὁ χορὸς (**δεύτερον στάσιμον**) ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν μετὰ τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας αἰσίαν ἀναχώρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς Τροίαν ψάλλει τὰς περὶ τὰ τεῖχη τῆς Τροίας κρατερὰς μάχας Ἑλλήνων καὶ Τρώων, τὴν μέλλουσαν κατάληψιν τοῦ Ἰλίου, καὶ τοὺς θρήνους τῶν γυναικῶν Τρωάδων διὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς πατρίδος των, ἐνῶ διὰ πάντα ταῦτα τὰ δεινὰ ὑπεύθυνος εἶναι ἡ κόρη τῆς Λήδας Ἑλένη.

ΑΧ. ποῦ τῶν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ὁ στρατηλάτης;
τίς ἂν φράσειε προσπόλων τὸν Πηλέως
ζητοῦντά νιν παῖδ' ἐν πύλαις Ἀχιλλείας;
οὐκ ἔξ ἴσου γὰρ μένομεν Εὐρύπου πέλας.
οἱ μὲν γὰρ ἡμῶν ὄντες ἄζυγες γάμων
οἴκους ἐρήμους ἐκλιπόντες ἐνθάδε
θάσσοις' ἐπ' ἀκταῖς, οἱ δ' ἔχοντες εὐνιδας*
καὶ παῖδας' οὕτω δεινὸς ἐμπέτωκ' ἔρωσ
τῆσδε στρατείας Ἑλλάδ' οὐκ ἄνευ θεῶν.
τοῦμὸν μὲν οὖν δίκαιον ἐμὲ λέγειν χρεῶν.

805

810

- ἄλλος δ' ὁ χορῆζων αὐτὸς ὑπὲρ αὐτοῦ φράσει.
 γῆν γάρ λιπὸν Φάροσαλον ἠδὲ Πηλέα
 μένω πὶ λεπταῖς ταισίδ' Εὐρύππου πνοαῖς,
 Μυρμιδόνας ἴσχων· οἱ δ' αἰεὶ προσκείμενοι
 λέγουσ'· Ἄχιλλεῦ, τί μένομεν; πόσον χορόνον 815
 ἔτ' ἐκμετροῦσαι χορὴ πρὸς Ἰλίου στόλον;
 δοῦ δ', εἴ τι δράσεις ἢ ἄπαγ' οἴκαδε στρατόν,
 τὰ τῶν Ἀτρειδῶν μὴ μένων μελλήματα.»
- ΚΛ. ὦ παῖ θεᾶς Νηρηίδος, ἔνδοθεν λόγων
 τῶν σῶν ἀκούσασ' ἐξέβην πρὸ δομάτων. 820
- ΑΧ. ὦ πότνι' αἰδώς, τήνδε τίνα λεύσσω ποτὲ
 γυναῖκα, μορφὴν εὐπρεπῆ κεκτημένην;
- ΚΛ. οὐ θαῦμά σ' ἡμᾶς, ἀγνοεῖν, οἷς μὴ πάρος
 προσῆκες*· αἰνῶ δ' ὅτι σέβεις τὸ σωφρονεῖν.
- ΑΧ. τίς δ' εἶ; τί δ' ἤλθες Λαναίδων εἰς σύλλογον, 825
 γυνὴ πρὸς ἄνδρας ἀσπίσιν πεφραγμένους;
- ΚΛ. Λήδας μὲν εἰμι παῖς, Κλυταιμνήστρα δέ μοι
 ὄνομα, πόσις δὲ μουστὶν Ἀγαμέμνον ἄναξ.
- ΑΦ. καλῶς ἔλεξας ἐν βραχεῖ τὰ καίρια.
 αἰσχρὸν δέ μοι γυναῖξι συμβάλλειν λόγους. 830
- ΚΛ. μεῖνον· τί φεύγεις; δεξιὰν τ' ἐμῇ χειρὶ
 σύναψον, ἀρχὴν μακαρίων νυμφευμάτων.
- ΑΧ. τί φῆς; ἐγὼ σοι δεξιάν; αἰδοίμεθ' ἂν
 Ἀγαμέμνον', εἰ ψαύοιμεν ὧν μὴ μοι θέμις.
- ΚΛ. θέμις μάλιστα, τὴν ἐμὴν ἐπεὶ γαμεῖς* 835
 παῖδ', ὦ θεᾶς παῖ ποντίας Νηρηίδος.
- ΑΧ. ποίους γάμους φῆς; ἀφασία μ' ἔχει, γύναι.
 εἴ μὴ τι παρανοοῦσα καινουρογεῖς λόγον.
- ΚΛ. πᾶσιν τόδ' ἐμπέφυκεν, αἰδεῖσθαι φίλους
 καινοὺς ὀρθῶσι καὶ γάμου μεμνημένους. 840
- ΑΧ. οὐπῶποτ' ἐμνήστευσα* παῖδα σὴν, γύναι.
 οὐδ' ἐξ Ἀτρειδῶν ἤλθέ μοι λόγος γάμων.
- ΚΛ. τί δῆτ' ἂν εἴη; σὺ πάλιν αὖ λόγους ἐμούς
 θαύμαζ'· ἐμοὶ γάρ θαύματ' ἐστὶ τ' ἀπὸ σοῦ. 845
- ΑΧ. εἰκάζε* κοινὸν ἐστι εἰκάξειν τάδε·
 ἄμφω γὰρ οὐ ψευδόμεθα τοῖς λόγοις ἴσως.
- ΚΛ. ἀλλ' ἢ πέπονθα δεινά; μνηστεύω γάμους

- οὐκ ὄντας, ὡς εἶξασιν*· αἰδοῦμαι τάδε.
- ΑΧ. ἀλλ' ἀμελία δὸς αὐτὰ καὶ φαύλως φέρε. 850
- ΚΛ. χαῖρ'· οὐ γὰρ ὀρθοῖς ὄμμασιν σ' ἔτ' εἰσορῶ,
ψευδῆς γενομένη καὶ παθοῦσ' ἀνάξια.
- ΑΧ. καὶ σοὶ τόδ' ἐστὶν ἐξ ἔμοῦ· πόσιν δὲ σὸν
στεῖχῳ μαντεύσων* τῶνδε δωμάτων ἔσω. 855

Περίληψις τῶν στίχων 885—1210.

Τὰς ἀπορίας εἰς ἃς εὐρίσκονται ἐν τοῖς προηγουμένοις ἢ Κλυταιμνήστρα καὶ ὁ Ἄχιλλεὺς ἔρχεται· νὰ διαλύσῃ ὁ Πρεσβύτης, ὁ ἀγγελιοφόρος τῆς ὑπὸ τοῦ Μενελάου κατασχεθείσης ἐπιστολῆς, ὅστις ἀποκαλύπτει εἰς τὴν Κλυταιμνήστραν ὅτι ὁ πρὸς τὸν Ἄχιλλεῆα ἠδόμενος γάμος τῆς κόρης τῆς εἶναι· ψευδῆς καὶ ὅτι κατὰ τοὺς χρησμούς τοῦ Κάλχαντος μέλλει αὕτη νὰ θυσιασθῆ πρὸς τὴν Ἄρτεμιν. Ἡ Κλυταιμνήστρα ἐν τῇ μητρικῇ ὀδύνῃ καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ τῆς γονυκλινῶς ἰκετεύει τὸν Ἄχιλλεῆα νὰ σώσῃ τὴν κόρην τῆς, τὴν ἔσω ἀπατηλῶς κληθεῖσαν μνηστὴν αὐτοῦ, διότι οὐδαμοῦ ἀλλαγῆς εἶναι δυνατόν νὰ εὔρῃ προστασίαν.

Ὁ Ἄχιλλεὺς ἐν τῇ ὑψηλοφροσύνῃ του ὑπὲρ τῆς μητρῆς, τῆς ἀδικουμένης ὑπὸ τοῦ συζύγου, ὀρκίζεται· νὰ προστατεύσῃ τὴν κόρην φθάνων καὶ μέχρι χειροδικίας κατὰ τοῦ ἀνακτος Ἀγαμέμνονος, ὅστις καθύβρισεν ἤδη αὐτόν, μεταχειρισθεὶς ψευδῶς τὸ ὄνομά του πρὸς τοὺς δολίους σκοπούς του. Ἡ Κλυταιμνήστρα μετὰ τὰς ρητὰς ταύτας διαβεβαιώσεις τοῦ Ἄχιλλέως ἀπέρχεται πρὸς τὴν στρατιάν, ἵνα παρακολουθήσῃ τὰ συμβαίνοντα. Ὁ χορὸς ἐν τῷ τρίτῳ στασίμῳ παραλληλίζει τοὺς μυθικοὺς γάμους τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Πηλίου, ἐξ ὧν ἐγεννήθη ὁ Πηλεΐδης ἦρωσ Ἄχιλλεὺς, καὶ τοὺς σημερινοὺς ψευδεῖς γάμους τοῦ Ἄχιλλέως καὶ τῆς Ἰφιγενείας, ἣτις ὅμως ὡς μόσχος ἄγεται εἰς θυσίαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, παρὰ πάντα νόμον καὶ πᾶσαν Ἀρετὴν καὶ Αἰδῶ.

Ἐν τῷ τετάρτῳ ἐπεισοδίῳ ἢ Κλυταιμνήστρα ἐξερχομένη περιδρακρὺς διὰ τὸν ἐπικείμενον θάνατον τῆς Ἰφιγενείας συναντᾷ τὸν Ἀγαμέμνονα ὅστις ἀγνοῶν ὅτι ἢ Κλυταιμνήστρα καὶ ἢ Ἰφιγένεια γνωρίζουν ἤδη τὸ μυστικόν, λέγει εἰς αὐτὴν νὰ πέμψῃ τὴν κόρην μόνην πρὸς αὐτόν, ἵνα δῆθεν τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὰς προκα-

ταρκτικὰς θυσίας τῆς γαμηλίου τελετῆς. Ἡ Κλυταμνήστρα καλεῖ τὴν θυγατέρα ἔξω, χύνουσαν ἴδρι ἀφθονα δάκρυα, καὶ ἐνώπιόν τῆς ἀποκαλύπτει τὰ κακόβουλα σχέδιά του, τὰ ὅποια ἐνόμιζε μέχρι τοῦδε κεκρυμμένα καὶ ἐξορκίζει αὐτὸν νὰ ἀπόσχη τῆς φρικτῆς θυσίας τῆς θυγατρὸς των ὑπὲρ τῆς Ἑλένης τοῦ Μενελάου, δι' ἣν μᾶλλον ἢ ἑαυτῆς θυγάτηρ Ἑρμιόνη ἔπρεπε νὰ θυσιάσθῃ ἐν ἀνάγκῃ καὶ οὐχὶ ἡ ἰδική των κόρη.

- ΙΦ. εἰ μὲν τὸν Ὅρφεως εἶχον, ὦ πάτερ, λόγον 1211
 πείθειν ἐπάδουσ', ὥσθ' ὀμαρτεῖν* μοι πέτρας,
 κηλεῖν τε τοῖς λόγοισιν οὔς ἐβουλόμην,
 ἐνταῦθ' ἄν ἦλθον. νῦν δὲ τὰπ' ἐμοῦ σοφά,
 δάκρυα παρεξέω' ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἄν. 1215
 ἱκετηρίαν* δὲ γόνασιν ἐξάπτω* σέθεν
 τὸ σῶμα τοῦμόν, ὅπερ ἔτικτεν ἦδε σοι,
 μὴ μ' ἀπολέσης ἄωρον· ἦδὺν γὰρ τὸ φῶς
 λεύσσειν· τὰ δ' ὑπὸ γῆς μὴ μ' ἰδεῖν ἀναγκάσης.
 πρώτη σ' ἐκάλεσα πατέρα καὶ σὺν παῖδ' ἐμέ· 1220
 πρώτη δὲ γόνασι σοῖσι σῶμα δοῦσ' ἐμὸν
 φίλας χάριτας* ἔδωκα κἀντεδεξάμην.
 λόγος δ' ὁ μὲν σὸς ἦν ὄδ'· ἄρα σ', ὦ τέκνον,
 εὐδαίμον' ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν ὄψομαι
 ζῶσάν τε καὶ θάλλουσαν ἀξίως ἐμοῦ; 1225
 οὐμὸς δ' ὄδ' ἦν αἰὲν περὶ σὸν ἐξαρωμένης
 γένειον, οὗ νῦν ἀντιλάζυμαι* χερσί.
 τί δ' ἄρ' ἐγὼ σέ, πρέσβυν ἄρ' εἰσδέξομαι
 ἐμῶν φίλαισιν ὑποδοχαῖς δόμων, πάτερ,
 πόνων τιθηνοῦς* ἀποδιδουσά σοι τροφάς; 1230
 τούτων ἐγὼ μὲν τῶν λόγων μνήμην ἔχω,
 σὺ δ' ἐπιλέλῃσαι, καὶ μ' ἀποκτεῖναι θέλεις.
 μὴ πρὸς σε* Πέλοπος καὶ πρὸς Ἀτρείως πατρὸς
 καὶ τῆσδε μητρὸς, ἢ πρὶν ὠδίνουσ' ἐμέ
 νῦν δευτέραν ὠδίνα τίνδε λαμβάνει. 1235
 τί μοι μέτεστι τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων
 Ἑλένης τε; πόθεν ἦλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῶμῳ, πάτερ;
 βλέψον πρὸς ἡμᾶς, ὄμμα δὸς φίλημά τε,

- ἴν' ἀλλὰ τοῦτο κατθανοῦσ' ἔχω σέθεν
 μνημεῖον, εἰ μὴ τοῖς ἔμοις πείσῃ λόγους 1240
 ἀδελφέ, μικρὸς μὲν σὺ γ' ἐπίκουρος φίλοις,
 ὅμως δὲ δάκρυσον, ἰκέτευσον πατρὸς
 τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν· αἴσθημά* τοι
 κἂν νηπίοις γε τῶν κακῶν ἐγγίγνεται.
 ἰδοὺ σιωπῶν λίσσεται σ' ὄδ', ὦ πάτερ. 1245
 ἀλλ' αἴδεσαί με καὶ κατοίκτειρον βίον.
 ναί, πρὸς γενείου σ' ἀντόμεθα* δύο φίλω·
 ὃ μὲν νεοσσός ἐστιν, ἣ δ' ἠϋξημένη.
 ἐν συντεμοῦσα πάντα νικήσω λόγον·
 τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν. 1250
 τὰ νέρθε δ' οὐδέν· μαίνεται δ' ὅς εὔχεται
 θανεῖν. κακῶς ζῆν κρεῖσσον ἢ καλῶς θανεῖν.
 ὦ τλῆμον Ἑλένη, διὰ σέ καὶ τοὺς σοὺς γάμους
 ἀγὼν Ἀτρείδαις καὶ τέχνους ἦκει μέγας.
 ἌΓΑ. ἐγὼ τὰ τ' οἰκτρὰ συνετός* εἶμι καὶ τὰ μὴ, 1255
 φιλῶν ἔμαντοῦ τέκνα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
 δεινῶς δ' ἔχει μοι ταῦτα τολμῆσαι, γύναι,
 δεινῶς δὲ καὶ μὴ· τοῦτο γὰρ πρᾶξάι με δεῖ.
 ὄραθ' ὅσον στρατεύμα ναύφρακτον* τόδε,
 χαλκῶν θ' ὄπλων ἀνακτες Ἑλλήνων ὅσοι, 1260
 οἷς νόστος* οὐκ ἔστ' Ἰλίου πύργους ἔπι,
 εἰ μὴ σε θύσω, μάντις ὡς Κάλχας λέγει,
 οὐδ' ἔστι Τροίας ἐξελεῖν κλεινὸν βᾶθρον.
 μέμνηε δ' ἀφροδίτη τις Ἑλλήνων στρατῶ
 πλεῖν ὡς τάχιστα βαρβάρων ἐπὶ χθόνα, 1265
 παῦσαί τε λέκτρων ἀρπαγὰς Ἑλληνικῶν·
 οἳ τὰς ἐν Ἄργει παρθένους κτενοῦσί μου
 ὑμᾶς τε κάμει, θέσφατ' εἰ λύσω θεᾶς.
 οὐ Μενελέως με καταδεδούλωται, τέκνον,
 οὐδ' ἐπὶ τὸ κείνου βουλόμενον ἐλήλυθα, 1270
 ἀλλ' Ἑλλάς, ἣ δεῖ, κἂν θέλω κἂν μὴ θέλω,
 θῆσαι σε· τούτου δ' ἦσσονες καθέσταμεν.
 ἔλευθέραν γὰρ δεῖ νιν ὅσον ἐν σοί, τέκνον,
 κάμοι γενέσθαι, μηδὲ βαρβάρων ὑπο
 Ἑλλήνας ὄντας λέκτρα συλᾶσθαι βία.

Περίληψις τῶν στίχων 1276-1367.

Ἐντὶ τοῦ **τετάρτου σιασίμου** τοῦ χοροῦ, ἀκολουθεῖ τὸν διάλογον τῆς Κλυταίμνηστρας καὶ Ἰφιγενείας καὶ Ἀγαμέμνωνος μονωδία (**ᾄσμα ἀπὸ σκηνῆς**) τῆς Ἰφιγενείας, ἐν τῇ ὁποίᾳ θρηγεῖ τὴν ἀρχὴν τῶν σημερινῶν συμφορῶν τῆς, ἀνάγουσα ταύτην εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Πάριδος, τὴν προδοσίαν τοῦ γεννήτορος, τὸ ἀτυχὲς ταξίδιον τῆς εἰς τὴν Αὐλίδαν, τὴν κακὴν Μοῖραν τῶν θνητῶν καὶ τὰ μεγάλα δεινὰ τὰ ὅποια ἐδημιούργησεν εἰς τοὺς Δαναοὺς ἡ κόρη τοῦ Τυνδάρεω Ἑλένης. Ἐν τῷ **πέμπτῳ ἐπεισοδίῳ** ἐμφανίζεται ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ ομάδος ὀπλισμένων ὀπαδῶν, ἵνα προστατεύσῃ τὴν μέλλουσαν σύζυγόν του Ἰφιγένειαν καὶ σχεδιάζει μετὰ τῆς Κλυταίμνηστρας τὰ μέσα τῆς σωτηρίας τῆς. Ἄλλ' ἐν τῇ ψυχῇ τῆς Ἰφιγενείας γεννᾶται πάλῃ σφοδρὰ μεταξὺ τοῦ καθήκοντος ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας, δι' ἣν θὰ εἶναι ἀναπόφευκτος μία ἐμφύλιος ρήξις, καὶ τελικῶς προτιμᾷ νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος προσφέρουσα ἑαυτὴν θῆμα πρὸς ἐξιλασμόν τῆς θεᾶς.

ΙΦ. μήτερο, εἰσακούσατε

τῶν ἐμῶν ἐπῶν· μάτην* γὰρ σ' εἰσορῶ θυμουμένην
σῶ πόσει· τὰ δ' ἀδύναθ' ἡμῖν καρτερεῖν οὐ ὄρε-
διον.

1370

τὸν μὲν οὖν ξένον δίκαιον αἰνέσαι προθυμίας·
ἀλλὰ καὶ σὲ τοῦθ' ὄραῖν χορὴ μὴ διαβληθῆι στρατῶ
καὶ πλέον πράξωμεν οὐδέν, ὅδε δὲ συμφορᾶς τύχη.
οἷα δ' εἰσηλθὲν μ' ἄκουσον, μήτερο, ἐννοουμένην·
κατθανεῖν μὲν μοι δέδοκται· τοῦτο δ' αὐτὸ βού-
λομαι

1375

εὐκλεῶς πράξει παρεῖσά γ' ἐκποδῶν τὸ δυσγενές.
δεῦρο δὴ σκέψαι μεθ' ἡμῶν, μήτερο, ὡς καλῶς λέγω·
εἰς ἔμ' Ἑλλάς ἡ μεγίστη πᾶσα νῦν ἀποβλέπει,
κάν ἐμοὶ πορθμός* τε ναῶν καὶ Φρυγῶν κατασκαφαί,
τάς τε μελλούσας γυναῖκας ἦν τι δοῶσι βάρβαροι,
μηκέθ' ἀρπάζειν ἑάν* τὰς ὀλβίας ἔξ Ἑλλάδος,
τὸν Ἑλένης τίσαντας ὄλεθρον, ἦν τιν' ἤρπασεν Πάρις.
ταῦτα πάντα κατθανοῦσα ὄυσομαι, καὶ μου κλέος,

1380

- Ἑλλάδ' ὡς ἠλευθέρωσα, μακάριον γενήσεται.
 καὶ γὰρ οὐδέ τοί τι λίαν ἐμὲ φιλοψυχεῖν χρεῶν' 1385
 πᾶσι γὰρ μ' Ἑλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ.
 ἀλλὰ μυριοὶ μὲν ἄνδρες ἀσπίσιν πεφραγμένοι,
 μυριοὶ δ' ἐρέτμ' ἔχοντες, πατρίδος ἠδικομένης,
 δορᾶν τι τολμήσουσιν ἐχθροὺς ὑπὲρ Ἑλλάδος θανεῖν·
 ἢ δ' ἐμὴ ψυχὴ μί' οὔσα πάντα κωλύσει τάδε; 1390
 τί τὸ δίκαιον τοῦτ'; ἔχοιμεν ἄρ' ἂν ἀντειπεῖν ἔπος;
 κάτ' ἐκεῖν' ἔλθωμεν· οὐ δεῖ τόνδε διὰ μάχης μολεῖν
 πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὸς εἵνεκ' οὐδὲ κατιθανεῖν.
 εἷς γ' ἀνὴρ κρείστων γυναικῶν μυρίων ὄρων φάος.
 εἰ δ' ἐβουλήθη* σῶμα τοῦμόν Ἀρτεμις λαβεῖν,
 ἐμποδὼν γενήσομαι ἄγ' ἠθνητὸς οὔσα τῇ θεῷ; 1395
 ἀλλ' ἀμήχανον· δίδωμι σῶμα τοῦμόν Ἑλλάδι.
 θύετ', ἐκπορθεῖτε Τροίαν, ταῦτα γὰρ μνημεῖά μου
 διὰ μακροῦ, καὶ παῖδες οὔτοι καὶ γάμοι καὶ δόξ' ἐμὴ,
 βαρβάρων δ' Ἑλληνας ἄρχειν εἰκόσ, ἀλλ' οὐ βαρ-
 βάρους 1400
 μῆτερ Ἑλλήνων· τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.
- AX. Ἀγαμέμνονος παῖ, μακάριόν μέ τις θεῶν 1405
 ἔμελλε θήσειν, εἰ τύχοιμι σῶν γάμων.
 ζηλωὲ δὲ σοῦ μὲν Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δὲ σέ.
 εὔ γὰρ τόδ' εἶπας ἀξίως τε πατρίδος·
 τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ', ὅ σου κρατεῖ,
 ἐξελογίσω τὰ χρηστὰ τ' ἀναγκαῖά τε 1410
 μᾶλλον δὲ λέκτρων σῶν πόθος μ' εἰσέρχεται
 εἰς τὴν φύσιν βλέψαντα· γενναία γὰρ εἶ.
 ὄρα δ'· ἐγὼ γὰρ βούλομαί σ' εὐεργετεῖν
 λαβεῖν τ' ἐς οἴκους· ἄχθομαί* τ', ἴστω Θετίς,
 εἰ μὴ σε σώσω Δαναΐδαισι διὰ μάχης 1415
 ἐλθῶν· ἄθρησον, ὃ θάνατος δεινὸν κακόν,
- IF. μῆτερ, τί σιγῇ δακρυόεις τέγγεις* κόρας!
 ΚΛ. ἔχω τάλαινα πρόφασιν* ὥστ' ἀλγεῖν φρένα. 1434
 IF. παῦσαί με μὴ κάκιζε*· τάδε δ' ἐμοὶ πιθοῦ.
 ΚΛ. λέγ'· ὡς παρ' ἡμῶν οὐδὲν ἀδικήσει, τέκνον.

- ΙΦ. μήτ' οὖν γε τὸν σὸν πλόκαμον ἐκτέμης, τριχὸς
 μήτ' ἀμφὶ σῶμα μέλανας ἀπίσχη πέπλους.
 ΚΛ. τί δὴ τόδ' εἶπας τέκνον ; ἀπολέσασά σε
 ΙΦ. οὐ σύ γε' σέσωμαι, κατ' ἐμὲ δ' εὐκλεῆς ἔσει. 1440
 ΚΛ. πῶς εἶπας ; οὐ πενθεῖν με τὴν σὴν ψυχὴν χρεῶν ;
 ΙΦ. ἦκιστ', ἐπεὶ μοι τύμβος οὐ ζωσθήσεται.
 ΚΛ. τί δὴ ; θανοῦσιν οὐ τάφος νομίζεται ; *
 ΙΦ. βωμὸς θεᾶς μοι μνήμα τῆς Διὸς κόρης.
 ΚΛ. ἀλλ' ὦ τέκνον, σοὶ πείσομαι· λέγεις γὰρ εὔ. 1445
 ΙΦ. ὡς εὐτυχοῦσα γ' Ἑλλάδος τ' εὐεργέτις.
 ΚΛ. τί δὴ κασιγνήταισιν ἀγγελῶ σέθεν ;
 ΙΦ. μηδ' ἀμφὶ κείναις μέλανας ἐξάρης πέπλους.
 ΚΛ. εἶπω δὲ παρὰ σοῦ φίλον ἔπος τι παρθένους ;
 ΙΦ. χαίρειν γ'. Ὀρέστην τ' ἔκτροφ' ἄνδρα τόνδε μοι. 1450
 ΚΛ. προσέλκυσάϊ νιν ὕστατον θεωμένη.
 ΙΦ. ὦ φίλτατ', ἐπεκούρησας ὅσον εἶχες φίλοις.
 ΚΛ. ἔσθ' ὅτι κατ' Ἄργος δρωσά σοι χάριν φέρω ;
 ΙΦ. πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει, πόσιν τε σόν.
 ΚΛ. δεινοὺς ἀγῶνας διὰ σέ δεῖ κείνον δραμεῖν. 1455
 ΙΦ. ἄκων μ' ὑπὲρ γῆς Ἑλλάδος διώλεσεν.
 ΚΛ. δόλω δ', ἀγεννῶς Ἀτρέως τ' οὐκ ἄξιως.
 ΙΦ. τίς μ' εἶσιν ἄκων πρὶν σπαράσσεσθαι κόμης ;
 ΚΛ. ἔγωγε μετὰ σοῦ. ΙΦ. μὴ σύ γ' οὐ καλῶς λέγεις.
 ΚΛ. πέπλων ἐχομένη σῶν. ΙΦ. ἐμοί, μήτερο πιθοῦ 1460
 μέν' ὡς ἐμοί τε σοί τε κάλλιον τόδε.
 πατρός δ' ὀπαδῶν τῶνδε τίς με πεμπέτω
 Ἄρτεμιδος εἰς λειμῶν', ὅπου σφαγήσομαι.
 ΚΛ. ὦ τέκνον, οἶχει ; ΙΦ. καὶ πάλιν γ' οὐ μὴ μόλω.
 ΚΛ. λιποῦσα μητέρ' ; ΙΦ. ὡς ὀρᾶς γ', οὐκ ἄξιως. 1465
 ΚΛ. σχέες, μή με προλίπης. ΙΦ. οὐκ ἔω στάζειν δάκρυ.
 ὑμεῖς δ' ἐπενφημήσατ' ὦ νεάνιδες,
 παιᾶνα τῆμῃ συμφορᾷ Διὸς κόρην
 Ἄρτεμιν· ἴτω δὲ Λαναΐδαις εὐφημία*.
 κανᾶ δ' ἔναρχέσθω* τις, αἰθέσθω* δὲ πῦρ 1470
 προχύταις* καθαρσίοισι, καὶ πατῆρ ἐμὸς
 ἐνδεξιούσθω βωμόν' ὡς σωτηρίαν
 Ἑλλησι δώσουσ' ἔρχομαι νικηφόρον.

Κ ο μ μ ό ς .

	ἄγετέ με τὰν Ἴλιου καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν*. στέφρα περίβολα* δίδοτε, φέρε- τε*· πλόκαμος* ὄδε καταστέφειν· χερνίβων τε παγάζ.	στο	1475
	ἐλίσσειτ' ἀμφὶ ναὸν ἀμφὶ βωμὸν τὰν ἄνασσαν Ἄρτεμιν, θεὰν μάκαιραν· ὡς ἔμοισιν, εἰ χροεῶν, αἶμασι θύμασίν* τε		1480
	θῆσφατ' ἐξαλείψω. ὦ πότνια πότνια μᾶτερ, οὐ δάκρυά γέ σοι δώσομεν ἀμέτερα.		1485
	παρ' ἱεροῖς* γὰρ οὐ πρόπει. ἰὼ ἰὼ νεάνιδες, συνεπαεῖδειτ' Ἄρτεμιν Χαλκίδος ἀντίπορον*		1490
	ἵνα τε δόρατα μέμονε* νῆα δι' ἐμὸν ὄνομα τᾶσδ' Αὐλίδος στενοπόροισιν ὄρομοις. ἰὼ γὰ μᾶτερ ὦ Πελασγία*, Μυκηναῖαί τ' ἐμὲ θεράπναι*.		1495
ΧΟ.	καλεῖς πόλισμα Περσέως*. Κυκλωπίων πόνον χερῶν:		1500
ΙΦ.	ἔθροψας Ἑλλάδι με φάος*. θανοῦσα γ' οὐκ ἀναίνομαι*.		
ΧΟ.	κλέος γὰρ οὐ σε μὴ λίπη.		
ΙΦ.	ἰὼ ἰὼ. λαμπαδοῦχος* ἀμέρα Δι- ός φέγγος, ἕτερον ἕτερον αἰῶνα καὶ μοῖραν* οἰκήσομεν. χαῖρέ μοι, φίλον φάος. ἰὼ ἰὼ.		1505
ΧΟ.	ἴδεσθε τὰν Ἴλιου καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν* στείχουσαν, ἐπὶ κάρᾳ στέφη	ἀντ.	1510

βαλουμέναν* χερνίβων τε παγάζ,	
βωμόν φιλαίμονος θεᾶς	
ῥανίσιν αίματορρούτοις	1515
ῥανοῦσαν* εὐφυῆ τε σώματος δέσσην*.	
εὐδροσοι παγαί	
πατροῦναι μένουσί σε χέρνιβές τε στρατὸς τ'	
* Ἀχαιῶν θέλων	
* Ἴλιον πόλιν μολεῖν.	1520
ἀλλὰ τὰν Διὸς κόραυ	
κλήσωμεν* Ἄρτεμιν, θεὰν ἄνασσαν.	
ὥς ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ*	
ὦ πότνια, θύμασιν βροτησίοις*	
χαρεῖσα, πέμψον εἰς Φρουγῶν	1525
γαῖαν Ἑλλάνων στρατὸν	
καὶ δολόεντα* Τροίης ἔδη,	
* Ἀγαμέμνονά τε λόγχαις	
Ἑλλάδι κλεινότατον στέφανον	
δόξ, ἀμφὶ κάρα δ' ἔδν	1530
κλέος ἀείμηστον ἀμφιθεῖναι.	

Περίληψις τῶν στίχων 1532—1620.

Μετὰ ταῦτα ἐν τῇ «ἐξόδῳ» ἔρχεται ἄγγελος ἀναγγέλλων εἰς τὴν Κλυταιμνήστραν τὰ τῆς προπαρασκευῆς τῆς θυσίας τῆς κόρης τῆς, τὸν ἡρώισμόν καὶ τὴν ψυχραιμίαν αὐτῆς, τὴν προσευχὴν τοῦ παρισταμένου Ἀχιλλέως πρὸς τὴν θεὰν καὶ τὸν αἰφνίδιον ἐξαφανισμόν τῆς κόρης ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἱερεὺς ἐπληττε διὰ τοῦ φασγάνου τὸν λαϊμόν τῆς· ἀντὶ τῆς κόρης εὐρέθη ἐκεῖ ἔλαφος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς θυσίας πρὸς τὴν θεάν, ἣτις ἐξευμενισθεῖσα ἤδη ἀπέλυσε οὐρίον ἄνεμον πρὸς ἀπόπλουν τοῦ στόλου. Ὁ στρατὸς ὅλος εἶναι ἐκθαμβὸς ἐκ τοῦ θαύματος καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἐμφανιζόμενος εἰς τὴν σκηνὴν χαίρει διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς θυγατρὸς ὑπὸ τῆς θεᾶς καὶ χαιρετίζων τὴν Κλυταιμνήστραν κινεῖται πρὸς τὰ πλοῖα ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ κατευόδια τῶν γυναικῶν τοῦ χοροῦ, καὶ τὸ δράμα τελειώνει.

1971

1972

1973

1974

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

- 1 **ἀγαμαι**, συντάσσο. ἐνταῦθα μετὰ αἰτιατ. (**ταῦτα**) καὶ γεν.
 (ἀριστέως) = δὲν τὰ εὐρίσκω αὐτὰ παράδοξα δι' ἓνα ἡγεμόνα.
- 2 **ἀγνώσ** — ὄτος, ὅ, ἦ, ἐνταῦθα κεῖται παθητικῶς = ἀγνωστος.
 Πρὸλ. **λάθε βιώσας**.
- 3 **ἀδικήση**, ὁ μέσ, μέλλον κεῖται παθητικῶς.
- 4 **ἄθραυστα** = χωρὶς νὰ συμβοῦν ζημίαι, συγκρούσεις.
- 5 **ἄθρησον** (ἄθρέω) = σκέψου, συλλογίσου.
- 6 **αἰθέσθω**, τοῦ **αἰθνομαι** = ἀνάπτω.
- 7 **αἴσθημα** (**τῶν κακῶν**) = αἴσθησις, ἀντίληψις.
- 8 **ἀκίνητοι** (**φυλακαὶ**) = αἱ φρουραὶ τοῦ τείχους δὲν ἀλλάζουσι
 ἀκόμη.
- 9 **ἀμπετάσας** (**φάος**) = ἀναπετάσας, ἀνάψας λαμπρὸν φῶς, . .
- 10 **ἀναίνομαι** (**οὐκ**) = δὲν ἀρνοῦμαι· ν' ἀποθάνω, εὐχαρίστως θυσιάζομαι.
- 11 **ἀνεῖλε**, (**ἀναιρῶ**), κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν χρησμῶν τῶν
 μάντεων κ.τ.λ. Ὁ Κάλχας ἐρωτηθεὶς ἀπήντησε, ἐχρησιμοδόγησε.
- 12 **ἀντιλάξυμαι**,, ἴδε ἐν λέξει: **λάξυσθε**.
- 13 **ἀντίπορον** (**Χαλκ. . .**) = τὴν ἀπέναντι τοῦ πόρου (πορθμοῦ)
 τῆς Χαλκίδος λατρευομένην.
- 14 **ἀντόμεσθα** (**σε**), **ἄντομαι** = ἰκετεύω, παρακαλῶ θερμῶς
 πρὸλ. **ἀντιάξω**.
- 15 **ἄξαντες** ἴδε ἄσσω.
- 16 **ἀπαράμυθον** ἔκφερε: **ὄμμα πωλικὸν** (ἔτι) **φοβερόν**, **ἀπαράμυθον** (ὄν) = τὰ μάτια τῶν ἵππων (δηλ. οἱ ἵπποι) τρομάζουν, ξυπάζονται ὅταν δὲν τοὺς καταπραΰνη κανεῖς.
- 17 **ἀπόρων**, σύνταξον, **ἐνδεῖς οὐδενὸς τῶν ἀπόρων μὴ οὐ μαίνεσθαι** = δὲν σοῦ λείπει τίποτε ἀπὸ τὰ παράδοξα φερσίματα γιὰ νὰ σέ πάρῃ κανεῖς γιὰ τρελλόν.
- 18 **ἄσσω** (**ἀΐσσω**) = κυμαινόμενος, σαλεύων καὶ ἐν στιχ. 80
ἄξαντες δορὶ = ὀρμήσαντες μὲ τὰ δόρατα.
- 19 **ἀφροδίτη** (**τις**) = σφοδρὸς πόθος (προσηγορικόν).
- 20 **ἄχθομαι** = κατέχομαι ὑπὸ βαρείας λύπης.

- 21 **ἄψαιτο** (ὄπως), ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ προηγουμένου **ἀπόρως εἶχε**.
- 22 **βαλουμέναν**, μ. μέλ. τοῦ **βάλλομαι**, πρβλ. προηγ. στ. 1477 :
(στέρα περιβόλα δίδοτε).
- 23 **βούσταθμα, βούσταθμον**, τὸ=βουστάσιον, στάβλος.
- 24 **βροτησίους** (θύμασι), **βροτήσιος** (ἄλλως βρότελος), ποῦ με
ἀνθρώπινα θύματα ἱκανοποιήθης, ἐξιλεώθης (**χαρεῖσα**).
- 25 **γαμεῖς**, χρόνου μέλλοντος κατὰ τοὺς κλασσικοὺς (**γαμέω
μέλλ. γαμῶ**).
- 26 **δαμεις** (**ἐδάμην ἄορ.**) **δαμάζομαι**=καταβληθεῖς, κουρασθεῖς
ἀπὸ τὰ λικνίσματα τῆς ἀμάξης.
- 27 **δαρόν**, (χρόνον). Δωρ. ἀντὶ **δηρόν**=ἐπὶ μακρόν.
- 28 **δέρην** (εὐφυῆ)=τὸν ὄρατον λαϊμόν.
- 29 **διαίνει** (νοτῖς), **διαίνω** (**διανῶ, ἐδίηνα**)=ὕγραίνω.
- 30 **διέκναισαν, διά-κναιώ**=τρίδω τι, φθείρω.
- 31 **δίκαιον** (συννυμφόχομον)=πιστὸν νυμφαγωγόν, συνοδὸν τῆς
νύμφης.
- 32 **δολόνετα** (ἔδη)=τοὺς δολίους, τοὺς κακοπίστους τούτους
τῆς... Οἱ Τρῶες παρ' Ὀμήρῳ κατηγοροῦνται διὰ δολιό-
τητα κτλ.
- 33 **δυσάρεστοι** (γνώμαι)=δυσκόλως ἱκανοποιούμεναι.
- 34 **ἔαν**, σύναψον (**καὶ ἐν ἐμοὶ ἐστι**) **μηκέτι ἔαν νιν** (τοὺς βαρ-
δάρους) **ἀρπάζειν** ἐκ (τῆς) **ὀλβίας Ἑλλάδος τὰς μελλού-
σας γυναῖκας**.
- 35 **εἵκαζε**=σκέψου, συλλογίσου.
- 36 **εἵξασιν**, ἄλλος τύπος τοῦ **εοίκασι**.
- 37 **ἐγκαυρούμενος** (γαῦρος)=ἐκθειάζων, μεγαλοποιῶν.
- 38 **ἐκερτόμησε** : **κερτομέω** τινά=περιπαίζω, πειράζω.
- 39 **ἐκηλον** (οὐ βλέπεις), **ἐκηλος**=ἦσυχος, ἀτάραχος=δὲν με κοι-
τάξεις μὲ γαληνῆν.
- 40 **ἐλέπολιν**, ποιητ. ἀντὶ **ἐλέπολιν**=τὴν (μέλλουσαν) κατα-
στροφέα τοῦ Ἴλ... .
- 41 **ἐλίσσετε** (... τὰν Ἄρτεμιν) γυρίζετε κυκλικὸν χορὸν πέριξ
τοῦ ναοῦ, πέριξ τοῦ... τιμῶντες τὴν Ἄρτ... .
- 42 **ἐμνήστευσα** (παῖδα)=ἐζήτησα εἰς γάμον, καὶ αἰτ. ἐν στίχ.
847 **μνημονεύω γάμους**=ἐτοιμάζω μνηστείας διὰ γά-
μους.
- 43 **ἐναρχέσθω** (**κανᾶ**), **ἐν-ἄρχεσθαι**, **ἐξ-κατ-κανᾶ**, θρησκευ-

- τικαὶ φράσεις ἐν ταῖς θυσίαις=ἀρχίζω τὴν θυσίαν λαμβάνων τὴν κριθὴν (οὐλοχύτας) ἐκ τοῦ κανίστρου (**κανοῦ**).
- 44 **ἐνδεξιούσθω (βωμόν)**, ἐνδεξιόδομαι—οὔμαι=ἄς βαδίσῃ πρὸς τὰ δεξιὰ πέριξ τοῦ βωμοῦ.
- 45 **ἐξάπτω, συναψον ἐξάπτω τὸ ἐμόν σῶμα γόνασι σέθεν ἱκετηρίαν**=κρεμάζω τὸ σῶμά μου εἰς τὰ γόνατα ὡς ἱκέτης (κατὰ μεταφορὰν).
- 46 **ἐπταπόρου (πλειάδος), ἐπτάπορος** καλεῖται ὁ ἀστερισμὸς τῶν Πλειάδων, διότι σχηματίζει διὰ τῶν ἑπτὰ ἀστέρων τοῦ ἑπτὰ πορείας, τροχιάς.
- 47 **εὐνιδας, εὐνις-ιδος**, ἡ=εὐνέτις, σῦζυγος
- 48 **εὐτυχῶς**, τὸ κοινόν: πού νάν' ἡ ὥρα ἡ καλή!
- 49 **εὐφημία** (ἴτω...)=ἄς ἐπικρατήσῃ εὐλαδῆς σιγῆ μεταξὺ τῶν Δαναῶν.
- 50 **εὐφρόνης** (σκιάν)=ἡ νύξ (κατ' εὐφημισμὸν) παρὰ τοῖς ποιηταῖς συνήθως.
- 51 **ἐφειμαῖς**=εἰς τὰς παραγγελίας σου (πειθόμενα).
- 52 **ἔχουσι (κατά), τμησὶς ἀντί: κατέχουσιν**.
- 53 **θεράπναι**, ἐντ.=κατοικίαι, τόποι προσφιλεῖς τῶν Μ...
- 54 **θύμασι** σύντ. τὸ ὄλον ὡς **ἐξαλείψω θέσφ. ἐμοῖσιν αἷμασι θύμασι**=ἵνα μὲ τὸ αἷμα καὶ τὴν θυσίαν μου ἐξαφανίσω (πληρώσω) τὸν χρησμόν...
- 55 **ιεροῖς** (παρ'...)=διότι κατὰ τὰς θυσίας δὲν ἀρμόζει νὰ δακρύῃ τις (θεωρεῖται ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ θρήνος κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας...).
- 56 **ἱκετηρίαν**, (ἐνν. **ῥάβδον**), ἡ ἱκετηρία ἦτο κλάδος ἐλαίας ὃν ὁ ἱκέτης ἐναπέθετε ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ἱκετευομένου.
- 57 **κάθησο συναψον: Ἰφιγένεια τέκνον κάθησο δεῦρο πρὸς μητέρα, ἐξῆς ποδός μου**=Ἰφιγένεια παιδί μου, ἔλα πάρε θέσι κοντὰ στὰ πόδια τῆς μητέρας σου.
- 58 **καινουργεῖς**=νέον πρᾶγμα ἔχεις κατὰ νοῦν.
- 59 **κάκιζε (μῆ...)**=μῆ μὲ ἀποθαρρύνῃς, μῆ μὲ κάμνῃς νὰ δειλιῶ.
- 60 **κἀπαράσασθαι, καὶ ἐπαράσασθαι** (—ἐπί—ἀρῶμαι)=νὰ ὀρκισθοῦν τὰ ἀκόλουθα, ἐπικαλούμενοι τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν κατὰ τῶν παραδωτῶν, δηλ. νά...
- 61 **κῆδος** — κηδεστία καὶ **κῆδος λήψη** — θὰ γίνῃς συγγενῆς ἀνδρ.

- 62 κηλεῖν=θέλγειν, μαγεύειν.
- 63 κλησόμεν (κλητίζω—κλητίζω)=ἄς ἐγκωμιάσωμεν, ἄς ὑμνήσωμεν.
- 64 κῶλον (ἄβρον), ἐνταῦθα=τοὺς ἄβροὺς πόδας.
- 65 λάξυσθαι, λάξυμαι καὶ συνηθέστ. λάξομαι, ρῆμ. ποιητ.=λαμβάνω.
- 66 λαμπαδοῦχος (ἡμέρα)=ἡ λαμπρά. παραφρ.=ὡ φῶς τῆς ἡμέρας καί... .
- 67 ματεύσων, ματεύω καὶ σπανιώτ. ματέω καὶ μαστεύω=ζητῶ, ἐρευνῶ.
- 68 μάτην, σὺνάφον τῆ: θυμουμένην.
- 69 μέμονε, ποιητ. ῥῆμα πρβλ. καὶ μέμαα. Σύντ. ἵνα τὰ νάια δόρ. μέμονε δι' ἔμδν ὄνομα ὄρμοις στενοπ. τᾶσδ' Αὐλ... ἔπου αἱ τρόπιδες τῶν νεῶν (τὰ πλοῖα) προθυμοῦνται πρὸς πόλεμον κτλ.
- 70 μεσσήρης, ὁ καὶ ἡ, ποιητ. ἀντί τοῦ Ἁττ. μεσήρης=ὁ ἐν τῇ μέσῳ. Ἐνταῦθα=μεσουρανῶν. Κατὰ τὸν Αὐγούστον—Σεπτέμβριον αἱ Πλειάδες εὐρίσκονται κατὰ τὴν βαθεῖαν αὐγὴν ἐν τῇ μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ.
- 71 μοῖραν (οἰκήσωμεν)=εἰς ἄλλον τόπον καὶ ἄλλην ζωὴν (ἕτερον αἰῶνα) θά κατοικήσωμεν.
- 72 ναύφρακτον (στράτευμα)=ἐν ταῖς ναυσὶ κεκλεισμένον.
- 73 νομίζεται (οὐ)=δὲν θεωρεῖται ἱερὸν ἔθιμον;
- 74 νόστος, ἐνταῦθα=πλοῦς, μετάβασις.
- 75 ξυνίστατο (φόνος), ἐγγ. παρ' ἐκείνου (ὅστις μὴ λάβοι). Καὶ ἐλευθέρως=οἱ ἀποτυγχάνοντες νὰ λάβουν τὴν Ἑλένην ὡς σύζυγον ἠπειλοῦν κατὰ τῶν ἄλλων φόνους κτλ.
- 76 ὁ (κρατεῖ), τὸ ὁ ἀναφέρεται εἰς τὸ θεῖον, τὸ ἐξυπακουόμενον ἐκ τοῦ θεομαχεῖν.
- 77 οἰστροῦσας (δρόμω). οἰστροῦ=ὡς καταδιωκόμενος ὑπὸ οἰστρου περιῆλθε τὴν Ἑλλ.
- 78 ὁμαρτεῖν—ὁμαρτέω=ἀκολουθῶ πρβλ. καὶ τὸ συμπαρομαρτῶ=συνοδεύω.
- 79 ὄρθιῳ (κηρύγματι)=δι' ὑψηλοῦ κατὰ τὸν τόνον, διὰ μεγάλου φώνου διαλαλήματος.
- 80 ὄρθοις (ὄμμασι)=μὲ μᾶτια σηκωμένα κατὰ πρόσωπον.
- 81 ὄρνιθα (τόνδε)=οἰωνόν, τὸ τόνδε ἐπεξηγεῖται διὰ τῆς κα-

- τωτέρω παραθέσεως τὸ χρηστὸν καὶ (τὴν) εὐφημίαν.
- 82 *ὄξυν* (ὀφθαλμοῖς). ἐνταῦθα=ἡ ὀξυδέρκεια.
- 83 *ὀρθωθέντα* (οὐκ—) τὰ θεῶν=αἱ πρὸς τοὺς θεοὺς ὑποχρεώσεις μὴ τελεσθεῖσαι ὀρθῶς κανονικῶς.
- 84 *ὀφρὺν* (μέθεν)=χαλάρωσε τὰ ζαρωμένα φρύδια σου, ξεσούφρωσε τὰ... .
- 85 *ὄχους* (πωλικούς)=ὄχημα (συρόμενον ὑπὸ πώλων).
- 86 *παραιτοῦμαι* (τόδε)=ζητῶ συγγνώμην διὰ τοῦτο ὅτι... .
- 87 *παρηδες*. *παρηῆς* καὶ *παρηῆς*—ἡῶς, ἡ=παρεΐα.
- 88 *πέδοι*, ἐπίρρ.=ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κατὰ γῆς.
- 89 *Πελασγία* (γά)=τὸ Ἄργος.
- 90 *περίβολα* (στέφρα) *περίβολος* ἐπίθ.=ὁ περιβαλλόμενος. *στέφρα* π...=στεφάνους γὰρ τοὺς φορέσω (καθ' ἃ συνειθίζεται εἰς τὰ σφάγια).
- 91 *Περσέως*, ὁ Περσεὺς ἐθεωρεῖτο ὁ θεμελιωτὴς τῶν Μυκηθῶν.
- 92 *πεύκην*=τὴν πρὸς γραφὴν πινακίδα ἣτις ἐκ πεύκης κατασκευάζετο.
- 93 *ῥπιούσα* (ἀπουσία)=ἡ μέλλουσα ἀπ. (ἔχει διπλὴν ἔννοιαν: τὴν λόγῳ γάμου ἀπουσίαν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου θανάτου).
- 94 *πλόκαμος* (ἴδε)· κεῖται παρενθετικῶς=ὁ πλόκαμος τῆς κόμης, αὐτὸς ἐδῶ, εἶναι διὰ γὰρ στέφωμεν τὸν βωμόν... .
- 95 *πλοῦς*, ἐνν. τὸν πρὸς τὸν Ἄδην διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης.
- 96 *πορεύετε* (πρὸς τὰς θεραπαινίδας)=μετακομίζετε.
- 97 *πορθμεύει*, κεῖται ἀμετάβ.=προχωρεῖ, ταξιθεύει, ἢ μεταφορά ἐκ τῶν πλοίων.
- 98 *πορθμός*, ἐνταῦθα=ἡ διαπόρθμευσις τῶν... .
- 99 *πότιμω* (ἐπ' εὐτυχεῖ...)=διὰ τὴν καλὴν μας τύχην.
- 100 *προσῆκες*=εἶχες σχέσιν συγγενικῆν.
- 101 *πρόφασιν*, ἐνταῦθα=εὐλογον ἀφορμὴν.
- 102 *προχύταις*, *προχύται* (ἐνν. κριθαί), ἄλλως *οὐλοχύται*... .
- 103 *ῥανούσαν*, τοῦ *ῥαίνω*=ραντίζω.
- 104 *σέ* ἐνν. τὸ *λίσσομαί σε*· ἡ ἀντωνυμία παρενεβλήθη μετὰ τῆς προθέσεως καὶ τῆς γενικῆς *Πέλοπος*· τὸ πλήρες θὰ ἦτο: *μὴ μ' ἀποκτείνης λίσσομαί σε πρὸς Πέλοπος καί...*

- 105 *σιγᾶν (οὐ σθένω)*, ταῦτα λέγει ὁ Ἄγαμέμν. στρέφων τὸ πρόσωπον καὶ μὴ γενόμενος ἀκουστός.
- 106 *σκοπεῖν* σύναψον *σὺν ἱεροῖς* (θύμασι) *χρη (τινά)*..
- 107 *σκοπεῖν τὸ εὖσεβές* = ἀπὸ τὰ σπλάγχχνα τῶν θυμάτων πρέπει κανεῖς νὰ ἐρευνᾷ τὰς βουλάς τῶν θεῶν.
- 108 *συγγεῖς* (γράμματα) = ἀνακατώνεις, ἐξαλείφεις τὰ γράμματα ἐπὶ τοῦ πινακίου.
- 109 *συνάψας, σύνδεσον συνάψας ψευδῆ ἀμφὶ γάμον παρθένου* = ψευθεῖς διὰ τόν. . .
- 110 *συνεπαείδετε* = ὑμνεῖτε ὁμοῦ, ἐν χορῶ τήν. . .
- 111 *συνεῖδος* (εἶμι) = συνίημι, γινώσκω.
- 112 *σφε* = αὐτήν, τήν Ἑλένην.
- 113 *τέγγεις, τέγγω* = ὑγραίνω.
- 114 *τιθηνός, ἐπίθ.* (πρὸλ. *τιθήνη*, ἡ = τροφός), ὁ ἀνατρέφων. *Σύναψον ἀποδιδουσά σοι τροφᾶς πόθων τιθηνούς* = ἀνταποδίδουσα εἰς σέ τοὺς διὰ τήν ἀνατροφὴν μου κόπους σου.
- 115 *ὑπῆλθεν (αὐτούς), ὑπέρχομαί τινα* = δολίως φέρομαι πρὸς τινα, ἐξαπατῶ.
- 116 *ὑποδραμοῦσά (σε), σύναψον πρὸς τὸ προσβαλῶ* = ἀφοῦ σέ ξεπεράσω, θά. . .
- 117 *φᾶος* = φῶς, σωτηρίαν, δόξαν, (ἐντ.).
- 118 *φέρετε, σύναψον πρὸς τό: χερνίβων παγᾶς.*
- 119 *φιλαίμονος* = τῆς φιλοῦσης αἵματα· ἴδε κατωτ. στ. 1524 «θύμασιν βροτησίαις χαρεῖσα».
- 120 *φιλότιμον, ἐνν. τὸ ἄρθρον τὸ = ἡ δίψα τῶν τιμῶν, ἡ φιλοδοξία.*
- 121 *φθόγγος* (οὐκουν), ἐνν. *ἀκούεται* = διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ δηλ. εἶναι ἀκόμη βαθεῖα νύξ δέν. . .
- 122 *χάριτας, ἐνταῦθα* = θωπείας.
- 123 *ὠλβισμένοι, (τὰ πρῶτα)* = οἱ θεωρούμενοι τὰ μάλιστα εὐτυχεῖς.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ

ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ

ΧΟΡΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΤΡΟΦΟΣ

ΦΑΙΔΡΑ

ΘΗΣΕΥΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΡΤΕΜΙΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ὁ Ἴππόλυτος υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ἴππολύτης, λάτρις τῆς Ἀρτέμιδος καὶ καταφρονητῆς τῆς Ἀφροδίτης, ἐπισύρει διὰ τοῦτο ἐναντίον τοῦ τὴν μῆνιν τῆς θεᾶς τοῦ ἔρωτος, ἐμβαλούσης εἰς τὴν καρδίαν τῆς μητριᾶς του Φαίδρας παράνομον καὶ μανιῶδη πρὸς αὐτὸν ἔρωτα. Ἡ ἀπόκρουσις τοῦ ἔρωτος τῆς Φαίδρας ἐκ μέρους τοῦ Ἴππολύτου, ἐκείνην μὲν ἄγει εἰς αὐτοκτονίαν, τοῦτον δὲ (ὡς δῆθεν ἐπιβουλεύοντα τὴν τιμὴν τῆς μητριᾶς του) εἰς τὰς πατρικὰς κατάρσας καὶ τὸν σκληρὸν θάνατον, τῇ συνεργείᾳ τοῦ θεοῦ Ποσειδῶνος.

Τέλος ἡ ἐμφάνισις τῆς Ἀρτέμιδος ἀποκαλύπτει εἰς τὸν Θησέα τὴν πλάνην του καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐν τῇ αἰωνιότητι δόξαν τοῦ Ἴππολύτου.

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν Τροίῃσιν.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΙΠΠΟΛΑΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το παρόν κείμενο αποτελεί μέρος της συλλογής των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κέντρου. Η συλλογή αυτή περιλαμβάνει μελέτες, άρθρα και ομιλίες που έχουν δημοσιευτεί σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Η συλλογή αυτή είναι διαθέσιμη δωρεάν στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης που ακολουθεί το Κέντρο.

Η συλλογή αυτή αποτελεί μέρος της συλλογής των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κέντρου. Η συλλογή αυτή περιλαμβάνει μελέτες, άρθρα και ομιλίες που έχουν δημοσιευτεί σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Η συλλογή αυτή είναι διαθέσιμη δωρεάν στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης που ακολουθεί το Κέντρο.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ

- ΑΦ. Πολλή* μὲν ἐν βροτοῖσι κοῦκ ἀνόνημος*
 θεὰ κέκλημαι Κύπρις οὐρανοῦ τ' ἔσω·
 ὅσοι τε πόντου* τερμόνων τ' Ἀτλαντιζῶν
 ναίουσιν εἴσω φῶς ὀρῶντες ἡλίου,
 τοὺς μὲν σέβοντας τὰμὰ πρεσβεύω κράτη, 5
 σφάλλω* δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα.
 ἔνεστι γὰρ δὴ κἂν θεῶν γένει τόδε,
 τιμώμενοι χαίρουσιν ἀνθρώπων ὑπο.
 δεῖξω δὲ μύθων τῶνδ' ἀλήθειαν τάχα·
 ὁ γὰρ με Θεσέως παῖς Ἀμαζόνος τόκος, 10
 Ἴππόλυτος, ἀγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα*,
 μόνος πολιτῶν τῆσδε γῆς Τροιζηνίας
 λέγει κακίστην δαιμόνων πεφυκέναι,
 ἀναίνεται* δὲ λέκτρα κοῦ ψαύει γάμων·
 Φοῖβου δ' ἀδελφὴν Ἄρτεμιν, Διὸς κόρην, 15
 τιμᾶ μεγίστην δαιμόνων ἠγούμενος·
 χλωρὰν δ' ἂν ὕλην* παρθένῳ ξυνὼν αἶι
 κυσὶν ταχείας θῆρας ἔξαιρεῖ* χθονός,
 μεῖζον βροτείας προσπεσὼν* ὀμιλίας.
 τούτοισι μὲν νυν οὐ φθονῶ· τί γὰρ με δεῖ; 20
 ἅ δ' εἰς ἔμ' ἠμάσθηκε, τιμωρήσομαι
 Ἴππόλυτον ἐν τῆδ' ἡμέρᾳ· τὰ πολλὰ δὲ
 πάλαι προκόψασ*, οὐ πόνον πολλοῦ με δεῖ.
 ἐλθόντα γὰρ νιν* Πιτθέως ποτ' ἐκ δόμων
 σεμνῶν ἐξ ὄψιν καὶ τέλη* μυστηρίων* 25
 Πανδίωνος γῆν πατρὸς εὐγενῆς δάμαρ
 ἰδοῦσα Φαίδρα καρδίαν κατέσχετο
 ἔρωτι δεινῷ τοῖς ἐμοῖς βουλευμάσι.
 καὶ πρὶν μὲν ἐλθεῖν τήνδε γῆν Τροιζηνίαν,
 πέτραν* παρ' αὐτὴν Παλλάδος κατόπιον* 30
 γῆς τῆσδε ναὸν Κύπριδος καθίστατο*,

ἔρωσ' ἔρωτ' ἔκδημον* Ἴππολύτῳ δ' ἐπι
 τὸ λοιπὸν ὠνόμαζεν ἰδρῦσθαι θεάν*.
 ἐπεὶ δὲ Θησεὺς Κεχροπίαν λείπει πόλιν, 35
 μίασμα φεύγων αἵματος Παλλαντιδῶν,
 καὶ τήνδε σὺν δάμαρτι ναυστολεῖ χθόνα,
 ἐνιαυσίαν ἔκδημον αἰνέσας* φυγὴν,
 ἐνταῦθα δὴ στένουσα κάκλεπληγμένη*
 κέντροις ἔρωτος ἢ τάλαιν' ἀπόλλυται
 σιγῇ· σύνοιδε δ' οὔτις οἰκετῶν νόσον. 40
 ἀλλ' οὔτι ταύτης τῆδ' ἔρωτα δεῖ πεσεῖν·
 δείξω δὲ Θησεῖ προᾶγμα, κάκφανήσεται*.
 καὶ τὸν μὲν ἡμῖν πολέμιον νεανίαν
 κτενεῖ πατήρ ἀραῖσιν, ἃς ὁ πόντιος
 ἄναξ Ποσειδῶν ὄπασεν* Θησεῖ γέρας, 45
 μηδὲν μάταιον* εἰς τρεῖς εὔξασθαι θεῶ.
 ἦ δ' εὐκλεῆς* μέν, ἀλλ' ὅμως ἀπόλλυται,
 Φαίδρα· τὸ γὰρ τῆσδ' οὐ προτιμήσω* κακὸν
 τὸ μὴ οὐ παρασχεῖν τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐμοὶ
 δίκην τοσαύτην ὥστ' ἐμοὶ καλῶς ἔχειν. 50
 ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε παῖδα Θησεῶς
 στείχοντα θήρας μόχθον ἐκλελοιπότα,
 Ἴππόλυτον, ἔξω τῶνδε βήσομαι τόπων.
 πολὺς δ' ἄμ' αὐτῷ προσπόλων ὀπισθόπους*
 κῶμος* λέλακεν* Ἄρτεμιν τιμῶν θεῶν 55
 ὕμνοισιν· οὐ γὰρ οἶδ' ἀνεωγμένας πύλας
 Ἄιδου, φάος τε λοίσθιον* βλέπων τόδε.

Περίληψις τῶν στίχων 58—72

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς Ἀφροδίτης εἰσέρχεται εἰς τὴν
 σκηνὴν ὁ Ἴππόλυτος φέρων στέφανον ἐξ ἀνθέων εἰς τὴν χεῖρα
 καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ὀμηγλίκων ἐταίρων, ἀδόντων πρὸς τὴν
 πότνιαν καὶ τὴν καλλίστην τῶν Ὀλυμπίων θεῶν Ἄρτεμιν.

III. σοὶ τόνδε πλεκτὸν στέφανον ἐξ ἀκηράτου*
 λειμῶνος, ὃ δέσποινα, κοσμήσας φέρω,
 ἔνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ φέρεβειν* βοτὰ

76

- οὐτ' ἤλθέ πο σίδηρος*, ἀλλ' ἀκήρατον
 μέλισσα λειμῶν' ἑαρινὸν διέρχεται·
 Λιδῶς δὲ ποταμίαισι κηπεύει* δρόσοις,
 ὅσοις διδακτὸν μηδέν, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει
 τὸ σωφρονεῖν εἴληχεν* εἰς τὰ πάνθ' ὁμῶς, 80
 τούτοις δρέπεσθαι· τοῖς κακοῖσι δ' οὐ θέμις.
 ἀλλ', ὦ φίλη δέσποινα, χρουσέας κόμης
 ἀνάδημα* δέξαι χειρὸς εὐσεβοῦς ἄπο.
 μόνῳ γὰρ ἔστι τοῦτ' ἐμοὶ γέρας βροτῶν·
 σοὶ καὶ ξύνειμι καὶ λόγοις σ' ἀμείβομαι*, 85
 κλύων μὲν αὐδήν, ὄμμα δ' οὐχ ὄρων τὸ σόν.
 τέλος δὲ κάμψαιμ'* ὥσπερ ἠρξάμην βίου.
 ΘΕ. ἀναξ, θεοὺς γὰρ δεσπότης καλεῖν χροῶν·
 ἄρ' ἂν τί μου δέξαιο βουλεύσαντος εὖ;
 ΠΙ. καὶ κάφα γ' ἢ γὰρ οὐ σοφοί φαινοίμεθ' ἄν. 90
 ΘΕ. οἴσθ' οὖν βροτοῖσιν ὅς καθέστηκεν νόμος;
 ΠΙ. οὐκ οἶδα· τοῦ δὲ καὶ μ' ἀνιστορεῖς* πέρι;
 ΘΕ. μισεῖν τὸ σεμνὸν* καὶ τὸ μὴ πᾶσιν φίλον.
 ΠΙ. ὀρθῶς γε· τίς δ' οὐ σεμνὸς ἀχθεινὸς βροτῶν;
 ΘΕ. ἐν δ' εὐπροσηγόροισιν ἔστι τις χάρις*; 95
 ΠΙ. πλείστη γε, καὶ κέρδος γε σὺν μόχθῳ βραχεῖ.
 ΘΕ. ἢ κὰν θεοῖσι ταῦτόν ἐλπίζεις τόδε;
 ΠΙ. εἴπερ γε θνητοὶ θεῶν νόμοισι χροώμεθα.
 ΘΕ. πῶς οὖν σὺ σεμνήν* δαίμον' οὐ προσενέπεις;
 ΠΙ. τίν'; εὐλαβοῦ δέ μή τι σοῦ σφαλῆ στόμα. 100
 ΘΕ. τήνδ' ἢ πύλαισι σαῖς ἐφέστηκεν Κύπρις.
 ΠΙ. πρόσωθεν αὐτήν ἀγνὸς ὢν ἀσπάζομα*.
 ΘΕ. σεμνή* γε μέντοι κἀπίσημος ἐν βροτοῖς.
 ΠΙ. ἄλλοισιν ἄλλος θεῶν τε κἀνθρώπων μέλει.
 ΘΕ. εὐδαιμονοίης νοῦν ἔχων οἶόν σε δεῖ. 105
 ΠΙ. οὐδεὶς μ' ἀρέσκει νικτὶ θανμαστός θεῶν.
 ΘΕ. τιμαῖσιν, ὦ παῖ, δαιμόνων χοῖσθαι χροῶν.

Περίληψις τῶν στίχων 108—197

Ἡ Ὀϊππόλυτος διαφωνῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ γέροντος θεράποντος ὡς πρὸς τὴν λατρείαν τῆς Κύ-

πριδος και παροτρύνας τούς φίλους νά μὴ ἀδιαφορήσωσι διὰ τὴν τέρψιν τῆς ἐτοίμου τραπέζης, ἀφοῦ καὶ τούς ἵππους του καταψήξωσι, ἀπέρχεται. Ὁ γηραιὸς θεράπων παρὰ τὰς γνώμας τοῦ κυρίου του προσεύχεται εἰς τὴν δέσποιναν Κύπριν ἐπικαλούμενος συγχρόνως τὴν συγγνώμην ὑπὲρ τοῦ νεαροῦ βασιλόπαιδος. Ἀπελθόντος τῆς σκηνῆς τοῦ θεράποντος ἐμφανίζεται ὁ χορὸς τῶν Τροϊζηνίων γυναικῶν (**πάροδος**), αἵτινες πληροφορηθεῖσαι ὅτι ἡ βασίλισσα Φαίδρα ἀσθενεῖ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ ἀρνεῖται πᾶσαν τροφήν, διαποροῦνται περὶ τῆς αἰτίας καὶ εἰκάζουσι, ὅτι, ἐὰν δὲν εἶναι τις μαγία ἐκ θεοῦ, ἴσως εἶναι ζηλοτυπία τῆς Φαίδρας πρὸς κρύφιον ἔρωτα τοῦ Θησέως ἢ καὶ κακὴ τις εἰδησις ἐκ Κρήτης. Πιθανὸν ὅμως νά εἶναι καὶ συμπτώματα δυσκόλου ἐγκυμοσύνης, δι' ἣν, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζει, σωτηρία εἶναι ἡ ἐπίκλησις τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐν τῷ μεταξὺ (**πρῶτον ἐπεισόδιον**) ἐμφανίζεται ἡ γηραιὰ τροφὸς κομίζουσα ἐπὶ κλίνης τὴν ἀσθενούσαν Φαίδραν, καὶ ἀγωνιώσα διὰ τὴν κατάστασιν τῆς δεσποίνης τῆς, ἣν οὐδὲν δύναται νά εὐχαριστήσῃ διὰ τὸν εὐμετάβολον καὶ ἄστατον χαρακτήρα τῆς, ἐλεεινολογεῖ τὴν ὀδυνηρὰν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀντὶ τῆς ὁποίας προτιμωτέρα ἢ ἐν τῷ θανάτῳ ἀνάπαυσις.

- ΦΑΙ. αἴρωτέ μου δέμας*, ὄρθουτε κάρα·
 λέλυμαι μελέων σύνδεσμα*, φίλα.
 λάβετε εὐπήχεις χεῖρας, πρόπολοι. 200
 βαρὺ μοι κεφαλᾶς ἐπίκρανον* ἔχειν·
 ἄφελ'* ἀμπέτασον βόστρυχον ὄμοις.
- ΤΡ. θάρσει, τέκνον, καὶ μὴ χαλεπῶς
 μετάβαλλε δέμας.
 ῥᾶον δὲ νόσον μετὰ θ' ἡσυχίας 205
 καὶ γενναίου λήματος* οἴσεις·
 μοχθεῖν δὲ βροτοῖσιν ἀνάγκη.
- ΦΑΙ. αἰαῖ·
 πῶς ἂν δροσερῶς ἀπὸ κρηνίδος*
 καθαρῶν ὑδάτων πῶμ'* ἀρουσαίμαν*, 210
 ὑπὸ τ' αἰγείροις ἐν τε κομήτῃ*
 λειμῶνι κλιθεῖσ' ἀναπαυσαίμαν.
- ΤΡ. ὦ παῖ, τί θροεῖς;

- οὐ μὴ παρ' ὄχλῳ τάδε γηρῦσει*
 ΦΑΙ. μανίας ἔποχον* ρίπτουσα λόγον ; 215
 πέμπετέ* μ' εἰς ὄρος· εἶμι πρὸς ὕλαν
 καὶ παρὰ πείκας, ἵνα θηροφόνου
 στείβουσι κύνες
 βαλιαῖς*, ἐλάφοις ἐγγχοιμπτόμενα*
 πρὸς θεῶν, ἔραμαι κισὶ θωῦξαι*
 καὶ παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥίψαι* 220
 Θεσσαλὸν ὄρακ'*, ἐπίλογχον* ἔχουσ'
 ἐν χειρὶ* βέλος.
- ΤΡ. τί ποτ', ὦ τέκνον, τάδε κηραίνεις ;*
 τί κνηγεσίων καὶ σοὶ μελέτη ;
 τί δὲ κρηναίων νασμῶν* ἔρασαι ; 225
 πάρα* γὰρ δροσερὰ πύργους* συνεχῆς*
 κλιτύς, ὅθεν σοι πῶμα γένοιτ' ἄν.
- ΦΑΙ. δέσποινα ἁλίας* Ἰσχυρὸν Λίμνας
 καὶ γυμνασίων τῶν ἵπποκρότων*,
 εἴθε γενοίμαν ἐν σοῖς δαπέδοις, 230
 πώλους Ἐνέτας δαμαλιζομένα*.
- ΤΡ. τί τόδ' αὖ παρὰφρων ἔροψας ἔπος ;
 νῦν δὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας
 πόθον ἐπέλλου*, νῦν δ' αὖ ψαμάθοις
 ἐπ' ἀκυμάντοις πώλων ἔρασαι. 235
 τάδε μαντείας ἄξια πολλῆς,
 ὅστις σε θεῶν ἀνασειράζει*
 καὶ παρακόπτει* φρένας, ὦ παῖ.
- ΦΑΙ. δύστανος ἐγώ, τί ποτ' εἰργασάμαν ;
 ποῖ παρεπλάγχθην* γνώμας ἀγαθᾶς ; 240
 ἐμάνην, ἔπεσον δαίμονος ἄτα.
 φεῦ φεῦ, τλάμων.
 μαῖα*, πάλιν μου κρύψον κεφαλάν.
 αἰδούμεθα γὰρ τὰ λελεγμένα μοι.
 κρύπτε' κατ' ὄσσων δάκρυ μοι βαίνει 245
 καὶ ἐπ' αἰσχύναν ὄμμα τέτραπται.
 τὸ γὰρ ὀρθοῦσθαι* γνώμαν ὀδυνᾶ,
 τὸ δὲ μαινόμενον* κακόν· ἀλλὰ κρατεῖ
 μὴ γινώσκοντ' ἀπολέσθαι.

Ἡ Φαίδρα αἰσχυνηθεῖσα δι' ὅσα ἐκ τῆς τεταραγμένης ψυχῆς τῆς ἐξεφράσθη ἐν τοῖς προηγουμένοις, ζητεῖ ἀπὸ τὴν τροφὸν νὰ τῆς σκεπάσῃ τὴν κεφαλὴν, ἥτις καὶ πράττουσα τοῦτο ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποθάνῃ μᾶλλον ἢ νὰ βασανίζηται ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς λύπης ἣν τῇ ἐμπνέει ἡ μεγάλη τῆς λατρεία πρὸς τὴν δέσποιναν. Ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τὰ συμβαίνοντα ἐρωτᾷ τὴν γραῖαν τροφὸν ν' ἀνακοινώσῃ ὅ,τι γνωρίζει. Ἡ τροφὸς ἀπαντᾷ ὅτι παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς δὲν κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν Φαίδραν τὸ μυστικόν τῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν θὰ δοκιμάσῃ ἐνώπιον τοῦ χοροῦ. Ἀποκαλύπτει λοιπὸν τὸ πρόσωπον τῆς Φαίδρας καὶ διὰ διαφόρων ἐπιμόνων ἐρωτήσεων κερδίζει τελικῶς τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς, ἥτις ὁμολογεῖ ὅτι κατατρύχεται ὑπὸ ἀλγεινοῦ ἔρωτος πρὸς τὸν υἱὸν τῆς Ἀμαζόνος τὸν Ἰππόλυτον. Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἡ τροφὸς δὲν θέλει πλέον νὰ ζῆ, ὁ δὲ χορὸς φρίττων πρὸ τῶν ἀνηκούστων παθῶν τῆς βασιλίσσης προσιωνίζεται φοβερὰ κακὰ εἰς τὸν οἶκόν τῆς.

- ΦΑΙ. Τροιζήναι γυναῖκες, αἶ τόδ' ἔσχατον οἴκεῖτε χώρας Πελοπίας προνώπιον*,
 ἤδη ποτ' ἄλλως* νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ 375
 θνητῶν ἐφρόντισ' ἢ διέφθαρται βίος.
 καὶ μοι δοκοῦσιν οὐ κατὰ γνώμης φύσιν
 πρᾶσσειν* κάκιον' ἔστι γὰρ τό γ' εὖ φρονεῖν
 πολλοῖσιν' ἀλλὰ τῆδ' ἀθροητέον τότε 380
 τὰ χρῆστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκομεν,
 οὐκ' ἐκπονοῦμεν δ', οἱ μὲν ἀργίας ὑπο,
 οἱ δ' ἠδονὴν προθέντες ἀντὶ τοῦ καλοῦ
 ἄλλην τιν'. εἰσὶ δ' ἠδοναὶ πολλαὶ βίου,
 μακροαὶ τε λέσχαι* καὶ σχολή*, τερπνὸν κακόν,
 αἰδώς τε. δισσαὶ δ' εἰσίν, ἡ μὲν οὐ κακὴ, 385
 ἡ δ' ἄχθος οἴκων. εἰ δ' ὁ καιρὸς* ἦν σαφῆς,
 οὐκ' ἂν δύ' ἦσθιν ταῦτ' ἔχοντε γράμματα.
 ταῦτ' οὖν ἐπειδὴ τυγχάνω φρονοῦσ' ἐγώ,
 οὐκ' ἔσθ' ὁποῖω φαρμάκῳ διαφθερεῖν* 390
 ἔμελλον, ὥστε τοῦμπαλιν πεσεῖν φρενῶν.

- λέξω δὲ καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς γνώμης ὁδόν·
 ἐπεὶ μ' ἔρωσ ἔτρωσεν, ἐσκόπουν ὅπως
 κάλλιστ' ἐνέγκαιμ' αὐτόν. ἠρξάμην μὲν οὖν
 ἐκ τοῦδε, σιγαῖν τήνδε καὶ κρούπειν νόσον.
 γλώσση γὰρ οὐδὲν πιστόν, ἢ θυραῖα* μὲν 395
 φρονήματ' ἀνδρῶν νουθετεῖν ἐπίσταται,
 αὐτὴ δ' ὑφ' αὐτῆς πλεῖστα κέκτηται κακά.
 τὸ δεύτερον δὲ τὴν ἄνοιαν εὖ φέρειν
 τῷ σωφρονεῖν νικῶσα προνοησάμην.
 τρίτον δ', ἐπειδὴ τοισίδ' οὐκ ἐξήνυτον 400
 Κύπριν κρατῆσαι, κατθανεῖν ἔδοξέ μοι,
 κράτιστον, οὐδεὶς ἀντερεῖ, βουλευμάτων.
 ἐμοὶ γὰρ εἴη μήτε λανθάνειν καλὰ*
 μήτ' αἰσχροῦ δρώση μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν.
 τὸ δ' ἔργον ἤδη τὴν νόσον τε δυσκλεῖα, 405
 γυνὴ τε πρὸς τοῖσδ' οὐσ' ἐγίγνωσκον καλῶς,
 μίσσημα πᾶσιν. ὥς ὄλοιτο παγκάκως
 ἥτις πρὸς ἄνδρα ἠρξάτ' αἰσχύνην λέχη
 πρώτη θυραῖους. ἐκ δὲ γενναίων* δόμων 410
 τόδ' ἤρξε θηλείαισι γίγνεσθαι κακόν.
 ὅταν γὰρ αἰσχροῦ τοῖσιν ἐσθλοῖσιν δοκῆ,
 ἢ κάρτα δόξει τοῖς κακοῖς γ' εἶναι καλά.
 μισῶ δὲ καὶ τὰς σώφρονας μὲν ἐν λόγοις,
 λάθρα δὲ τόλμας οὐ καλὰς κεκτημένας.
 αἱ πῶς ποτ', ὧ δέσποινα ποντία Κύπρι, 415
 βλέπουσιν εἰς πρόσωπα τῶν ξυνερευτῶν
 οὐδὲ σκότον φρίσσουσι τὸν ξυνεργάτην
 τέραμνα* τ' οἴκων μὴ ποτε φθογγὴν ἀφῆ;
 ἡμᾶς γὰρ αὐτὸ τοῦτ' ἀποκτείνει, φίλαι,
 ὥς μήποτ' ἄνδρα τὸν ἐμὸν αἰσχύνασ' ἄλω, 420
 μὴ παῖδας οὓς ἔτικτον· ἀλλ' ἐλεύθεροι
 παρησίᾳ θάλλοντες οἰκοῖεν πόλιν
 κλεινῶν Ἀθηνῶν, μητρὸς εἶνεκ' ἐνκλειεῖς.
 δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, κἄν θρασύσπλαγχνός τις ἦ,
 ὅταν ξυνειδῆ μητρὸς ἢ πατρὸς κακά. 425
 μόνον δὲ τοῦτό φασ' ἀμιλλᾶσθαι* βίῳ,
 γνώμην δικαίαν κάγαθὴν, ὅτῳ παρῆ.

κακούς δὲ θνητῶν ἐξέφην^{2*}, ὅταν τύχη,
προθεῖς κάτοπτρον ὥστε παρθένῳ νέα
χρόνος· παρ' οἷσι μήποτ' ὀφθειῖν ἐγώ.

430

Περίληψις τῶν στίχων 431—524

Ὁ χορὸς ἀκούσας τὴν οἶονεῖ ἀπολογία τῆς Φαίδρας διὰ τὸ πάθημά της συνιστᾷ αὐτῇ σωφροσύνην ἐξ ἧς γεννάται ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀγαθὴ ὑπόληψις. Ἡ τροφὸς ἐξ ἄλλου παλινηθούσα καὶ εὐρίσκουσα τὰς δευτέρας σκέψεις της σαφτέρας παροτρύνει τὴν Φαίδραν νὰ μὴ κρύπτῃ τὸν ἔρωτά της ἀλλὰ νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν Ἰππόλυτον ἐξ οὗ κρέματα ἢ σωτηρία της. Ἡ Φαίδρα συναινοῦντος καὶ τοῦ χοροῦ ἀπαγορεύει αὐστηρῶς εἰς τὴν τροφὸν τὴν αἰσχίστην ταύτην γνώμην της καὶ ἡ τροφὸς ὑποχωροῦσα προσωρινῶς, θέλει νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ διὰ μαγικῶν φίλτρων, ἐνῶ ἀφῆνει νὰ ὑπονοηθῇ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν της ὅτι δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἔρωτός της εἰς τὸν Ἰππόλυτον.

XO.	Ἔρωτος Ἔρωτος, ὁ κατ' ὀμμάτων στάσεις πόθον, εἰσάγων γλυκεῖαν ψυχᾷς χάριν οὗς ἐπιστρατεύσῃ*, μή μοί ποτε σὺν κακῶ* φανείης μηδ' ἄρουθιμος* ἔλθοις.	στρ. 525
315	οὔτε γὰρ πυρὸς οὔτ' ἄστρον* ὑπέρτερον βέλος, οἶον τὸ τᾶς Ἄφροδίτας ἦσιν ἐκ χειρῶν Ἔρωτος, ὁ Διὸς παῖς.	530
325	ἄλλως* ἄλλως παρὰ τ' Ἄλφεῶ Φοίβου τ' ἐπὶ Πυθίοις τεράμνοισ* βούταν* φόνον Ἑλλάς αἰ' ἀέξει, Ἔρωτα δέ, τὸν τύραννον ἀνδρῶν, τὸν τᾶς Ἄφροδίτας φιλτάτων θαλάμων	ἀντ. 535
	κληδοῦχον οὐ σεβίζομεν, πέφθοντα* καὶ διὰ πάσας	540

ἰόντα* συμφορᾶς	
θνατοῖς, ὅταν ἔλθῃ.	
τὰν μὲν Οἰχαλίᾳ	στρ. 545
πῶλον* ἄζυγα* λέκτρον,	
ἄνανδρον* τὸ πρὶν καὶ ἄνυμφον, οἴκων	
ζεύξασ* ἀπ' Εὐρυτίων, δρομάδα*	
Ναϊάδα ὅπως τε Βάκχαν,	550
σὺν αἵματι, σὺν καπνῷ,	
φονίσις θ' ὑμεναίσις	
Ἄλκμήνας τόφῳ Κύπρις ἐξέδωκεν*.	
ὦ τλάμων* ὑμεναίων.	
ὦ Θήβας ἰερόν	ἀντ. 555
τεῖχος, ὦ στόμα Λίρκας,	
συνεῖπαιτ' ἄν ἅ Κύπρις οἶον ἔρπει*.	
βροντᾶ γὰρ ἀμφιπύφῳ* τοκάδα*	
τὰν Διογόνιο Βάκχου	560
νυμφευσαμένην λότμῳ	
φονίῳ κατεύνασε*.	
δεινὰ γὰρ πάντα γ' ἐπιπνεῖ, μέλισσα δ'	
οἷα τις πελόταται.	

Περίληψις τῶν στίχων 565—615

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου χορικοῦ, ἡ Φαίδρα ἐπικαλεῖται τὴν προσοχήν τοῦ χοροῦ εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου διαμειθόμενα μεταξὺ τῆς τροφῆς καὶ τοῦ Ἰππολύτου, εἰς ὃν αὕτη, ὡς εἰκάζεται ἐκ τῶν θορυβωδῶν διαμαρτυριῶν του ἐτόλμησε νὰ ἀνακοινώσῃ τὸν πρὸς αὐτὸν ἀνόσιον ἔρωτα τῆς Φαίδρας. Ὁ Ἰππόλυτος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς τροφῆς ἤτις μάτην προσπαθεῖ νὰ τὸν καταπραῶνῃ καὶ νὰ τὸν πείσῃ νὰ κρατήσῃ τὸ μυστικόν, εἰσέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ἐκτὸς ἑαυτοῦ διὰ τὰ ἀκουσθέντα.

III. ὦ Ζεῦ, τί δὴ κίβδηλον ἀνθρώποις κακὸν	
γυναῖκας εἰς φῶς ἡλίου κατώκισας;	
εἰ γὰρ βρότειον ἠϊθέλες σπειραὶ γένος,	
οὐκ ἐκ γυναικῶν χοῦν παρασχέσθαι τόδε,	
ἀλλ' ἀντιθέοντας* σοῖσιν ἐν ναοῖς βροτοῦς	620

ἢ χρυσὸν ἢ σίδηρον ἢ χαλκοῦ βάρος
 παίδων πρίασθαι σπέρμα, τοῦ τιμήματος
 τῆς ἀξίας ἕκαστον*, ἐν δὲ δόμασι
 ναίειν ἔλευθέροισι θηλειῶν ἄτερο.

τούτῳ δὲ δῆλον ὡς γυνὴ κακὸν μέγα
 προσθεῖς γὰρ ὁ σπείρας τε καὶ θρέψας πατήρ
 φερνὰς ἀπώκισ' ὡς ἀπαλλαγθῆ κακοῦ.

ὁ δ' αὖ λαβὼν ἀτηρὸν εἰς δόμους φυτὸν
 γέγηθε κόσμον προστιθεὶς ἀγάλματι*
 καλὸν κακίστῳ καὶ πέπλοισιν ἐκπνεῖ
 δύστηνος, ὄλβον δωμάτων ὑπεξελών*.

ἔχει δ' ἀνάγκην, ὥστε κηδεύσας* καλοῖς
 γαμβροῖσι χαιρῶν σώζεται πικρὸν λέχος,
 ἢ χρηστὰ λέκτρα, πενθεροῦς δ' ἀνωφελῆς
 λαβὼν πιέζει* τ' ἀγαθῷ τὸ δυστυχές.

ῥῶον* δ' ὄτῳ τὸ μηδὲν οὔσα κάμφελῆς
 εὐηθία κατ' οἶκον ἴδρυται γυνή.

σοφὴν δὲ μισῶ· μὴ γὰρ ἐν γ' ἐμοῖς δόμοις
 εἶη φρονοῦσα* πλείον ἢ γυναιῖκα χορή.

τὸ γὰρ πανοῦργον μᾶλλον ἐντίκτει Κύπρις
 ἐν ταῖς σοφαῖσιν· ἢ δ' ἀμήχανος* γυνὴ
 γνώμη βραχείᾳ* μωρίαν* ἀφηρέθη.

χορῆν δ' εἰς γυναιῖκα* πρόσπολον μὲν οὐ περᾶν,
 ἀφθογγα δ' αὐταῖς συγκατοικίζειν δάκη*

θηρῶν, ἵν' εἶχον μῆτε προσφρονεῖν τινα
 μῆτ' ἐξ ἐκείνων φιδέγμα δέξασθαι πάλιν.

νῦν δ' αἶ μὲν ἔνδον δρωσιν αἶ κακαὶ κακὰ
 βουλευμάτων, ἔξω δ' ἐκφέρουσι πρόσπολοι.

ὡς καὶ σὺ γ' ἡμῖν πατρός, ὧ κακὸν κάρα,
 λέκτρον ἀθίκτων ἠλθες* εἰς συναλλαγάς·
 ἀγὼ ὄυτοῖς* νασμοῖσιν ἐξομόρομαι*,
 εἰς ὅτα κλύζων. πῶς ἂν οὖν εἶην κακός,

ὅς οὐδ' ἀκούσας τοιάδ' ἀγνεύειν δοκῶ ;

εὐ δ' ἴσθι, τοῦμὸν σ' εὐσεβὲς σφάζει, γύναι·
 εἰ μὴ γὰρ ὄρκους θεῶν ἀφρακτος* ἠρέθην,
 οὐκ' ἂν ποτ' ἔσχον μὴ οὐ τὰδ' ἐξελεῖν πατρί.

νῦν δ' ἐκ δόμων μὲν, ἔστ' ἂν ἔκδημος χθινοῶς
 Θησεύς, ἄπειμι· σῖγα* δ' ἔξομεν στόμα. 660
 θεάσομαι δὲ σὺν πατρὸς μολῶν* ποδί,
 πῶς νιν προσόψει καὶ σὺ καὶ δέσποινα σή·
 τῆς σῆς δὲ τόλμης εἶσομαι* γεγευμένος.
 ὄλοισθε. μισῶν δ' οὔποτ' ἐμπλησθήσομαι
 γυναῖκας, οὐδ' εἴ φησὶ τίς μ' αἰεὶ λέγειν· 665
 αἰεὶ γὰρ οὖν πῶς εἰσι κάκειναι κακαί.
 ἢ νῦν τις αὐτὰς σωφρονεῖν διδαξάτω,
 ἢ καῖμ' εἴατο ταῖσδ' ἐπειβαίνειν αἰεὶ.

Περίληψις τῶν στίχων 668—1172

Μετὰ τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις γενικὴν ἐπίθεσιν τοῦ Ἴππολύτου κατὰ τοῦ γυναικείου φύλου, ἡ Φαίδρα ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῆς καὶ τῆ φόβῳ μὴ ὁ Ἴππόλυτος ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα εἰς τὸν πατέρα τοῦ Θησέα, στρέφεται κατὰ τῆς κακοήθους καὶ ἀνοήτου τροφῆς, ἣτις τοσοῦτον περιέπλεξε τὰ πράγματα, ὥστε νὰ μὴν ὑπολείπεται ἄλλο τι πλέον ἢ ἡ αὐτοκτονία τῆς, εἰς ἣν ὅμως πρὶν φθάσῃ, θὰ τιμωρήσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ μισογυνικά αἰσθητάματα τοῦ Ἴππολύτου. Ὁ χορὸς ἐν τῇ **δευτέρῳ στασίμῳ** ταλανίζει μετὰ φρίκης τὴν ἀπέλπιδα ἀπόφασιν τῆς Φαίδρας νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἀγχόνην ὡς μέσον ἐξιλασμοῦ διὰ τὸ ἀνόσιον πάθος τῆς καὶ εὐχεται νὰ μὴ παραστῇ ποτὲ μάρτυς τοιοῦτου οἰκτροῦ θεάματος. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ᾄσματος, θεράπεινά τις (**τρίτον ἐπεισόδιον**) βοᾷ ἐκ τοῦ βάρους τῶν ἀνακτόρων ὅτι ἡ Φαίδρα ἀπηγγονίσθη. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην καταφθάνει ἐκ τινος ἱεράς θεωρίας ὁ Θησεύς καὶ μάτην ἀναζητῶν νὰ μάθῃ τὸ αἷτιον τῆς συμφορᾶς παρὰ τοῦ χοροῦ, εὐρίσκει τοῦτο ἐν τῇ δέλτῳ τῇ ἀνηρημένῃ ἐκ τῆς χειρὸς τῆς νεκρᾶς. Ἐκεῖ ἀνέγνωσεν ὅτι ὁ Ἴππόλυτος ἐπεχείρησε νὰ προσβάλῃ διὰ βίας τὴν συζυγικὴν τιμὴν του καὶ ἐμπλεως ἀκαθέκτου ὀργῆς ζητεῖ ἀπὸ τὸν Ποσειδῶνα νὰ χρησιμοποιήσῃ μίαν ἐκ τῶν τριῶν ἀρῶν ἃς ἔχει θέσει ἐκεῖνος εἰς τὴν διάθεσίν του ἵνα ἐξολοθρεύσῃ τὸν ἀσεβῆ υἱόν. Ὁ Ἴππόλυτος ἀκούων τοὺς πατρικοὺς θρήνους εἰσέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ὅπου κατάπληκτος ἀτενίζει τὴν Φαίδραν νεκρὰν καὶ ἐρωτᾷ τὸν πατέρα του νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τοῦ δυστυχήματος. Ὁ Θησεύς πιστεῦσθαι εἰς τὴν καταγ-

γελίαν τῆς νεκρᾶς περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Ἰππολύτου κηρύττει αὐτὸν φαυλόβιον ὑποκριτὴν καὶ κάπηλον τῆς ἠθικῆς καὶ τὸν διατάττει νὰ φύγῃ ταχέως μακρὰν τῆς χώρας. Μάτην ὁ ταλαίπωρος νεανίας ἐπικαλεῖται θεοὺς καὶ ἀνθρώπους περὶ τῆς σωφροσύνης του καὶ ὀρκίζεται τοὺς φρικωδεστέρους τῶν ὄρκων ὅτι εἶναι πάντῃ ἀθῶος τῆς ἀποδιδομένης κατηγορίας, δι' ἣν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Φαίδραν, τῷ εἶναι ἀπηγορευμένον ἕνεκα ὄρκου νὰ εἴπῃ περισσότερα. Ὁ Θησεὺς μένει ἀμετάπειστος εἰς τὴν κατηγορίαν καὶ ὁ Ἰππόλυτος μετὰ τῶν ὀπαδῶν του ἀπέρχεται τῆς Τροϊζηνίας διαμαρτυρούμενος καὶ πάλιν διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας.

Ὁ χορὸς ἐν τῷ **τρίτῳ στασίμῳ** προσιωνίζεται δεινὰ διὰ τὴν οἰκτρὰν ψυχγὴν τοῦ φυγαδευθέντος Ἰππολύτου, ὃν θὰ ποθήσουν τὰ ἄρματα τῶν Ἑνετικῶν ἵππων εἰς τὰ ἵπποδρόμια καὶ ἢ ἐκ τῆς ἀπουσίας του διακοπτομένη λατρεία τῆς Ἀρτέμιδος. Ὑπὸ τοιούτους ὄρους ἢ τιμωρία ἐνὸς ἀθῆου εἶναι ἀφορμὴ πικρῶν δακρύων διὰ τὸν χορὸν.

Μετὰ τὸ χορικὸν (**τέταρτον ἐπεισόδιον**) ἄγγελος εἰσερχόμενος φέρει τὴν εἶδησιν εἰς τὸν Θησεά ὅτι ὁ Ἰππόλυτος κεῖται ἡμιθανῆς συνεπέια ἀφηγιασμοῦ τῶν ἵππων τοῦ ἄρματός του τοὺς ὁποίους, ταῦρος, ἄγριον τέρας, ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξεληθὸν συνετάραξε. Ὁ Θησεὺς χαίρων ὅτι ὁ θεὸς Ποσειδῶν τοσοῦτον προθύμως ἐπήκουσε τὰς κατάρας του κελεύει τὸν ἄγγελλον νὰ ἀφηγηθῇ τὰ συμβάντα.

- ΑΓΓ. ἡμεῖς μὲν ἀκτῆς κυμοδέγμονος* πέλας
 ψήκτριαισιν ἵππων ἔκτενίζομεν τριχᾶς
 κλαίοντες· ἤλθε γάρ τις ἄγγελος λέγων
 ὡς οὐκέτ' ἐν γῆ τῆδ' ἀναστρέφει πόδα
 Ἰππόλυτος, ἐκ σοῦ τλήμονας φυγὰς ἔχων.
 ὁ δ' ἤλθε ταῦτ' ὀδυρόμενος ἔχων μέλος*
 ἡμῖν ἐπ' ἀκταῖς· μυρία δ' ὀπισθόπους*
 φίλων ἅμ' ἔστειχ' ἠλίκων ὀμήγουρις.
 χρόνῳ δὲ δήποι' εἶπ' ἀπαλλαγθεῖς γόων·
 τί ταῦτ' ἀλύω;* πειστέον πατρός λόγοις.
 ἐντύναθ'·* ἵππους ἄρμασι ζυγηφόρους,
 δμῶες· πόλις γὰρ οὐκέτ' ἔστιν ἤδε μοι.
 τοῦνθένδε μέντοι πᾶς ἀνὴρ ἠλείγετο

1175

1180

1185

- καὶ θάσσον ἢ λέγοι τις ἕξηροτυμένας
 πώλους παρ' αὐτὸν δεσπότην ἐστήσαμεν.
 μάρπει* δὲ χερσὶν ἠνίας ἀπ' ἄντυγος*,
 αὐταῖσιν ἀρβύλαισιν* ἀροῦσας πόδας.
 καὶ προῦτα μὲν θεοῖς εἶπ' ἀναπτύξας χέρους· 1190
 Ζεῦ, μηκέτ' εἶην, εἰ κακὸς πέφυκ' ἀνὴρ·
 αἴσθητοιο δ' ἡμᾶς ὡς ἀτιμάζει πατήρ
 ἦτοι θανόντας ἢ φάος δεδορκότας.
 κὰν τῷδ' ἐπῆγε κέντρον εἰς χεῖρας λαβὼν
 πώλοις ὁμοκλήη* πρόσπολοι δ' ὑφ' ἄροματος* 1195
 πέλας χαλινῶν εἰλόμεσθα δεσπότη
 τὴν εὐθύς* Ἄρογους κἀπιδαυρίας ὁδὸν
 ἐπεὶ δ' ἔρημον ζωρον εἰσεβάλλομεν,
 ἀκτὴ τις ἔστι τοῦπέκεινα τῆσδε γῆς
 πρὸς πόντον ἤδη κειμένη Σαρωνικόν. 1200
 ἔνθεν τις ἠχὼ χιθόνιος* ὡς βροντὴ Διὸς
 βαρὺν βρόμον μεθῆκε, φοικῶδη κλύειν·
 ὄρθον* δὲ κρατ' ἔστησαν οὓς τ' ἐς οὐρανὸν
 ἵπποι· παρ' ἡμῖν δ' ἦν φόβος νεανικὸς*
 πόθεν ποτ' εἶη φθόγγος. εἰς δ' ἄλιροόθους 1205
 ἀκτὰς ἀποβλέψαντες ἱερὸν* εἶδομεν
 κῦμ' οὐρανῷ στηρίζον*, ὥστ' ἀφηρέθη
 Σκείρωνος ἀκτὰς ὄμμα τοῦμόν εἰσορᾶν·
 ἔκρυπτε δ' Ἰσθμὸν καὶ πέτραν* Ἀσκληπιοῦ.
 κάπειτ' ἀνοιδῆσάν τε καὶ πέριξ ἀφρὸν 1210
 πολὺν καχλάζον* ποντίῳ φυσήματι
 ζωρεῖ πρὸς ἀκτὰς, εὐ τέθριπλος ἦν ὄχος.
 αὐτῷ δὲ σὺν κλύδωνι καὶ τριζυμία
 κῦμ' ἐξέθηκε ταῦρον, ἄγριον τέρας,
 οὐ πάσα μὲν χιθὼν φθέγματος πληρουμένη 1215
 φοικῶδες ἀντεφθέγγειτ', εἰσορῶσι δὲ
 κρεῖσσον θέαμα δεργμάτων* ἐφαίνετο.
 εὐθύς δὲ πώλοις δεινὸς ἐμπίπτει φόβος·
 καὶ δεσπότης μὲν ἵππικοῖσιν ἦθεσι
 πολὺς* ξυνοικῶν* ἦρπασ' ἠνίας χερσῶν,
 ἔλκει* δέ, κόπην ὥστε ναυβάτης ἀνήρ,
 ἱμάσιν εἰς τοῦπισθεν ἀρτίσας δέμας· 1220

αἶ δ' ἔνδακοῦσαι στόμια* πυριγενῆ γναθμοῖς*
 βία φέρουσιν*, οὔτε ναυκλήρου χειρὸς
 οὔθ' ἵπποδῆμων* οὔτε κολλητῶν* ὄζων 1225
 μεταστρέφουσαι. κεῖ μὲν εἰς τὰ μαλιθακὰ
 γαίας ἔχων οἶακος εὐθύνοι δρόμον,
 προουφαίνεται' εἰς τοῦμπροσθεν, ὥστ' ἀναστρέφειν*,
 ταῦρος φόβῳ τέτρωρον* ἔκμαίνων ὄζων·
 εἰ δ' εἰς πέτρας φέροντο μαργῶσαι* φρένας, 1230
 σιγῆ πελάζων ἄντυγι* ξυνείλετο
 εἰς τοῦθ' ἕως ἔσφηλε* κἀνεχαίτισεν*,
 ἀψίδα* πέτρῳ προσβαλὼν ὀχήματος.
 σύμφυρα δ' ἦν ἅπαντα· σύριγγές* τ' ἄνω
 τροχῶν ἐπήδων ἀζόνων τ' ἐνήλατα*. 1235
 αὐτὸς δ' ὁ τλήμων ἠνίασιν ἐμπλακεῖς
 δεσμὸν δυσεξήνυστον ἔλκεται δεθίεις,
 σποδοῖμενος* μὲν πρὸς πέτραις φίλον κέρα,
 θραύων δὲ σάρκας, δεινὰ δ' ἐξαυδῶν κλύειν·
 «στῆτ', ὦ φάτναισι ταῖς ἐμαῖς τεθραμμέναι, 1240
 μὴ μ' ἐξαλείψητ' ὦ πατρὸς τάλαιν' ἀρά.
 τίς ἄνδρ' ἄριστον βούλεται σῶσαι παρών;»
 πολλοὶ δὲ βουληθέντες ὑστέρω ποδὶ
 ἐλειπόμεσθα. χῶ μὲν ἐκ δεσμῶν λυθείς
 τιμητῶν* ἱμάντων οὐ κάτοιδ' ὅτῳ τρόπῳ 1245
 πίπτει, βραχὺν δὴ βίσιον ἐμπνέων ἔτι·
 ἵπποι δ' ἔκρουφθεν* καὶ τὸ δύστηνον τέρας
 ταύρον λεπαίας* οὐ κάτοιδ' ὅπου χθινοός,
 δοῦλος μὲν οὖν ἔγωγε σῶν δόμων, ἄναξ,
 ἀτὰρ τοσοῦτον γ' οὐ δυνήσομαι ποτε 1250
 τὸν σὸν πιθέσθαι παῖδ' ὅπως ἐστὶν κακός,
 οὐδ' εἰ γυναικῶν πᾶν κρεμασθείη γένος
 καὶ τὴν ἐν Ἰδη* γραμμαμάτων πλήσειέ τις
 πεύκην*, ἐπεὶ νιν ἐσθλὸν ὄντ' ἐπίσταμαι.

Περίληψις τῶν στίχων 1257—1388

Σφόδρα τεταραγμένος ὁ Θησεὺς ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ ἀγγέλου καταβάλλει ὑστάτην προσπάθειαν μίσους καὶ πορεύεται ἔνα

ἴδῃ τὸν κομιζόμενον νεανίαν καὶ τελευταῖον ἐλέγξῃ αὐτὸν διὰ τὴν ἀίσχρὰν διαγωγὴν του.

Ὁ χορὸς ἐν τῇ **τειάρτω σιασίμῳ** ἀντλῶν τὰ παραδείγματα τῆς παντοδυναμίας τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τῶν προκειμένων συμβάντων ὑμνεῖ τὴν ἀνίκητον ἰσχὴν τοῦ ἔρωτος ἐπὶ πάσης τῆς ἐμφύχου καὶ ἀψύχου φύσεως· μεθ' ἧς ἐμφανίζεται ἡ Ἄρτεμις, ἀπὸ μηχανῆς θεός, ἀποκαλύπτουσα εἰς τὸν Θησέα τὴν πλάνην του, τὴν ἐνοχλὴν τῆς Φαίδρας καὶ τὴν ἀθρότητα τοῦ Ἴππολύτου. Αἰτία πάντων τούτων ἡ Ἀφροδίτη, ἡ μηχανευθεῖσα οὕτω τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἴππολύτου διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν περιφρόνησιν. Κομίζεται εἴτα ὑποβασταζόμενος ὁ Ἴππόλυτος ὅστις πλήρης ἀπελπισίας διὰ τὴν ἀδικὸν καταπάτησιν τῆς ἀρετῆς του, εὐχεταὶ ταχὺν τὸν θάνατον πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἀνεκφράστων αὐτοῦ ὀδυνῶν.

- ΑΓ. ὦ τλήμων οἴαις συμφοραῖς συνεζύγης·
τὸ δ' εὐγενές σε τῶν φρενῶν ἀπώλεσεν. 1390
- ΙΙΙ. ἔα·
ὦ θεῖον ὀδυμῆς* πνεῦμα· καὶ γὰρ ἐν κακοῖς
ὦν ἡσθίμην σου κἀνεκουφίσθην δέμας·
ἔστ' ἐν τόποισι τοισίδ' Ἄρτεμις θεά·
- ΑΡ. ὦ τλήμων, ἔστι, σοί γε φιλτάτη θεῶν.
ΙΙΙ. ὀργᾶς με, δέσποιν', ὡς ἔχω, τὸν ἄθλιον; 1395
- ΑΡ. ὀργῶ· κατ' ὄσων δ' οὐ θέμις βαλεῖν δάκρυ σοι.
ΙΙΙ. οὐκ ἔστι σοι κυναγὸς οὐδ' ὑπηρέτης,
ΑΡ. οὐ δῆτ'· ἀτά μοι προσφιλῆς γ' ἀπόλλυσαι.
ΙΙΙ. οὐδ' ἱππονώμας* οὐδ' ἀγαλμάτων φύλαξ.
- ΑΦ. Κύπρις γὰρ ἡ πανοῦργος ὧδ' ἐμήσατο*. 1400
- ΙΙΙ. ὦμοι· φρονῶ δὴ δαίμον' ἢ μ' ἀπώλεσε.
ΑΡ. τιμῆς ἐμέμφθη, σωφρονοῦντι δ' ἤχθετο.
ΙΙΙ. τρεῖς ὄντας ἡμᾶς ὄλεσ', ἡσθημαι, Κύπρις.
ΑΡ. πατέρα γε καὶ σὲ καὶ τρίτην ξυνάορον*. 1405
- ΙΙΙ. ὦμωξα τοίνυν καὶ πατρὸς δυσπραξίας.
ΑΡ. ἔξηπατήθη δαίμονος βουλευμασιν.
ΙΙΙ. ὦ δυστάλας σὺ τῆσδε συμφορᾶς, πάτερ.
ΘΗ. ὄλωλα, τέκνον, οὐδέ μοι χάρις βίου.
ΙΙΙ. στένω σὲ μᾶλλον ἢ μὲ τῆς ἁμαρτίας.
ΘΗ. εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός. 1410

- ΠΙ. ὦ δῶρα πατρὸς σοῦ Ποσειδῶνος πικρά.
 ΘΗ. ὡς μήποτ' ἐλθεῖν ὄφελ' εἰς τοῦμόν στόμα.
 ΠΙ. τί δ' ; ἔκτανές τ' ἄν μ', ὡς τότε ἦσθ' ὠργισμένος.
 ΘΗ. δόξης γὰρ ἤμεν πρὸς θεῶν ἐσφαλμένοι.
 ΠΙ. φεῦ·
 εἴθ' ἦν ἀραῖον* δαίμοσιν βροτῶν γένος. 1415
 ΑΡ. ἔασον· οὐ γὰρ οὐδὲ γῆς ὑπὸ ζόφον
 θεᾶς ἄτιμοι* Κύπριδος ἐκ προθυμίας
 ὄργαι κατασκήψουσιν εἰς τὸ σὸν δέμας.

 ἐγὼ γὰρ αὐτῆς ἄλλον ἐξ ἑμῆς χειρὸς 1420
 ὃς ἂν μάλιστα φίλτατος κυρῆ βροτῶν
 τόξοις ἀφύκτοις τοῖσδε τιμωρήσομαι.
 σοὶ δ', ὦ ταλαίπωρ', ἀντὶ τῶνδε τῶν κακῶν
 τιμὰς μεγίστας ἐν πόλει Τροίῳζηνία
 δώσω· κόραι γὰρ ἄζυγες γάμων πάρος 1425
 κόμας κερουῦνται* σοι, δι' αἰῶνος μακροῦ
 πένθη μέγιστα δακρῶν καρπουμένω.
 αἰὲ δὲ μουσοποιὸς εἰς σὲ παρθένων
 ἔσται μέριμνα κοῦκ ἀνώνυμος* πεσὼν 1430
 ἔρωσ ὁ Φαίδρας εἰς σὲ σιγηθήσεται.
 σὺ δ', ὦ γεραιοῦ τέκνον Αἰγέως, λαβοῦ
 σὸν παῖδ' ἐν ἀγκάλαισι καὶ προσέλκυσαι·
 ἄκων γὰρ ὄλεσάς νιν· ἀνθρώποισι δὲ
 θεῶν διδόντων εἰκὸς ἕξαμαρτάνειν.
 καὶ σοὶ παραινῶ πατέρα μὴ στιγεῖν σέθεν. 1435
 Ἰπλόλντ' ἔχεις γὰρ μοῖραν ἢ διεφθάρης,
 καὶ χαῖρ'· ἐμοὶ γὰρ οὐ θέμις φθιτοὺς ὄραν
 οὐδ' ὄμμα χραίνειν θανασίμοισιν ἐκπνοαῖς·
 ὄρω δὲ σ' ἤδη τοῦδε πλησίον κακοῦ.
 ΠΙ. χαίρουσα καὶ σὺν στεῖχε, παρθέν' ὀλβία· 1440
 μακρὰν δὲ λείπεις ῥαδίως ὀμιλίαν.
 λύω δὲ νεῖκος πατρὶ χροηζούσης σέθεν·
 καὶ γὰρ πάροιθε σοῖς ἐπειθόμην λόγοις.
 αἰαῖ, κατ' ὄσσων κυχάνει* μ' ἤδη σκότος·
 λαβοῦ, πάτερ, μου καὶ κατορθώσω* δέμας. 1445
 ΘΗ. ὦμοι, τέκνον, τί δοῦξ με τὸν δυσδαίμονα ;

- ΙΠ. ὄλωλα καὶ δὴ νεοτέρων ὄρω πύλας.
 ΘΗ. ἢ τὴν ἐμὴν ἀναγνον ἐκλιπὼν φρένα;
 ΙΠ. οὐ δῆτ' ἐπεὶ σε τοῦδ' ἐλευθερῶ φόνου.
 ΘΗ. τί φῆς; ἀφίης αἵματός μ' ἐλεύθερον; 1450
 ΙΠ. τὴν τοξόδαμνον παρθένον μαρτύρομα.
 ΘΗ. ὦ φίλταθ', ὡς γενναῖος ἐκφαίνει πατρί.
 ΙΠ. ὦ χαῖρε καὶ σύ, χαῖρε πολλὰ μοι, πάτερ.
 ΘΗ. ὦμοι φρενὸς σῆς εὐσεβοῦς τε κάγαθῆς.
 ΙΠ. τοιῶνδε παίδων γνησίων εὗχου τυχεῖν. 1455
 ΘΗ. μή νυν προδῶς με, τέκνον, ἀλλὰ καρτέρει.
 ΙΠ. κεκαρτέρηται* τὰμ' ὄλωλα γάρ, πάτερ'
 κρύψον δέ μου πρόσωπον ὡς τάχος πέπλοις.
 ΘΗ. ὦ κλείν' Ἀθηνῶν Παλλάδος θ' ὄρίσματα.
 οἴου στερήσεσθ' ἀνδρός, ὦ τλήμων ἐγώ'
 ὡς πολλά, Κύπρι, σῶν κακῶν μεμνήσομαι. 1460
 ΧΘ. κοινὸν τόδ' ἄχος πᾶσι πολίταις
 ἦλθεν ἀέλπτως.
 πολλῶν δακρύων ἔσται πίτυλος*
 τῶν γὰρ μεγάλων ἀξιοπενθεῖς*
 φῆμαι μᾶλλον κατέχουσιν*. 1465

101	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	101
102	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	102
103	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	103
104	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	104
105	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	105
106	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	106
107	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	107
108	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	108
109	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	109
110	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	110
111	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	111
112	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	112
113	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	113
114	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	114
115	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	115
116	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	116
117	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	117
118	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	118
119	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	119
120	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	120
121	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	121
122	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	122
123	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	123
124	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	124
125	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	125
126	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	126
127	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	127
128	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	128
129	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	129
130	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	130
131	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	131
132	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	132
133	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	133
134	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	134
135	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	135
136	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	136
137	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	137
138	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	138
139	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	139
140	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	140
141	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	141
142	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	142
143	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	143
144	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	144
145	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	145
146	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	146
147	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	147
148	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	148
149	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	149
150	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	150
151	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	151
152	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	152
153	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	153
154	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	154
155	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	155
156	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	156
157	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	157
158	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	158
159	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	159
160	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	160
161	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	161
162	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	162
163	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	163
164	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	164
165	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	165
166	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	166
167	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	167
168	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	168
169	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	169
170	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	170
171	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	171
172	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	172
173	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	173
174	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	174
175	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	175
176	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	176
177	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	177
178	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	178
179	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	179
180	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	180
181	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	181
182	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	182
183	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	183
184	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	184
185	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	185
186	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	186
187	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	187
188	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	188
189	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	189
190	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	190
191	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	191
192	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	192
193	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	193
194	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	194
195	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	195
196	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	196
197	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	197
198	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	198
199	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	199
200	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ	200

Ι Π Π Ο Λ Υ Τ Ο Σ

- 1 **ἀγάματι**, (τῇ γυναικί), **ἄγαλμα**, ἐντ. ἐπὶ ἀχρήστου καὶ πολυτελοῦς γυναικός.
- 2 **ἄζυγα** (λέκτρων), **ἄζυξ**, ὁ καὶ ἦ = ὁ μὴ ὑποβληθεὶς ἔτι εἰς ζυγόν, καὶ **ἄζυξ λέκτρων** = κόρη ἄγαμος.
- 3 **αἰνέσας** = συγκατατεθείς, στέρξας εἰς . . .
- 4 **ἀκηράτου**, **ἀκήρατος**, (ἀ—κεράννυμι) = ἀμιγής, ἄθικτος, καὶ ἐνταῦθα = ἀθέριστος λειμών, μεταφορ. ἀμίαντος, ἱερός.
- 5 **άλιας** (λίμνας) = παραθαλασσίας (λίμνης), ἀλιπέδου καταλλήλου δι' ἵππασίαν.
- 6 **ἄλλως** (ἄλλως) = μάλιστα, ἀσκόπως, ἀνωφελῶς· τὸ **ἄλλως** ἐνταῦθα ἰσοῦται μὲ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν = ἔτσι, ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, στὰ κουτουροῦ.
- 7 **ἀλύω**, (ρῆμα ποιητ.) = ταραττομαι, ἀγανακτῶ, «χαλνῶ τὸν κόσμον».
- 8 **ἀμείβομαι** (σὲ λόγοις) = συνδιαλέγομαι.
- 9 **ἀμήχανος** = εὐήθης, ἀπονήρευτη γυναῖκα.
- 10 **ἀμιλλᾶσθαι**, σύνταξον ὧδε: **φασὶ μόνον τοῦτο, τὴν δικαίαν κἀγαθὴν γν. ἀμιλλᾶσθαι βίῳ** (τούτῳ), **ὄτω παρῆ**. Καὶ κατ' ἐλευθέραν ἀπόδοσιν = μόνον ἢ δικαία καὶ καλὴ συνείδησις εἰς τὸν ἔχοντα αὐτὴν ἔχει ἀξίαν ἐφάμιλλον μὲ τὴν ζωὴν.
- 11 **ἀμφιπύρῳ** (βροντᾶ), **ἀμφίπυρος** (βροντῆ) = ὁ κεραυνὸς ὁ πυρῶδης, καὶ ἔπειτα ὁ τοὺς κεραυνοὺς ἀκοντίζων Ζεὺς.
- 12 **ἀνάδημα** = ταινία δι' ἧς δένεται ἡ γυναικεία κόμη, ἐνταῦθα = στέφανος.
- 13 **ἀναίνεται**: **ἀναίνομαι** (**ἀν.** στερ. καὶ **αἴνος**) = ἀρνοῦμαι, περιφρονῶ.
- 14 **ἀνανδρον**—ος = ἐνταῦθα, ἡ ἄνευ ἀνδρὸς γυνή, ἄγαμος.
- 15 **ἀνασειράζει**, **ἀνασειράζω** (τὸν ἵππον) (ἀνά—σειρά = σχοινίον, χαλινός) = σύρων τοὺς χαλινούς πρὸς τὰ ὀπίσω κάμνω τὸν ἵππον γὰ ἀνορθοῦται. Μεταφορ. ἔπειτα = ἐκθάλλω τινὰ τῆς εὐθείας ἔλκων ὡς τὸν ἵππον, παρασύρω εἰς καταστροφὴν.

- 16 *ἀναστρέφειν*, ὑπον. τὸ κατωτ. «*τέτρωρον ὄχον*» = ὥστε νὰ στρέφουν ὀπίσω οἱ τέσσαρες ἵπποι.
- 17 *ἀνεχαίτισε* = ἀνέτρεψε.
- 18 *ἀνιστορεῖς, ἀνιστορέω* = ἐρωτῶ, ἐξετάζω.
- 19 *ἀντιθένας, (ἀναφ. εἰς τὸ βροτούς), ἀνατίθημι* = παραθέτω τι ὡς ἀντίτιμον.
- 20 *ἀντυγος* (ἀπ' . . .), *ἀντυξ, ἤ* = κυκλοτερὲς περίφραγμα, ὁ γῦρος τοῦ δίφρου (ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν) χρησιμεύων ὡς λαβὴ τοῦ ἄρματοδρόμου ἢ πρὸς ἐξάρτησιν τῶν ἡνίων, ὡς ἐνταῦθα. Συνεχδοχ. λέγεται καὶ τὸ *ἄρμα* ὡς ἐν στ. 1231.
- 21 *ἀνώνυμος* = ὁ ἄνευ ὀνόματος, ἄρα ἀσύμμετρος, ἄδοξος· καὶ οὐκ ἀνώνυμος = μεγαλώνυμος, ἐνδοξοτάτη. Ἡ φυσικὴ σειρὰ τῆς ὄλης προτάσεως ἔχει: *Κύρις κέκλημαι πολλῆ κοῦκ ἀνώνυμος θεὰ* (παραθετικῶς) *ἐν βροτοῖσι, οὐρανοῦ τ' ἔσω.*
- 22 *ἀξιοπενθεῖς* = αἱ ἄξιαι πένθους, θρήνων.
- 23 *ἀραῖον*, ἐπὶ ἐνεργ. σημασίας = ὁ καθ' οὗ τις δύναται νὰ ἀράται.
- 24 *ἀρβύλαισιν, ἀρβύλη, ἤ* = ὑπόδημα τῶν χωρικῶν κτλ. ἐνταῦθα τὰ περὶ τὴν ἀντυγα ποδόσχημα πατήματα τοῦ δίφρου ἔπου προσαρμόζει τοὺς πόδας ὁ ἡνίοχος καὶ στηρίζεται ἰσχυρῶς κατὰ τὰς ἄρματοδρομίας.
- 25 *ἄρματος* (ὑφ' . . .) = κάτωθεν τοῦ ἄρματος, δηλ. πεζοποροῦντες πλησίον τῶν τεταμένων χαλινῶν τῶν ἵππων (*πέλας χαλινῶν*) πρὸλ. κατωτ. στ. 1243.
- 26 *ἄρρυθμος* = ἀσύμμετρος, ὑπερβολικός, ἀντίθ. *μέτριος*.
- 27 *ἀρυσάιμαν, Δωρικῶς, ἀντὶ ἀρυσάιμην. Τοῦ ἀρύτομαι* (ἀρύομαι) = ἀντλῶ ὕδωρ κλπ.
- 28 *ἀσπάξομαι*, εἰρωνικῶς λέγεται ἐνταῦθα.
- 29 *ἄστρον*, (βέλος) = τὸ οὐράνιον βέλος, ὁ κεραυνός. Ἡ ὄλη φράσις ἔχει: *οὔτε γὰρ πυγὸς (βέλος) οὔτε ἄστρον βέλος ὑπέριτερόν* (ἔστιν) *οἶον τὸ (βέλος ὃ) ἴησιν ἔρωσ ὁ Διὸς παῖς ἐκ χειρῶν τῆς Ἀφροδίτας.* Κατ' ἐλευθέραν ἀπόδοσιν = οὔτε ἡ φωτιὰ οὔτε ὁ κεραυνός δὲν καίουν τόσον ὅσον ὁ ἔρωσ. . .
- 30 *ἀτηρόν* (ἄτη) = ὀλέθριον.
- 31 *ἄτιμοι* (ὀργαί), ἐνταῦθα = ἀτιμώρητοι, ἀνεκδίκητοι.

- 32 ἄφελε, ἀντικείμενον τὸ ἀνώτ. ἐπίκρανον.
- 33 ἄφρακτος=ἀπροφύλακτος, ἀφωπλισμένος.
- 34 ἀψίδα (προσβαλῶν)=ρίψας τοὺς κύκλους τῶν τροχῶν ἐπάνω εἰς ὀγκώδεις λίθους (ὁ πέτρος).
- 35 βαλιαῖς, βαλιός, ἅ, ὄν=κατάστικτος τὸ δέρμα, ποικιλόχρους.
- 36 βέλος=πᾶν τὸ βαλλόμενον, ἐνταῦθα=τὸ ἀκόντιον.
- 37 βούταν (φόνον), βούτας, Δωρ.=βούτης, (βοῦς) καὶ ὡς ἐπίθ. βούτης φόνος=σφαγή, θυσία βοῶν. Σύνταξον τὸ ὄλον: Ἑλλάς αἶα ἀέξει (αὔξει) ἄλλως βούταν φόνον παρὰ Ἄλφ. ἐπὶ τεράμοις τε Πυθ. Φοίβου. Μετάφρ. ἐλευθέ- ρως=ἄδικα οἱ Ἑλληγες τιμῶσι διὰ θυσιῶν βοῶν τὸν Δία τῆς Ὀλυμπίας καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν . . .
- 38 βραχεῖα (γνώμη)=ἀπὸ περιωρισμένην ἀντίληψιν, τὸ κοινὸν «νοῦς κοντός».
- 39 γαμβροῖσι, γαμβροὶ παρὰ τὴν γνωστὴν σημασίαν εἶναι ἐν- ταῦθα τὰ πεθερικά.
- 40 γενναίων (δόμων)=εὐγενῶν, πλουσίων. Πρβλ. τὸ σήμερον «τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως».
- 41 γηρῦσει: γυρῦω, ομαι=λέγω μεγαλοφώνως.
- 42 γναθμοῖς=διὰ τῶν σιαγόνων.
- 43 γυναικα (εἰς —)=εἰς γυναικωνίτιν (ἐνταῦθα).
- 44 δάκη (θηρῶν), δάκος (δάκνω), καὶ δάκη θηρῶν· θηρία δά- κνοντα (δαγκανιάρικα θηρία).
- 45 δαμαλιζομένα, δαμαλίζω, ομαι (δάμαλις, ἦ, καὶ δαμάλης, ὁ=ὁ δαμάζων)=δαμάζω, ἡγιοχῶ.
- 46 δέμας, τὸ=τὸ σῶμα.
- 46 δεργμάτων (δέρομαι) κρεῖσσον=θέμαμα ὑπερ ἡδυνάτου νὰ ἀτενίσουν οἱ . . .
- 48 διαφθερεῖν, σύνταξον οὕτως: οὐκ ἔστι (φάρμακον τοιοῦτον) ὁποῖω ἔμελλον οὕτως διαφθερεῖν (ταῦτα δηλ. τὰ ἐμὰ φρονήματα) ὥστε πεσεῖν τοῦμπαλιν φρενῶν=δὲν ὑπάρ- χει τοιοῦτον δέλεαρ δι' οὗ ἔμελλον τόσον νὰ διαστρέψω τὰς πεποιθήσεις μου, ὥστε νὰ χάσω τὰ λογικά μου.
- 49 δόξης=τῆς κρίσεως, τοῦ ὀρθῶς δοκεῖν.
- 50 δρομάδα, (Ναϊάδα) δρομάς, ὁ καὶ ἦ=δρομαίως τρέχουσα (Ναϊάς), ὀρμητικῆ.

- 51 **δυσεξήνυτον** (θεσμὸν)=ἀπὸ τὸν ὅποσον δύσκολον ἦτο νὰ ξεμπερδευθῶ (δυσ—ἐξ—άνυω).
- 52 **ἐγχριπτόμεναι, ἐγχρίμπω, ομαι**=προσπελάζω, καταδιώκω ὡς ἐνταῦθα.
- 53 **εἴληχεν, λαγχάνω**=λαμβάνω διὰ λαχνοῦ μερίδιόν τι. Ἡ ὄλη πρότασις μετὰ τὸ **κηπεύει** ἔχει: **Αἰδῶς κηπεύει ὀρέπεσθαι** (τὸν λειμῶνα) **τούτοις, ὅστις** (περιληπτ. ἀντὶ **οἴτινες**) **εἴληχε τὸ σωφρονεῖν εἰς τὰ πάνθ' ὁμῶς, μηδὲν διδασκτὸν ἄλλ' ἐν τῇ φύσει.**=Ἡ αἰδῶς καλλιεργεῖ τὸν λειμῶνα ὥστε νὰ ὀρέπεται ὑπὸ τούτων οἴτινες ἔχουσι λάβει τὴν σωφροσύνην καθ' ὅλα γενικῶς οὐχὶ ἐκ διδασκαλίας ἀλλ' ἐκ φύσεως.
- 54 **εἴσομαι.** (οἶδα) σύντ. **τῆς σῆς τόλμης γεγευμένος εἴσομαι** (πῶς σὴ δέσποινα προσόψεται νιν, Θησέα)=κεκτημένος δὲ πεῖραν τῆς τόλμης σου, θὰ γνωρίζω πλέον (καὶ πῶς ἦ...).
- 55 **ἕκαστον** (ἀναφ. εἰς τὸ σπέρμα) καὶ σύνταξον: **πρίασθαι σπέρμα παιδῶν, ἕκαστον (ἀντὶ) τοῦ τμήματος τῆς ἀξίας,** δηλ. νὰ ἀγοράσῃ παιδιὰ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ πού ἀπαιτεῖ ἡ ἀξία των.
- 56 **ἔκδημον, ἔκδημος** (ἔρωξ)=ὁ ἐξω τοῦ δήμου ὢν, ἐναντίον: **ἐνδημος,** καὶ ὁ ἔρωξ χαρακτηρίζεται οὕτω ἐνταῦθα, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ διέτριβε μακρὰν.
- 57 **ἐκπονεῖ,** (πέπλοισιν)=περικοσμεῖ διὰ...
- 58 **ἐκρυφθεν,** κατὰ συγκοπήν ἀντὶ τοῦ **ἐκρύφθησαν.**
- 59 **ἔλκει,** σύντ. **ἔλκει δὲ** (ἵππους) **ἱμᾶσιν εἰς τοῦπισθεν ἀρτήσας** (ἐκ τούτων) **δέμας ὥστε ναυβ. (ἔλκ.) κώπην**=σύρει μὲ τοὺς ἱμάντας τοὺς ἵππους πρὸς τὰ ὀπίσω στηρίζας ἐξ αὐτῶν τῶν ἱμάντων τὸ σῶμα ὅπως ὁ αὐτῆς...
- 60 **ἐμῆσατο (μάομαι)**=ἐπεθύμησε, ἠβουλήθη.
- 61 **ἐνήλατα** (ἀξόνων)=οἱ πασσαλίσκοι οἱ σφίγγοντες τὸν ἄξονα ὥστε νὰ μὴ ἐξέρχεται τῆς ὀπῆς τοῦ τροχοῦ κατὰ τὴν κίνησιν.
- 82 **ἐντύναθ' (ἐντύνατε,** συχνότατον παρ' Ὀμήρ.)=εἰτοιμάσατε διὰ τὰ ἄρμ. τοὺς ζυγοφόρους...
- 64 **ἐξαιρεῖ** (—θηρας) **ἐξ—αἰρέω—ῶ,** ἐπὶ κυνηγίου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ σήμερον σηκώνω τὸ κυνήγι ἀπὸ τὴν φωλεάν του μὲ τοὺς σκύλλους, ἔπειτα καταδιώκω, σκοτώνω κτλ.

- 64 *ἐξέδωκεν*—ὕπανδρευσεν (ἢ Κύπρις). Ἡ ὅλη φράσις ἔχει: *Κύπρις ἐξέδωκε τόκῳ Ἀλκμήνης τὴν (ἐν) Οἰχαλία πῶλον ἄζυγα λέκτρον...*, ζεύξασα ἀπὸ *Εὐρυτίων οἴκων*, ὅπως *δρομάδα Ναϊάδα Βάκχαν* τε σὺν αἵματι κλπ.
- 65 *ἐξέφηνε*, (σύνταξον): *χρόνος ἐξέφηνε κακοὺς θνητῶν*, ὅταν *τύχη προθίς* (τούτοις) *κάτοπτρον*, ὥστε *παρθένῳ*... ὁ *καιρὸς ἀποκαλύπτει* συνήθως τοὺς κακοὺς ἐνωρίτερον ἢ ἀργότερον, τοποθετήσας ἔμπροσθέν των καθρέπτην ὅπως...
- 66 *ἐξομόρξομαι*—*ἐξομόρξνυμι*, *μαί*—σπογγίζω τι ἀπ' ἑμαυτοῦ, ἀποπλύνω, καθαρίζω (ὡς ἐνταῦθα).
- 67 *ἐπεμβαίνειν*, *ἐπεμβαίνω τινί*—ἐπιτίθεμαι, προσβάλλω...
- 68 *ἐπίκρανον*—γυναικεῖον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, δι' οὗ συνεκρατεῖτο ἡ κόμη.
- 69 *ἐπίλογχον* (βέλος)—τὸ φέρον εἰς τὴν ἄκραν λόγχην, ἀλχιμὴν σιδηρᾶν.
- 70 *ἐπιστρατεύση*, σύνταξον· *εἰσάγων γλυκεῖαν χάριν ψυχ.* (ἐκείνων) οὗς (ἄν) *ἐπιστρατεύση* (μέσον ρῆμα).
- 71 *ἔποχον* (μανίας λόγον) *ἔποχος*, ὁ καὶ *ἦ*—ὁ ἐποχούμενος τινός· καὶ ἐνταῦθα—λόγος ὀχούμενος ἐπὶ τῆς μανίας (ὡς ἐπὶ ἄρματος), ἄρα μανιώδης.
- 72 *ἔργον* (ἤδη, τοῦ αἰῶνα), σύντ. *ἤδη τὸ ἔργον* (ὄν δυσκλεές)—τὸ αἰσχρὰ δρᾶν (ἄνωτ.).
- 73 *ἔρπει* (οἶον)—πῶς ἐπέρχεται.
- 74 *ἐστέλλου*, σύντ. *ἐστέλλου ἐπὶ πόθον θήρας*—ἐπόθεις τηρᾶσαι.
- 75 *ἔσφηλε* (ὕποκ. ὁ ταῦρος)—τὸ ἔκαμε νὰ προσκρούσῃ.
- 76 *εὐθύς* ("Ἄργους)—εὐθύ, τὴν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ "Ἄργ.....
- 77 *εὐκλεῆς* (ἐνν. τὸ ἀπόλλυται, ἐκ τῶν κάτωθι)—ἐντιμος θεωρουμένη, κοινῶς «μὲ τὴν τιμὴν τῆς».
- 78 *εὐπήχεις* (χειρας), *εὐπηχυς*, ὁ καὶ *ἦ*· *εὐπήχεις χειρες*—αἱ ἔχουσαι ὠραίους πήχεις, μπράτσα.
- 79 *ἔχει* (ἀνάγκην), ἡ ὅλη φράσις οὕτως· *ἔχει δ' ἀνάγκην* (τοιαύτην ὁ γήμας) ὥστε (ἦ) *κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς, χαίρων* (αὐτοῖς) *σφάζεται πικρὸν λέχος ἢ χορησιὰ λέκτρα λαβῶν, πενθεροὺς δ' ἀνωφελεῖς πιέζει τὸ δυστ. τῷ ἀγαθῷ.*

- 80 ἔχεις=γινώσκεις.
- 81 ζεύξασα (ἀπό-) ἀποζεύξασα=ἀποχωρίσασα, ἀπομακρύνασα τῶν . . .
- 82 ἦλθες, σύνταξον· ὡς καὶ σὺ (ὦ πρόσωπε) ἦλθες εἰς συναλλαγὰς ἡμῖν λέκτρων πατρὸς ἀθίκτων=ἦλθες εἰς ἀνθρώπους διαπραγματεύσεις πρὸς ἡμᾶς περὶ τῆς γυναικὸς τοῦ πατρὸς ἣν οὐ θέμις θιγεῖν.
- 83 θεάν, κείται βραχυλογ. ἀντί· ἱερὸν θεᾶς (Ἄφροδίτης ἐπὶ Ἴππολύτῳ) καὶ ἡ πρότασις—(οἱ ἄνθρωποι) ὀνομάσουσι τὸ λοιπὸν ἰδρῦσθαι θεὰν ἐπὶ Ἴππολύτῳ· καὶ κατ' ἐλευθέραν ἀπόδοσιν=ὁ κόσμος εἰς τὸ μέλλον θὰ ὀνομάσῃ τὸ ἱδρυμα τοῦτο ἱερὸν Ἄφροδίτης ἐπὶ Ἴππολύτῳ.
- 84 θρασύσπλαγχνος=ὁ ἔχων τὰ σπλάγχνα θρασέα, τὴν καρδίαν τολμηράν, γενναϊόκαρδος.
- 85 θυραῖα (φρονήματα ἀνδρῶν) ποιητικὴ χρῆσις ἀντί· τὰ φρονήματα τῶν θύραθεν ἀνδρῶν=τὰς σκέψεις τῶν ἔξω τῆς θύρας, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων (ἠξεύρει ἢ γλῶσσα νά...).
- 86 θωῦξαι, θωῦσσω (μετὰ δοτ.· (κνσι))=φωνάζω δυνατὰ παρορμῶν τοὺς σκύλλους ἐπὶ τὸ θήραμα.
- 87 Ἰδη, πιθανῶς πρόκειται περὶ τῆς Κρητικῆς Ἰδῆς (σημ. Ψηλορείτης).
- 88 ἱερὸν (κῦμα)=ἐκπληκτικόν, θεόπεμπτον κῦμα. Τὸ ὑπερφυσικὸν ἐκείνο κῦμα ὑπενδεί θείαν, ἱερὰν αἰτίαν.
- 89 ἰόντα, σύνταξον· (ἔρωτα) ἰόντα διὰ πάσας (γεν.) συμφορὰς θνατοῖς, ὅταν.... (ἢ δοτικ. θνητοῖς ἀντιπεριποιητ. εἰς τὸ ἰόντα καὶ ἔρχομαι διὰ συμφορὰς τινι=μηχανῶμαι συμφορὰν κατὰ τινος· πρβλ. διὰ μάχης ἰέναι τινί, δι' ἔχθρας... κλπ.
- 90 ἵπποδέσμων=τῶν ἱμάντων.
- 91 ἵπποκρότων (γυμνασίων), ἵπποκροτος, ὄν=ὁ ὑπὸ τῶν πατημάτων τῶν ἵππων ἀντηχῶν.
- 92 ἵππονόμας (νέμω-)=ὁ νέμων ἵππους, ὁ φροντίζων περὶ τῶν ἵππων (τῆς θεᾶς).
- 93 καθίσατο (καθ-ίζω, καθ-ίζομαι)=ἔδρυσε, ἀνήγειρε.
- 94 καιρός, ἐνταῦθα=ἡ ὀρθὴ σχέσηις τῶν ἐννοιῶν, δηλ. ἐάν ὁ ἄνθρωπος σαφῶς διέκρινε τὰ πράγματα, δὲν θὰ μετεχειρίζετο τὴν ἰδίαν λέξιν (αἰδῶς) διὰ δύο διαφορετικὰς ἐννοίας.

- 95 **κἀκφανήσεται**, ὑποκ. τὸ προηγ. **πραῖγμα**—ἐκφανές γενήσεται, θὰ κοινολογηθῆ εἰς τὸν κόσμον.
- 96 **κακῶ** (σύν.)—πρὸς ζημίαν μου, ἐπὶ κακῶ.
- 97 **καλά**, ἐνν. τὸ κατωτ. **δρῶση**.
- 98 **κάμψαιμι** (τέλος βίου) **κάμπτω τὸ τέλος τοῦ βίου**—κάμνω τὴν τελευταίαν στροφὴν τοῦ βίου, ἄρα τελειώνω τὸν βίον (ἢ μεταφορὰ ἐκ τῶν ἵπποδρομιῶν).
- 99 **κἀκπεπληγμένη**, κοινῶς—φρενιασμένη ἀπὸ . . .
- 100 **κατέσχειτο** (ἔρωτι) μετὰ παθητ. σημ.
- 101 **κατεύναυσεν**, **κατευνάζω**—ἀποκοιμίζω, καὶ μεταφ. ἐπὶ τοῦ θανάτου—ἐθανάτωσε. Σύνταξον τὴν ὄλγην φράσιν: **κατεύνασε γὰρ (ἢ Κύπρις) πότιμω φονίῳ τοκάδα Διογόν. Βάκχου τὴν νυμφευσαμένην βροντᾶ ἀμφιπύρω**—ἐθανάτωσε δηλ. μὲ φονικὴν τύχην τὴν μητέρα τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς Βάκχου, τὴν συγκοιμηθεῖσαν μετὰ τοῦ κεραυνοφόρου Διὸς.
- 102 **κατέχουσι**—ἐπικρατοῦν, διακρατοῦν.
- 103 **κατόρθωσον**—ἀνέγειρε, ἀνασῆκωσον.
- 104 **κατόψιον**—(γῆς τῆσδε) **κατόψιος, ον**—τόπος προσφέρων θέαν . . .
- 105 **καχλάζον**—ἀνυψῶνον γύρω πολὺν ἀφρὸν ὡς τὸ καχλάζον νερὸν ἕνεκα τοῦ θαλασσίου ἀνέμου.
- 106 **κεκαρτέρηται** (τὰ ἐμὰ)—ἢ ἐμὴ καρτερία ἔληξε.
- 107 **κεροῦνται**, τοῦ κείρομαι μέσ. μέλλ.
- 108 **κηδεύσας**, **κηδεύω**, ἐνταῦθα—συμπεθερεύω.
- 109 **κηπεύει**—καλλιεργεῖ τὸν λειμῶνα μὲ τάς . . .
- 110 **κηραίνεις**, **κηραίνω (κέαρ—κῆρ=καρδία)**—μεριμνῶ ἀγνωιδῶς.
- 111 **κιγχάνει** (κιχάνει)—κατέρχεται.
- 112 **κολλητῶν** (ὄχων)—καλοκαμωμένων ὄχημάτων.
- 113 **κομήτη** (λειμῶνι), **κομήτης λειμῶν**—ὁ κομῶν ἐν τῇ γλόῃ, θάλλων, ποώδης.
- 114 **κρατεῖ**, σύνταξον τὴν πρότασιν, **ἀλλὰ κρατεῖ ἀπολέσθαι** (τινά) **μὴ γιγνώσκοντα**—προτιμότερον εἶναι ἀγνοῶν τις τὴν τρέλλαν του ν' ἀποθάνῃ.
- 115 **κρηνίδος**, **κρηνίς**, (κρήνη)—βρυσούλα.

- 116 **κυμοδέγμωνος** (ἀκτῆς)=τῆς τὰ κύματα δεχομένης, ἐφ' ἧς θραύονται τὰ κύμα... (Τροϊζηνιακῆς παραλίας) ἴδ. στ. 228.
- 117 **κῶμος**=ἔμιλος ἀκολούθων, παρέα.
- 118 **λέγειν**=λέγειν κακῶς, πρὸλ. τὸ κοινὸν «τῆς τὰ ψάλλω».
- 119 **λεπαίας** (χθονός)=τῆς ἀποκρήμνου.
- 120 **λέλακεν**, ἐνεστ. **λάσκω**=βοῶ, κραυγάζω.
- 121 **λέσχει**, ἐνταῦθα=αἱ λεσχηνεῖται, αἱ κενολογίαι.
- 122 **λήματος, λῆμα, (λάω)**=διάθεσις καλῆ τῆς ψυχῆς, θέλησις, ἀποφασιστικότης.
- 123 **λοίσθιον**, -ος=τελευταῖος, πρὸλ. τὴν φρ. **πνέει τὰ λοίσθια**.
- 124 **μαῖτα**=τροφός, τὸ κοινὸν **κυροῦλα**.
- 125 **μαινόμενον**, (τὸ—), οὐδέτ. μετοχ. ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφ.=τὸ μαίνεσθαι κακὸν ἐστὶ.
- 126 **μαργῶσαι** (ὑποκ. αἱ πῶλοι) ἐνεστ. **μαργάω**—ῶ=μαίνομαι.
- 127 **μάρπτει, μάρπτω**=ἀρπάζω.
- 128 **μάταιον**=ἀνεκτέλεστον.
- 129 **μέλος**—σύνταξον· ὁ δ' ἤλθε ἔχων ἐπ' ἀκταῖς ταῦτόν ἡμῖν μέλος δακρύων=ἔφθασε δὲ καὶ ὁ Ἴππ. κοντὰ εἰς τὰς ἀκτὰς ἔχων τὰς ἰδίας ἀφορμὰς δακρύων ὡς ἡμεῖς. Τὸ μέλος κεῖται μεταφορικῶς· πρὸλ. τὸ κοινόν: «βαστᾶ τὸν ἴδιον σκοπόν...»
- 130 **μεταστρέφουσαι**, ἀμετάβ. ἀντὶ τοῦ μέσου φροντίζουσαι, συλλογισζόμεναι.
- 131 **μολῶν**, σύντ. **μολῶν σὺν ποδὶ πατρὸς**=ἔλθων σὺν τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ πατρὸς.
- 132 **μυστηρίων**=τῶν Ἐλευσινίων.
- 133 **μωρίαν** (ἀφηρέθη)=εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ παραστρατήματα γυναικεία, δηλαδὴ ἀνήθικον διαγωγὴν.
- 134 **νασμῶν, νασμός**, ὁ, (νάω)=ρεῦμα, ρυάκιον.
- 135 **ναυκλήρου**, (ἢ παρομοίωσις ἐκ τῶν πλοίων, ἴδε καὶ κατωτ. στ. 1227 **οἶακας**=ἡνίας)=ἡνιόχου.
- 136 **ναυστολεῖ, ναυστολῶ** (ἀμετάβ.) (**ναῦς—σιέλλομαι**) καταφθάνω ἐπὶ πλοίου.
- 137 **νεανικὸς** (φόβος)=σφοδρὸς, ἰσχυρὸς, ὡς εἶναι ὅλαι αἱ ἰδιότητες τῶν νέων.

- 138 *νιν* = αὐτὸν (τὸν Ἰππόλ.) ἀντων. προσωπικὴ κατὰ τὴν Δωρικὴν διάλεκτον.
- 139 *ξυνάορον* (συνήορον) *συνήορος* (σύν—ἀείρω) = συναξευγμένος τινί, σύζυγος.
- 140 *ξυνοικῶν* (... ἦθεσι) = σφόδρα ἔμπειρος εἰς τὰ ἵππικὰ πράγματα.
- 141 *ὁ* (στάζεις) = ὅστις (στάζεις), τὸ ἄρθρον ἐνταῦθα ἰσοῦται ἀναφορ. ἀντωνυμίας.
- 142 *ὀδμῆς* (πνεῦμα) ἐρμηνεύσον: ὡς *πνεῦμα θείας ὀδμῆς*.
- 143 *ὀμοκλή, ὀμοκλή, ἡ* λέξις *συνηθεστάτη* παρ' Ὀμήρῳ = μετὰ δυνατῆς κραυγῆς (ὡς πράττουσιν οἱ ἡνίοχοι πρὸς παρόρμησιν τῶν ἵππων).
- 144 *ὀπισθόπους, ὁ, ἡ,* = ὀπισθεν βαδίζων.
- 145 *ὀρθόν, σύναψον: ὀρθὸν δ' ἐς οὐρανὸν ἵπποι ἔστησαν κροῖα οὗς τε.*
- 146 *ὀρθοῦσθαι, ὑποκ. τὴν γνώμην* = τὸ νὰ ἀνορθωθῆ (μετὰ τὴν κατάπτωσιν) ὁ νοῦς, ἡ συνείδησις . . .
- 147 *ὀρίσματα* = ὄρια, σύνορα.
- 148 *ὄρπακα, Δωρικῶς ὄρπαξ* — αἰὼς ἀντὶ τοῦ ἀττ. *ὄρπηξ* = βλαστὸς τρυφερὸς, κλάδος δένδρου ἐξ οὗ κατασκευάζεται τὸ ἀκόντιον.
- 149 *παιδεύματα, ἀντὶ ἐνικοῦ παιδεύμα, καὶ τοῦτο ἀφηρημ. ἀντὶ συγκεκριμ.* = τρόφιμος, μαθητῆς τοῦ Πιτθ.
- 150 *πάρα* = πάρεστι.
- 151 *παρακόπτει, παρακόπτω, κυρίως ἐπὶ τῶν νομισμάτων* = παραχαράττω, κόπτω κίβδηλα νομίσματα, καὶ μεταφορ. *παρακόπτω τὰς φρένας, (τινὸς)* = κτυπῶ καὶ καθιστῶ τὸν νοῦν τοῦ νόθου, πλαστόν, τεταραγμένον, τοῦ διαστρέφω τὰς φρένας κλπ. καὶ *παρακεκομμένος* = παράφρων.
- 152 *παρεπλάγχθην, παραπλάζω, ομαι* = παραπλανῶμαι, παρασύρομαι.
- 153 *πέμπετε, ἐνταῦθα* = ὀδηγήσατε, κομίσασατε, συνοδεύσατε.
- 154 *πέρθοντα, ἐνν. ἐκ τῶν κατωτ. τὸ θνητούς* = τὸν πορθοῦντα, τὸν καταβάλλοντα τοὺς . . .
- 155 *πέτραν* (—Παλλάδος) = παρὰ τὸν βράχον τῆς Ἀθηνᾶς, τὴν Ἀκρόπολιν: Ἡ φυσικὴ σειρὰ τῆς ὄλης προτάσεως ἔχει:

καθίστατο ἢ (Φαίδρα) ναὸν Κύπριδος παρ' αὐτὴν πέτραν Παλλάδος, κατόπιον γῆς τῆσδε.

- 156 **πέτραν** (Ἀσκληπι.)=τοὺς περὶ τὴν Ἐπίδαυρον βράχους.
- 157 **πεύκην**, συνεχδοχ. ἀντί: **δέλτον**· οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφον ἐπὶ πινακίδων κατασκευαζομένων συνήθως ἐκ πεύκης.
- 158 **πιέζει** = πειράται· πιέζειν, προσπαθεῖ νὰ καταπνίξῃ, νὰ μαλάξῃ τὴν δυστυχίαν (ἐκ τῆς κακῆς συζύγου ἢ τῶν ἀνωφελῶν πενθερῶν) διὰ τοῦ ἀγαθοῦ (χρηστῆς συζύγου καὶ καλῶν πενθερικῶν).
- 159 **πίτυλος** = θόρυβος ἐκ σταγόνων, ταχέως καὶ ἀφθόνως πιπτουσῶν.
- 160 **πολλῇ** = ἀξία πολλοῦ λόγου. ἰσχυρά, μεγάλη, πρὸς. καὶ τὸ σημερ. **μέγας καὶ πολὺς**.
- 161 **πόντου**, τοῦ Εὐξείνου
- 162 **πράσσειν**, ἢ ἄλλη πρότασις ἔχει: **καὶ δοκοῦσίν μοι** (ὑποκ. οἱ θνητοί) **πράσσειν κάκιον οὐ κατὰ φύσιν γνώμης** = μοῦ φαίνονται οἱ ἄνθρωποι ὅτι δυσαναλόγως πρὸς τὴν κρίσιν των μᾶλλον κακῶς ἔχουσι ἢ καλῶς.
- 163 **πρεσβεύω**, (μεταβατ.) = ἀπονέμω τὰ πρεσβεῖα, τιμῶ ἐξαιρετικῶς.
- 164 **προκόψασα** (— τὰ πολλὰ) **πρὸ — κόπτω**, κυρίως ἐπὶ τῶν προχωρούντων καὶ κοπτόντων τὰ δάση ἵνα ἀνοίξῃσι ὁρόμους εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας, καὶ γενικῶς = προπαρασκευάζω τι, προετοιμάζω, ὡς ἐνταῦθα.
- 165 **προνώπιον**, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς οἰκίας (πρὸ—ᾧψ—πὸς) τὰ πρόθυρα, καὶ μεταφορ. ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς Τροιζῆνος, ὡς ἐξωτάτου προπύλου τῆς Πελοποννήσου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἀττικὴν.
- 166 **προσπεσῶν**, **προσπίπτω τινὶ** = πίπτω εἰς τὰ πόδια τινός, προσκολλῶμαι. Ἡ ἄλλη πρότασις νοητέα: **προσπεσῶν** (ὁ Ἴππ. τῇ παρθένῳ) **μείζω** (σύστοιχος αἰτιατ. πληθ. οὐδεν.) **τῆς βροτείας ὀμιλίας** = προσκολληθεὶς εἰς τὴν παρθένον μετὰς συναντήσεως του εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν ἀφ' ὅσον ταιριάζει εἰς θνητόν.
- 167 **προτιμήσω**, τὸ **προτιμῶ** ἐνταῦθα = φροντίζω, ἐνδιαφέρωμαι, σκέπτομαι· ἢ πρότασις ἔχει: (**οὐ γὰρ προτιμήσω**

- τὸ κακὸν τῆσδε (τῆς Φαίδ.) τὸ μὴ οὐ παρασχεῖν ἐμοὶ
 δίκην τοσαύτην τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ὥστε)...=δὲν θά
 ζαλι:σθῶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Φαίδρ. οὕτως ὥστε νὰ μὴ
 τιμωρηθοῦν οἱ ἐχθροί μου καὶ νὰ ἱκανοποιηθῶ.
- 168 *πύργους, πύργου*, ἐνταῦθα=τὰ ἀνάκτορα.
- 169 *πῶλον, πῶλος*, ὁ καὶ ἦ=πουλαράκι, κεῖται μεταφορ. ἐπὶ
 παρθένου πρὸλ. *δάμαλις. μόσχος*.
- 170 *πῶμα* (πίνω, πέπωκα)=ποτόν.
- 171 *ῥᾶον* (ῥ' ῥτω...), Ἡ ὅλη φράσις: *ῥᾶον δ'* (ἔστι) *ὄτω γυνὴ*
ἴδρυνται κατ' οἶκον οὔσα τὸ μηδὲν καὶ ἀφελῆς εὐη-
θία=ὠφελιμώτερον εἰς ἓνα ἄνδρα εἶναι σύζυγος ἢ τις στέ-
 κεται ὡς ἄγαλμα (*ἴδρυνται*) εἰς τὸ σπίτι, σὰν ἓνα μηδενικό,
 καὶ ἀπλοῖκῃ ἀπὸ βλακειάν.
- 172 *ῥυτοῖς*, (ρέων), *ῥυτὸς*=ρέων (ῥυτοὶ νασμοὶ)=τρεχούμενο
 νερό).
- 173 *σεμνόν*, τὸ=ἡ σεμνότης καὶ ἐνταῦθα=ἡ ἀλαζονεία ἐν στιχ.
 99 *σεμνός*=σεπτός, σεβαστός.
- 174 *σῖγα* ἐπίρρ.=σιωπηλῶς καὶ *σῖγα ἔχω στόμα*=σιωπῶ.
- 175 *σίδηρος*, κατὰ συνεκδοχὴν ἐνταῦθα=τὸ δρέπανον.
- 176 *σποδούμενος* (*σποδέω. σποδός, ἦ...*) = ἐκτινασσόμενος
 μὲ τὸ κεφάλι εἰς τοὺς βράχους (*πέτραις*).
- 177 *στηρίζον*, ἀμετάβτ.=στηριζόμενον.
- 178 *στόμια* (पुरιγενῆ)=τὰ (διὰ τοῦ πυρὸς σφυρηλατηθέντα) σι-
 δήρια τῶν χαλινῶν.
- 189 *συνεχῆς*=συνεχόμενος πρὸς τὰ ἀνάκτορα,
- 180 *σύνδεσμα*, τὰ, ἑτερογενῆς πληθυντ. τοῦ ἀρσενικοῦ *σύνδε-*
σμος, ὁ, καὶ *μελέων σύνδεσμα*=οἱ τένοντες μὲ τοὺς
 ὁποίους συνδέονται τὰ μέλη τοῦ σώματος.
- 181 *σύριγγες*=αἱ ὀπαὶ τοῦ κέντρου τῶν τροχῶν εἰς ἃς εἰσέρχε-
 ται ὁ ἄξων.
- 182 *σφάλλω* (τινά) μτθ.=ἐμβάλλω τὸν πόδα μου ἵνα ρίψω τινά,
 καὶ γενικῶς=καταβάλλω, συντρίβω.
183. *σχολή*=ἀργοσχολία, τὸ καθησιό.
- 184 *τέλη*=αἱ ἱεραὶ τελεταί.
- 185 *τέραμνα* (τὰ τέραμνα οἰκῶν)=θάλαμοι, στέγαι.
- 186 *τέτρωρον* (ἐκ τοῦ τετράρορος)=τέσσαρες ἵπποι συνεζευγμέ-
 νοι, τέθριππον ἄρμα.

- 187 *τλάμων* ένν. τήν Ἰόλην.
- 188 *τμητῶν* (ίμάντων)=τῶν κομματιασθέντων (ἀπό τήν ὀρμὴν τῶν ἴππων) ἱμάντων.
189. *τοκάδα*, *τοκάς*, ἦ=ἦ γεννήσασα, ἦ μήτηρ.
- 190 *ύλην*, *ύλη*, ένταῦθα=δάσος, ὄρυμός.
- 191 *ύπεξελῶν* (ύπεξαίρέω)=ἀσυναίσθητως καταστρέψας τήν περιουσίαν...
- 192 *ύστέρω* (ποδί)=ὡς καθυστεροῦντες εἰς τὸν ὁρόμον.
- 193 *φέρουσι*=σύρουν τό ὄχημα.
- 194 *χθόνιος* σύναψον πρὸς τό: *βροντή*.
- 195 *φέρβειν*, *φέρβω* (βοτά)=βόσκω τὰ ζῷα, πρὸλ. καὶ τό στρατιωτ. *ἱππο-φορβή*.
- 195 *φρονοῦσα* (πλείον)=νοημονεστέρα ἀπό...
- 198 *χάρις*, ένταῦθα=εὐμενῆς διάθεσις, καλωσύνη ἀξιαγάπητος.
- 168 *ώπασεν*, *ὀπάζω*=δίδω, παρέχω.

ΜΗΔΕΙΑ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΤΡΟΦΟΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ
ΜΗΔΕΙΑ
ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΚΡΕΩΝ
ΙΑΣΩΝ
ΑΙΓΕΥΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ
ΠΑΙΔΕΣ ΜΗΔΕΙΑΣ

ΜΗΔΕΙΑ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΜΗΔΕΙΑΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ὁ Ἰάσων καὶ ἡ Μήδεια ἐκδιωχθέντες ἐκ τῆς Ἰωλκοῦ τῆς Θεσσαλίας ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Πελίου κατέφυγον εἰς Κόρινθον, ἔνθα ὁ ἄριστος Ἰάσων ἐγκαταλείπων τὴν Μήδειαν νυμφεύεται τὴν Γλαύκην τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Κρέοντος.

Οὗτος φοβούμενος τὴν ὀργὴν τῆς Μηδείας διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος ἐγκατάλειψίν της καὶ θέλων νὰ ματαιώσῃ τὰ κατὰ τῆς θυγατρὸς του Γλαύκης τεκταινόμενα κακά, διατάττει τὴν ἐκ τῆς χώρας ἔξοδον τῆς Μηδείας μετὰ τῶν τέκνων της. Ἡ πανοῦργος Μήδεια παραπεῖθει τὸν Κρέοντα νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ μιᾶς ἔτι ἡμέρας παραμονὴν ἐν Κορίνθῳ, ἵνα δῆθεν ἐτοιμάσῃ τὰ τῆς ἀναχωρήσεως. Οὕτω κατορθώνει τὸ μὲν νὰ δηλητηριάσῃ διὰ τῶν θανατηφόρων δώρων της τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα, τὸ δὲ νὰ φονεύσῃ τὰ τέκνα της ἐκδικουμένη τὸν Ἰάσονα, καὶ νὰ δραπετεύσῃ ἐπὶ ἄρματος περωτῶν δρακόντων εἰς Ἀθήνας. Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπὸκειται ἐν Κορίνθῳ.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΜΗΔΕΙΑ

ΤΡ.	Εἴθ' ὄφελ' Ἄργουῶς μὴ διαπτάσθαι * σκάφος Κόλχων ἐς αἴαν κυανέας Συμπληγάδας, μηδ' ἐν νάπαισι * Πηλίου πεσεῖν ποτε τιμηθεῖσα πεύκη * μηδ' ἐρετιμῶσαι * χέρας ἀνδρῶν ἀριστέων, οἳ τὸ πάγχρυσον δέρος *	5
	Πελία μετῆλθον *. οὐ γὰρ ἂν δέσποιν' ἐμῇ Μήδεια πύργους γῆς ἔπλευσ' Ἰωλκίας ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ἰάσονος, οὐδ' ἂν κτανεῖν πείσασα Πελιάδας κόρας	10
	πατέρα κατόφκει τήνδε γῆν Κορινθίαν ξὺν ἀνδρὶ καὶ τέκνοισι, ἀνδάνουσα * μὲν φυγῆ πολιτῶν ὧν ἀφίκετο χθόνα, αὐτὴ δὲ πάντα ξυμφέρουσ' * Ἰάσονι· ἥπερ μεγίστη γίγνεται σωτηρία	15
	ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῆ. νῦν δ' ἐχθρὰ πάντα, καὶ νοσεῖ * τὰ φίλτατα. προδοὺς γὰρ αὐτοῦ τέκνα δεσπότην τ' ἐμὴν γάμοις Ἰάσων βασιλικοῖς εὐνάσεται, γήμεας Κρέοντος παῖδ', ὃς αἰσυμνᾷ * χθονός.	20
	Μήδεια δ' ἡ δύστηνος ἠτιμασμένη βοᾷ μὲν ὄρκους, ἀνακαλεῖ δὲ δεξιᾶς πίστιν μεγίστην καὶ θεοὺς μαρτύρεται οἷας ἀμοιβῆς ἐξ Ἰάσονος κυρεῖ. κεῖται δ' ἄσιτος, σῶμ' ὑφεῖσ' * ἀλγηδόσι,	25
	τὸν πάντα συντήκουσα δακρυῖσι χρόνον, ἐπεὶ πρὸς ἄνδρὸς ἥσθητ' ἠδικημένη, οὐτ' ὄμμ' ἐπαίρους' οὐτ' ἀπαλλάσσουσα γῆς πρόσωπον· ὧς δὲ πέτρος * ἢ θαλάσσιος κλύδων ἀκούει νουθετημένη φίλων· ἦν * μὴ ποτε στρέψασα πάλλευκον δέρον	30

αὐτὴ πρὸς αὐτὴν πατέρ' ἀποιμώζη φίλον
καὶ γαῖαν οἴκους θ', οὓς προδοῦσ' ἀφίκετο
μετ' ἀνδρός, ὃς σφε νῦν ἀτιμάσας ἔχει.
ἔγνωκε δ' ἡ τάλαινα συμφορᾶς ὑπο
οἶον πατρός μὴ ἀπολείπεσθαι χθινόζ. 35
στυγεῖ δὲ παῖδας οὐδ' ὀρῶσ' εὐφραίνεται.
δέδοικα δ' αὐτὴν μὴ τι βουλευσὴ νέον*.
βαρεῖα γὰρ φρήν, οὐδ' ἀνέξεται κακῶς
πάσχουσ'· ἐγῶδα τήνδε, δειμαίνω τέ νιν. 39
δεινὴ γὰρ· οὔτοι ῥαδίως γε συμβαλὼν* 44
ἔχθησαν τις αὐτῇ καλλίνικον* οἴσεται. 45
ἀλλ' οἶδε παῖδες ἐκ τρόχων* πεπαιυμένοι
στείχουσι, μητρὸς οὐδὲν ἐννοοῦμενοι*
κακῶν· νέα γὰρ φροντίς* οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ.

Περίληψις τῶν στίχων 49—212

Μετὰ τὸν προηγούμενον μονόλογον τῆς τροφῆς εἰσέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ παιδαγωγὸς ὀδηγῶν τοὺς παῖδας τοῦ Ἰάσονος καὶ ἀγγέλλει εἰς αὐτὴν νέον κακὸν ἄγγελμα, τὴν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ἐπικειμένην ἀπέλασιν τῆς Μηδείας μετὰ τῶν τέκνων. Ἡ τροφὸς συμβουλεύει τὸν παιδαγωγὸν ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς παῖδας λόγῳ τῆς ἐξαγριώσεως τῆς μητρὸς των, ἧς αἱ ἔξω τοῦ οἴκου ἀκούμεναι οἰμωγαὶ καὶ κατάραι στρέφονται κατὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν τέκνων. Ὁ χορὸς τῶν Κορινθίων γυναικῶν (**πάροδος**) ἀκούσας τοὺς θρήνους τῆς Μηδείας σπεύδει εἰς τὰ ἀνάκτορα ἵνα πληροφορηθῇ τὰ συμβαίνοντα· ἐκεῖ μανθάνει παρὰ τῆς τροφῆς τὴν προδοσίαν τῆς Μηδείας ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος καὶ τὴν οἰκτρὰν ἐν γένει θέσιν τῆς, καὶ συμπαθῶν πρὸς τὴν ἀτυχήσασαν βασιλίσσαν ζητεῖ νὰ τὴν παρηγορήσῃ, διαλογικῶς ἀπαντῶν εἰς τοὺς θρήνους (**κομμὸς**) καὶ τὰς ἀράς τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἔτι εὐρισκομένης Μηδείας, ἣν καὶ τέλος καλεῖ διὰ τῆς τροφῆς ἔξω ἵνα τὴν συνδράμῃ ἐκ τοῦ πλησίον.

ΜΗ. Κορινθιαὶ γυναῖκες, ἐξηλθόν δόμων,
μὴ μοί τι μέμψησθ'· οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν 215
σεμνοὺς γεγῶτας*, τοὺς μὲν ὀμμάτων ἄπο,
τοὺς δ' ἐν θυραίοις· οἳ δ' ἄφ' ἡσυχου ποδῶς

δύσκλειαν ἐκτίσαντο καὶ ῥαθυμίαν*,
 δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστιν ὀφθαλμοῖς βροτῶν,
 ὅστις πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον* ἐκμαθεῖν σαφῶς, 220
 στυγεῖ δεδορκός, οὐδὲν ἠδίκημένος.
 χρῆ δὲ ξένον μὲν κάρτα προσχωρεῖν* πόλει·
 οὐδ' ἀστὸν ἦνεσ', ὅστις ἀνθάδης γεγώς
 πικρὸς πολίταις ἐστὶν ἀμαθίας* ὑπο.
 ἔμοι δ' ἄελπτον προᾶγμα προσπεσὸν τόδε 225
 ψυχὴν διέφθορακ'. οἴχομαι δὲ καὶ βίου
 χάριν μεθεῖσα καταθανεῖν χορήζω, φίλοι.
 ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα, γιγνώσκεις καλῶς,
 κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηχ' οὐμὸς πόσις*.
 πάντων δ' ὅσ' ἔστ' ἔμψυχα καὶ γνώμη ἔχει 230
 γυναικῆς ἐσμεν ἀθλιώτατον φυτόν
 ἃς πρῶτα μὲν δεῖ χρημάτων ὑπερβολῇ
 πόσιν πρίασθαι δεσπότην τε σώματος
 λαβεῖν· κακοῦ γὰρ τοῦτο γ' ἄλγιον κακόν.
 κὰν τῷδ' ἀγὼν* μέγιστος, ἢ κακὸν λαβεῖν 235
 ἢ χρηστόν. οὐ γὰρ εὐκλειεῖς ἀπαλλαγαί
 γυναιξίν, οὐδ' οἶόν τ' ἀνήνασθαι* πόσιν.
 εἰς κοινὰ δ' ἦθη καὶ νόμους ἀφιγμένην
 δεῖ μάντιν εἶναι, μὴ μαθοῦσαν οἴκοθεν,
 ὅτω μάλιστα χρῆσεται συνευέτη. 240
 κὰν μὲν τὰδ' ἡμῖν ἐκπονουμεναισιν εὖ
 πόσις ξυνοικῇ μὴ βία φέρων ζυγόν,
 ζηλωτὸς αἰών*· εἰ δὲ μή, θανεῖν χρεῶν.
 ἀνῆρ δ' ὅταν τοῖς ἔνδον ἄχθηται ξυνών,
 ἔξω μολὼν ἔπαυσε καρδίαν ἄσης*,
 ἢ πρὸς φίλον τιν' ἢ πρὸς ἡλικας τραπεῖς·
 ἡμῖν δ' ἀνάγκη πρὸς μίαν ψυχὴν βλέπειν.
 λέγουσι δ' ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον
 ζῶμεν κατ' οἴκους, οἱ δὲ μάρονται δορί·
 κακῶς φρονοῦντες· ὡς τοῖς ἂν παρ' ἀσπίδα 250
 στῆναι θέλοιμ' ἄν μᾶλλον ἢ τεκεῖν ἀπαξ.
 ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτὸς πρὸς σὲ κᾶμ' ἦκει λόγος·
 σοὶ μὲν πόλις γὰρ ἔστι καὶ πατρὸς δόμοι
 βίου τ' ὄνησις* καὶ φίλων συνουσία,

- ἔγὼ δ' ἔρημος ἄπολις οὐσ' ὑβρίζομαι 255
 πρὸς ἄνδρος, ἐκ γῆς βαρβάρου λελησμένη*,
 οὐ μητέρ, οὐκ ἀδελφόν, οὐχὶ συγγενῆ
 μεθορμίσασθαι τῆσδε ἔχουσα συμφορᾶς.
 τοσοῦτον οὖν σου τυγχάνειν βουλήσομαι,
 ἦν μοι πόρος τις μηχανῆ τ' ἐξευρεθῆ 260
 πόσιν δίκην τῶνδ' ἀντιτίσασθαι κακῶν
 [τὸν δόντα τ' αὐτῷ θυγατέρ' ἦν τ' ἐγήματο],
 σιγᾶν. γυνὴ γὰρ τᾶλλα μὲν φόβου πλέα,
 κακῆ* δ' ἐς ἀλκὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾶν'
 ὅταν δ' ἐς εὐνήν ἠδίκημένη κυρῆ, 265
 οὐκ ἔστιν ἄλλη φρὴν μαιφονωτέρα.

Περίληψις τῶν στίχων 267—363.

Ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν ὑπόσχεται νὰ τηρήσῃ σιγὴν περὶ τῶν σχεδίων τῆς Μηδείας, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ Κρέων διατάττων αὐτὴν νὰ ἀπέλθῃ τάχιστα ἐκ τῆς χώρας μετὰ τῶν τέκνων διὰ λόγους ἀσφαλείας ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς του. Ἡ Μηδεία προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τὸν Κρέοντα νὰ ἀφήσῃ αὐτὴν νὰ μένῃ ἐν τῇ χώρᾳ, διότι οὐδὲν ἔχει ἢ κόρη του νὰ φοβῆται ἐξ αὐτῆς, ἥτις μόνον τὸν Ἰάσονα δικαίως μισεῖ. Ἄλλ' ἀποτυχοῦσα εἰς τοῦτο, ζητεῖ καὶ μόνον ἔστω καὶ μίαν ἡμέραν παραμονῆς, ἣν καὶ παραχωρεῖ ὁ Κρέων ἐξ ὀκτου καὶ ὑπὸ τὴν ρητὴν διαταγὴν τῆς ἀφεύκτου ἀναχωρήσεως τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν.

- ΜΗ. κακῶς πέπρακται πανταχῆ· τίς ἀντερεῖ ;
 ἀλλ' οὔτι ταῦτα ταῦτα, μὴ δοκεῖτέ πω. 365
 ἔτ' εἶσ' ἀγῶνες τοῖς νεωστὶ νυμφίοις
 καὶ τοῖσι κηδεύσασιν* οὐ σμικροὶ πόνοι.
 δοκεῖς γὰρ ἂν με τόνδε θωπεῦσαί ποτε,
 εἰ μὴ τι κερδαίνουσαν ἢ τεχνωμένην ;
 οὐδ' ἂν προσεῖπον οὐδ' ἂν ἠψάμην χεροῖν. 370
 ὃ δ' εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀφίκετο,
 ὥστ' ἐξὸν αὐτῷ τᾶμ' ἐλεῖν βουλευύματα
 γῆς ἐκβαλόντι, τήνδ' ἀφῆκεν ἡμέραν
 μεῖναι μ', ἐν ἣ τρεῖς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νεκροῦς

- θήσω, πατέρα τε καὶ κόρην πόσιν τ' ἔμόν. 375
 πολλὰς δ' ἔχουσα θανασίμους αὐτοῖς ὁδοῦς,
 οὐκ οἶδ', ὁποῖα πρῶτον ἐγχειρῶ, φίλαι,
 πότερον ὑφάψω δῶμα νυμφικὸν πυρὶ
 ἢ θηκτὸν* ὥσω φάσγανον δι' ἥπατος,
 σιγῇ δόμους εἰσβαῖσ' ἵν' ἔστρωται λέχος. 380
 ἀλλ' ἐν τί μοι πρόσαντες* εἰ ληφθήσομαι
 δόμους ὑπερβαίνουσα τεχνωμένη,
 θανοῦσα θήσω τοῖς ἐμοῖς ἐχθροῖς γέλων.
 κράτιστα τὴν εὐθειᾶν, ἣ πεφύκαμεν
 σοφαὶ μάλιστα, φαρμάκοις αὐτοῖς ἐλεῖν. 385
 εἶεν·
 καὶ δὴ τεθνᾶσι· τίς με δέξεται πόλις;
 τίς γῆν ἄστυλον καὶ δόμους ἐχεγγύους*
 ξένος παρασχὼν ὀύσεται τοῦμόν δέμας;
 οὐκ ἔστι. μείνας' οὖν ἔτι σμικρὸν χρόνον,
 ἦν μὲν τις ἡμῖν πύργος ἀσφαλῆς φανῆ, 390
 δόλω μέτειμι* καὶ σιγῇ φόνον·
 ἦν δ' ἐξελαύνη ξυμφορὰ μ' ἀμήχανος,
 αὐτὴ ξίφος λαβοῦσα, κεῖ μέλλω θανεῖν,
 κτενῶ σφε, τόλμης δ' εἶμι πρὸς τὸ καρτερόν.
 οὐ γὰρ μὰ τὴν δέσποιναν, ἦν ἐγὼ σέβω 395
 μάλιστα πάντων καὶ ξυνεργὸν εἰλόμην,
 Ἐκάτην, μυχοῖς ναίουσαν ἐστίας ἐμῆς,
 χαίρων τις αὐτῶν τοῦμόν ἀλγυνεῖ κέαρ.
 πικροὺς δ' ἐγὼ σφιν καὶ λυγροὺς θήσω γάμους,
 πικρὸν δὲ κῆδος* καὶ φυγὰς ἐμὰς χθονός. 400
 ἀλλ' εἶα· φείδου* μηδὲν ὄν ἐπίστασαι,
 Μήδεια, βουλεύουσα καὶ τεχνωμένη·
 ἔρπ' εἰς τὸ δεινόν· νῦν ἀγὼν εὐψυχίας.
 ὀργᾶς, ἃ πάσχεις; οὐ γέλωτα δεῖ σ' ὀφλεῖν
 τοῖς Σισυφείοις τοῖς τ' Ἰάσονος γάμοις, 405
 γεγῶσαν ἐσθλοῦ πατρὸς Ἥλιου τ' ἄπο.
 ἐπίστασαι δέ· πρὸς δὲ καὶ πεφύκαμεν
 γυναιῖκες εἰς μὲν ἐσθλ' ἀμηχανώταται*,
 κακῶν δὲ πάντων τέκτονες* σοφώταται*.
- XO. ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί*, στορ. 410

- καὶ δίκαια καὶ πάντα πάλιν στρέφεται.
 ἀνδράσι μὲν δόλια βουλαί, θεῶν δ'
 οὐδέτι πίστις ἄραρε*.
 τὰν δ' ἔμην εὐκλειαν ἔχειν βιοτὰν 415
 στρέψουσι φᾶμαι*.
 ἔρχεται τιμὰ γυναικείῳ γένει·
 οὐδέτι δυσκέλαδος* φάμα γυναικῆς ἔξει. 420
 μοῦσαι δὲ παλαιγενέων λήξουσ' αἰοιδᾶν ἄντ.
 τὰν ἔμην ὑμνεῦσαι* ἀπιστοσύναν.
 οὐ γὰρ ἐν ἀμετέροισι γνώμα λύρας
 ὄπασε* θέσπιν αἰοιδᾶν 425
 Φοῖβος, ἀγήτωρ μελέων· ἐπεὶ ἀντ-
 ἀχῆσ' * ἄν ὕμνον
 ἀρσένων γέννα· μακρὸς δ' αἰὼν ἔχει
 πολλὰ μὲν ἀμετέραν ἀνδρῶν τε μοῖραν εἰπεῖν. 430
 σὺ δ' ἐκ μὲν οἴκων πατρίων ἔπλευσας σιφ.
 μαινομένα κροαδία, διδύμας ὀρίσασα πόντου*
 πέτρας· ἐπὶ δὲ ξένα
 ναίεις χθονί, τᾶς ἀνάνδρου 435
 κοίτας* ὀλέσασα λέκτρον,
 τάλαινα, φυγὰς δὲ χώρας
 ἄτιμος* ἔλαύνει.
 βέβακε δ' ὄρκων χάρις, οὐδ' ἔτ' αἰδῶς ἄντ.
 Ἑλλάδι τᾶ μεγάλα μένει, αἰθερία δ' ἀνέπτα. 440
 σοὶ δ' οὔτε πατρὸς δόμοι,
 δύστανε, μεθορμίσασθαι*
 μόχθων πάρα*, σῶν τε λέκτρον
 ἄλλα βασιλεία κρείσσων
 δόμοις ἐπανέστα. 445
- ΙΑ. οὐ νῦν κατεῖδον πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις,
 τραχεῖαν ὁργὴν ὡς ἀμήχανον κακόν.
 σοὶ γὰρ παρὸν γῆν τήνδε καὶ δόμους ἔχειν
 κούφως φερούση κρείσσόνων βουλευμάτων
 λόγων ματαίων εἴνεκ' ἐκπεσεῖ χθονός. 450
 κάμοι* μὲν οὐδὲν πρᾶγμα· μὴ παύσῃ ποτὲ
 λέγουσ', Ἰάσων ὡς κάκιστός ἐστ' ἀνὴρ·
 ἃ δ' εἰς τυράννους ἐστί σοι λελεγμένα,

- πᾶν κέρδος ἡγοῦ ζημιουμένη * φυγῆ.
 κἀγὼ μὲν αἰὲ βασιλέων θυμουμένων 455
 ὀργὰς ἀφήρουν καὶ σ' ἐβουλόμην μένειν·
 σὺ δὲ οὐκ ἀνιεῖς * μωρίας, λέγουσ' αἰὲ
 κακῶς τυράννουσ'· τοιγὰρ ἐκπεσεῖ χθινόσ.
 ὅμως δὲ κὰκ τῶνδ' οὐκ ἀπειρηκῶς φίλοις
 ἦκω, τὸ σὸν δὲ προσκοπούμενος, γύναι, 460
 ὡς μήτ' ἀχρήμων * σὺν τέκνοισιν ἐκπέσης
 μήτ' ἐνδεής του. πόλλ' ἐφέλκεται φυγῆ
 κακὰ ξὺν αὐτῇ. καὶ γὰρ εἰ σὺ με στυγεῖς,
 οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε.
- ΜΗ. ὦ παγκάκιστε, τοῦτο γὰρ σ' εἰπεῖν ἔχω 465
 γλώσση μέγιστον εἰς ἀνανδρίαν κακόν,
 ἦλθες πρὸς ἡμᾶς, ἦλθες ἔχθιστος γεγώς·
 οὔτοι θράσος τόδ' ἐστίν οὐδ' εὐτολμία,
 φίλους κακῶς δρᾶσαντ' ἐναντίον βλέπειν, 470
 ἀλλ' ἢ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων
 πασῶν ἀναίδει· εὖ δ' ἐποίησας μολών,
 ἐγὼ τε γὰρ λέξασα κουφισθήσομαι
 ψυχὴν κακῶς σε καὶ σὺ λυπήσει κλύων.
 ἐκ τῶν δὲ πρώτων προῶτον ἄρξομαι λέγειν. 475
 ἔσωσά σ', ὡς ἴσασιν, Ἑλλήνων ὅσοι
 ταῦτόν συνεισέβησαν Ἄργῶν σκάφος,
 πεμφθέντα ταύρων πυροπνῶων ἐπιστάτην *
 ζεύγλαισι καὶ σπεροῦντα θανάσιμον γύνη *
 δράκοντά θ', ὅς πάγχρυσον ἀμπέχων * δέρας 480
 σπείραις ἔσφζε πολυπλόκοις ἄυπνος ὢν,
 κτείνας' ἀνέσχον σοὶ φάος σωτήριον.
 αὐτὴ δὲ πατέρα καὶ δόμους προδοῦσ' ἐμοῦς
 τὴν Πηλιῶτιν εἰς Ἴωλκὸν ἰκόμην
 σὺν σοί, πρόθυμος μᾶλλον ἢ σοφωτέρα, 485
 Πελίαν τ' ἀπέκτειν', ὥσπερ ἄλγιστον θανεῖν,
 παίδων ὑπ' αὐτοῦ, πάντα δ' ἐξεῖλον * φόβον.
 καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν, ὦ κάκιστ' ἀνδρῶν, παθὼν
 προῦδωκας ἡμᾶς, καινὰ δ' ἐκτίσω λέχη,
 παίδων γεγώτων· εἰ γὰρ ἦσθ' ἄπαις ἔτι, 490

συγγνωστόν ἦν σοι τοῦδ' ἐρασθῆναι λέγους.
 ὄρκων δὲ φρούδη πίστις, οὐδ' ἔχω μαθεῖν,
 εἰ θεοὺς νομίζεις τοὺς τότ' οὐκ ἄρχειν ἔτι
 ἢ καινὰ κείσθαι θέσμι' ἀνθρώποις τὰ νῦν,
 ἐπεὶ σύνοισθ' αὖ γ' εἰς ἔμ' οὐκ εὔροκος ὢν. 495
 φεῦ δεξιὰ χεῖρ, ἧς σὺ πόλλ' ἐλαμβάνου,
 καὶ τῶνδε γονάτων, ὡς μάτην κεχρώσμεθα*
 κακοῦ πρὸς ἀνδρός, ἐλπίδων δ' ἡμάτομεν.
 ἄγ', ὡς φίλῳ γὰρ ὄντι σοι κοινώσομαι*,
 δοκοῦσα μὲν τί πρὸς γε σοῦ πράξειν καλῶς; 500
 ὅμως δ' ἐρωτηθῆεις γὰρ αἰσχίων φανεῖ.
 νῦν ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρός δόμους,
 οὐς σοὶ προδοῦσα καὶ πάτραν ἀφικόμην;
 ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας; καλῶς γ' ἂν οὔν
 δέξαιντό μ' οἴκοις ὧν πατέρα κατέκτανον. 505
 ἔχει γὰρ οὔτω· τοῖς μὲν οἴκοθεν φίλοις
 ἐχθρὰ καθέστηχ', οὐς δὴ μ' οὐκ ἐχρῆν κακῶς
 δρᾶν, σοὶ χάριν φέρουσα πολεμίους ἔχω.
 τοιγάρ με πολλαῖς μακαρίαν* ἂν Ἑλλάδα
 ἔθηκας ἀντὶ τῶνδε· θανμαστόν δέ σε
 ἔχω πόσιν καὶ σεπτόν ἢ τάλαιν' ἐγώ,
 εἰ φεύξομαί γε γαῖαν ἐκβεβλημένη,
 φίλων ἔρημος, σὺν τέκνοις μόνη μόνοις,
 καλὸν γ' ὄνειδος* τῷ νεωστὶ νυμφίῳ,
 πτωχοὺς ἀλάσθαι* παῖδας ἢ τ' ἔσωσά σε. 515
 ὦ Ζεῦ, τί δὴ χρυσοῦ μὲν ὅς κίβδηλος ἦ,
 τεκμήρι' ἀνθρώποισιν ὄπασας σαφῆ,
 ἀνδρῶν δ' ὅτω χρῆ τὸν κακὸν διειδέναι,
 οὐδεὶς χαρακτῆρ ἐμπέφυκε σώματι;

- ΙΑ. δεῖ μ', ὡς ἔοικε, μὴ κακὸν φῆναι λέγειν,
 ἀλλ' ὥστε ναὸς κεδνὸν* οἰαοστροφόν
 ἄχροισι λαίφους* κρασπέδοις ὑπεκδραμῆν
 τὴν σὴν στόμαργον, ὦ γύναι, γλωσσαλίαν. 525
 ἐγὼ δ', ἐπεὶ σὴν καὶ λῖαν πυργοῖς* χάριν,
 Κύπριν νομίζω τῆς ἐμῆς σωτηρίας
 ναύκληρον εἶναι θεῶν τε κἀνθρώπων μόνην.

- σοὶ δ' ἔστι μὲν νοῦς* λεπτός, ἀλλ' ἐπίφθονος*
 λόγος διελθεῖν, ὡς ἔρως σ' ἠνάγκασε 530
 τόξοις ἀφύκτοις τοῦμὸν ἐκσῶσαι δέμας.
 ἀλλ' οὐκ ἀκριβῶς* αὐτὸ θήσομαι λίαν·
 ὅπῃ γὰρ οὖν ὤνησας, οὐ κακῶς ἔχει.
 μεῖζω γε μέντοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας
 εἴληφας ἢ δέδωκας ὡς ἐγὼ φράσω. 535
 πρῶτον μὲν Ἑλλάδ' ἀντὶ βαρβάρου χιθονὸς
 γαίαν κατοικεῖς καὶ δίκην ἐπίστασαι*
 νόμοις τε χρῆσθαι μὴ πρὸς ἰσχύος κράτος·
 πάντες δὲ σ' ἤσθοντ' οὕσαν Ἑλληνας σοφῆν,
 καὶ δόξαν ἔσχεσ'· εἰ δὲ γῆς ἐπ' ἐσχάτοις 540
 ὄροισιν ᾤκεις, οὐκ ἂν ἦν λόγος σέθεν.
 εἴη δ' ἔμοιγε μήτε χρυσὸς ἐν δόμοις
 μήτ' Ὀρφέως κάλλιον ὑμῆσαι* μέλος,
 εἰ μὴ ἴσιμος ἢ τύχη γένοιτό μοι.
 τοσαῦτα μὲν σοὶ τῶν ἐμῶν πόνων* πέρι 545
 ἔλεξ'· ἄμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγον.
 ἃ δ' εἰς γάμους μοι βασιλικοὺς ὠνεΐδισας,
 ἐν τῷδε δεῖξω πρῶτα μὲν σοφὸς γεγώς,
 ἔπειτα σώφρων*, εἶτα σοὶ μέγας φίλος
 καὶ παισὶ τοῖς ἐμοῖσιν· ἀλλ' ἔχ' ἤσυχος. 550
 ἐπεὶ μετέστην δεῦρ' Ἰωλκίας χιθονὸς
 πολλὰς ἐφέλκων συμφορὰς ἀμηχάνους,
 τί τοῦδ' ἂν εὖρημ' ἠὔρον εὐτυχέστερον
 ἢ παῖδα γῆμαι βασιλέως φυγὰς γεγώς;
 οὐχ, ἢ σὺ κνίξει*, σὸν μὲν ἐχθαίρων λέχος, 555
 καινῆς δὲ νύμφης ἱμέρω πεπληγμένος
 οὐδ' εἰς ἄμιλλαν πολύτεκνον σπουδὴν ἔχων·
 ἄλλις γὰρ οἱ γεγῶτες, οὐδὲ μέμφομαι*
 ἀλλ' ὡς τὸ μὲν μέγιστον οἰκοῖμεν καλῶς
 καὶ μὴ σπανιζοίμεσθα*, γιγνώσκων, ὅτι 560
 πένητα φεύγει πᾶς τις ἐκποδῶν φίλος,
 παῖδας δὲ θρέψαιμ' ἀξίως δόμων ἐμῶν
 σπείρας τ' ἀδελφοὺς τοῖσιν ἐκ σέθεν τέκνοις
 εἰς ταῦτό θείην καὶ ξυναρτήσας γένος
 εὐδαιμονοίην. σοὶ τε γὰρ παίδων τί δεῖ, 565

ἔμοί τε λύει* τοῖσι μέλλουσιν τέκνοις
 τὰ ζῶντι ὀνήσαι. μῶν βεβούλευμαι κακῶς·
 οὐδ' ἂν σὺ φαίης, εἴ σε μὴ κνίζοι λέχος.
 ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἤκειθ' ὥστ' ὀρθομένης
 εὐνῆς γυναῖκες πάντ' ἔχειν νομίζετε, 570
 ἦν δ' αὖ γένηται ξυμφορά τις εἰς λέχος,
 τὰ λῶστα καὶ κάλλιστα πολέμιώτατα
 τίθεσθε. χοῖν ἄρ' ἄλλοθὲν ποθεν βροτοὺς
 παῖδας τεκνοῦσθαι, θῆλυ δ' οὐκ εἶναι γένος·
 χοῦτος ἂν οὐκ ἦν οὐδὲν ἀνθρώποις κακόν. 575

Περίληψις τῶν στίχων 576—626.

Ὁ χορὸς παρ' ὅλην τὴν εὐγλωττον δικαιολογίαν τοῦ Ἰάσονος θεωρεῖ τὴν διαγωγὴν του πρὸς τὴν Μήδειαν ἄδικον, ἐπακολουθεῖ δὲ φιλονικία τῶν δύο συζύγων, τῆς μὲν Μηδείας κατηγορούσης τὸν Ἰάσονα δι' ἀπιστίαν, τοῦ δὲ Ἰάσονος δικαιολογοῦντος τὴν πράξιν του ἐκ λόγων ἀνάγκης καὶ φροντίδος, ἵνα διὰ τοῦ βασιλικοῦ γάμου του εὖρη προστασίαν ὑπὲρ τῶν τέκνων καὶ αὐτῆς τῆς Μηδείας· καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐκ τῶν διαμαχομένων ἐπέισθη, ὁ Ἰάσων προτείνει ὡς τελευταίαν λύσιν τὴν χρηματικὴν παρ' αὐτοῦ ἀρωγὴν τῆς Μηδείας καὶ τὴν ἀπομάκρυνσίν της εἰς ξένην χώραν ἐν ἣ θέλει εὖρει ἀσφαλὲς ἄσυλον διὰ τῶν συστάσεων τοῦ Ἰάσονος. Ἡ Μήδεια ἀποκρούει τὴν τοιαύτην βοήθειαν παρὰ φαύλου συζύγου καὶ οὕτως ἀπέρχεται ἐπικαλούμενος μάρτυρας τοὺς θεοὺς διὰ τὰς ἀγαθὰς του διαθέσεις.

ΧΟ. ἔρωτες ὑπὲρ μὲν ἄγαν* σιγ.
 ἔλθόντες οὐκ εὐδοξίαν
 οὐδ' ἀρετὰν παρέδωκαν
 ἀνδράσιν· εἰ δ' ἄλλισ* ἔλθοι 630
 Κύπρις, οὐκ ἄλλα θεὸς εὐχαρις οὕτως.
 μήποτ', ὧ δέσποιν', ἐπ' ἔμοι
 χοῦσέων τόξων ἐφείης
 ἱμέρω* χοῖσασ' ἀφικτον οἰστόν.
 στέγοι* δέ με σωφροσύνα, ἄνν. 635
 δώρημα κάλλιστον θεῶν.
 μηδέ ποτ' ἀμφιλόγους* ὀρ-

- γὰς ἀκόρεστά τε νείκη
 θυμὸν ἐκπλήξασ* ἑτέροις ἐπὶ λέκτροις
 προσβάλοι δεινὰ Κύπρις, ἀ- 640
 πτολέμους* δ' εὐνάς σεβίζουσ'
 ὀξύφρων κρίνοι λέχη γυναικῶν.
 ὦ πατρίς, ὦ δώματα, μή 645
 δῆτ' ἀπολις γενοίμαν
 τὸν ἀμηχανίας ἔχουσα
 δυσπέρατον αἰῶν',
 οἰκτρότατον ἀχέων.
 θανάτῳ θανάτῳ πάρος* δαμείην
 ἀμέραν τάνδ' ἔξανύσσασα* μό- 650
 χθων δ' οὐκ ἄλλας ὑπερθεν ἦ
 γὰς πατρίας στέρεσθαι.
 εἶδομεν, οὐκ ἔξ ἑτέρων 655
 μῦθον ἔχω φράσασθαι·
 σὲ γὰρ οὐ πόλις, οὐ φίλων τις
 ὄψκτισεν παθοῦσαν
 δεινότατα παθέων.
 ἀχάριστος ὄλοιθ' ὅτῳ πάρεστι
 μὴ φίλους τιμᾶν καθαρὰν ἀνοί- 660
 ξαντα κλῆδα* φρενῶν· ἔμοι
 μὲν φίλος οὐποτ' ἔσται.

Περίληψις τῶν στίχων 663 - 823.

Ὁ Αἰγεὺς (**τρίτον ἐπεισόδιον**), βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν, ὅθεν ἔλαβε χρησμὸν δυσνόητον, σκοπεύει νὰ μεταβῇ διὰ Κορίνθου εἰς Τροιζῆνα, ἵνα ἐρωτήσῃ τὸν σοφὸν Πιθθέα, τὸν ἀνακτα τῆς Τροιζηνίας. Εἰς τοῦτον ἡ Μήδεια διηγεῖται τὰ παθήματά της ἐκ μέρους τοῦ Ἰάσονος καὶ τοῦ Κρέοντος καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὴν προστατεύσῃ ἐξοριζομένην καὶ νὰ τὴν δεχθῆ εἰς τὴν χώραν του. Ὁ Αἰγεὺς ὁμνύει νὰ τῇ παράσχῃ πᾶσαν προστασίαν κατὰ τὴν ἄφιξίν της εἰς Ἀθήνας καὶ ἀπέρχεται· ἡ δὲ Μήδεια περιχαρῆς ὅτι ἐξησφάλισε ἄσυλον σωτηρίας σχεδιάζει νὰ καλέσῃ διὰ τῆς θεραπαίνης τὸν Ἰάσονα νὰ παραπέισῃ αὐτὸν νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παραμονὴν τῶν παί-

δων ἐν Κορίνθῳ, ἵνα ἀποστείλῃ διὰ τούτων δῶρα θανατηφόρα εἰς τὴν Γλαύκην καὶ ἐπιτύχῃ τὸν ὀλεθρὸν τῆς, σκεπτομένη μετὰ τοῦτο νὰ προβῆ καὶ εἰς τὸν φόνον τῶν τέκνων τῆς πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ συζύγου.

Ὁ χορὸς ἀποτρέπει τὴν Μήδειαν ἀπὸ τῶν φρικαλέων σχεδίων τῆς ἀλλ' αὕτη ζητοῦσα τὴν εὐμενῆ στάσιν του, ἀποστέλλει τὴν πιστὴν θεραπαινὴν πρὸς τὸν Ἰάσονα, ἐνῶ ὁ χορὸς ἐν τῷ μεταξὺ ἄδει τὸ **τρίτον σιάσιμον** δι' οὗ ἱκετεύει τὴν μανιώδη μητέρα νὰ ἀποφύγῃ τὴν φρικτὴν παιδοκτονίαν, διότι τὴν δράσασαν τοιοῦτον ἀνήκουστον ἀνοσιούργημα δὲν θέλουσιν ἀνεχθῆ οἱ κάτοικοι τῆς ἱερᾶς πόλεως τοῦ Ἐρεχθέως, τῶν Ἀθηνῶν, εἰς ἃς προτίθεται νὰ καταφύγῃ ἰκέτις ἢ παιδοκτόνος.

ΧΟ.	Ἐρεχθεΐδαι * τὸ παλαιὸν ὄλβιοι	στο.	
	καὶ θεῶν παῖδες μακάρων, ἱερᾶς		825
	χώρας ἀπορθήτου τ' ἀπο φερβόμενοι *		
	κλεινοτάταν σοφίαν, ἀεὶ διὰ λαμπροτάτου		
	βαίνοντες ἀβροῶς * αἰθέρος, ἔνθα ποθ' ἀγάς		
	ἐννέα Πιερίδας Μούσας λέγουσι		
	ξανθὰν Ἀρμονίαν φυτεῦσαι *		
	τοῦ καλλιναίου τ' ἀπὸ Κηφισοῦ ῥοᾶς	ἀντ.	835
	τὰν Κύπριν κλήζουσιν ἀφυσσαμέναν		
	χώραν καταπνεῦσαι μετρίας ἀνέμων		
	ἠδυπνόους αὔρας· ἀεὶ δ' ἐπιβαλλομένην *		840
	χαίταισιν εὐώδη ῥοδέων πλόκον ἀνθέων		
	τᾷ σοφίᾳ παρέδρους πέμπειν ἔρωτας,		
	παντοίας ἀρετᾶς ξυνεργούς.		845
	πῶς οὖν ἱερῶν * ποταμῶν	στο.	
	ἢ πόλις ἢ φίλων		
	πόμπιμός * σε χώρα		
	τὰν παιδολέτειραν ἔξει,		
	τὰν οὐχ' ὅσιν μετ' ἄλλων ;		850
	σκέψαι τεκέων πλαγάν,		
	σκέψαι φόνον οἶον αἴρει.		
	μή, πρὸς γονάτων σε πάντως		
	πάντη σ' ἱκετεύομεν,		
	τέκνα φονεύσης.		

πόθεν θράσος* ἢ φοενὸς ἢ
χειρὶ τέκνοις σέθεν
καρδίαν σὺ λήψει
δεινὰν προσάγουσα τόλμαν;
πῶς δ' ὄμματα προσβαλοῦσα
τέκνοις ἄδακρον* μοῖραν
σχήσεις φόνου; οὐ δύνασαι,
παίδων ἱκετᾶν πιτνόντων,
τέγξαι* χέρα φοινίαν*
τλάμονι* θυμῷ.

860

Περίληψις τῶν στίχων 866—1018

Μετακληθεὶς εἶτα ὁ Ἰάσων (*τέταρτον ἐπεισόδιον*) παραπέι-
θεται ὑπὸ τῆς Μηδείας νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παραμονὴν τῶν τέκνων
ἐν Κορίνθῳ ὑπὸ τὴν πατρικὴν μέριμναν καὶ πιστεύσας εἰς τὴν
εἰλικρινῆ μετάνοιαν καὶ συγγνώμην τῆς Μηδείας ἐπαινεῖ αὐτὴν
διὰ τὴν φρόνησίν της καὶ εὐχεται εἰς τὰ τέκνα εὐδαιμονίαν. Ἴνα
δὲ καὶ ἡ Γλαύκη μὴ διάκειται πλέον δυσμενῶς κατὰ τῶν τέκνων
της, ἐπιθυμεῖ ἡ Μήδεια νὰ τὴν ἐξευμενίσῃ διὰ καλῶν δώρων ἃ
θὰ κομίσωσιν αὐτῇ οἱ παῖδες. Ὁ Ἰάσων ἂν καὶ δὲν ἐγκρίνει τὴν
γενναϊσθωρίαν της ὑποχωρεῖ καὶ ἀπέρχεται ἡσυχος, ἐνῶ ὁ χορὸς
βλέπων τὰ φρικώδη σχέδια τῆς Μηδείας ἐξελισσόμενα ἐπιτυχῶς,
ἐκφράζει (*τέταρτον στάσιμον*) τοὺς βασίμους φόβους του περὶ
τῶν μελλόντων δεινῶν οἷα θὰ εἶναι ὁ θάνατος τῆς Γλαύκης καὶ
ὁ φόνος τῶν παίδων, καὶ ταλανίζει τὴν δύστηνον μητέρα, τὴν
μέλλουσαν νὰ προβῇ εἰς σφαγὴν τῶν ἰδίων τέκνων.

Μετὰ τοῦτο (*πέμπτον ἐπεισόδιον*) καταφθάνει ὁ παιδαγω-
γὸς ἀγγέλλων εἰς τὴν Μήδειαν ὅτι ἡ Γλαύκη ἐδέχθη τὰ δῶρα καὶ
συγκατετέθη εἰς τὴν παραμονὴν τῶν τέκνων ἐν Κορίνθῳ· βλέπων
ὅμως αὐτὴν νὰ δακρῦῃ καὶ νὰ διατελῇ τεταραγμένη, προσπαθεῖ νὰ
τὴν παρηγορήσῃ διὰ τὸν ἐπικείμενον ἀποχωρισμὸν της ἀπὸ τῶν
τέκνων καὶ ἀπέρχεται.

ΜΗ. δράσω τάδ'· ἀλλὰ βαῖνε δωμάτων ἔσω
καὶ παισὶ πόρουν* οἷα χρὴ καθ' ἡμέραν.
ὦ τέκνα τέκνα, σφῶν μὲν ἔστι δὴ πόλις

1020

- καὶ δῶμ', ἐν ᾧ λιπόντες ἀθλίαν ἐμὲ
οἰκῆσει' αἰεὶ μητρὸς ἐστερημένοι·
ἐγὼ δ' ἐς ἄλλην γαῖαν εἶμι δὴ φυγὰς,
πρὶν σφῶν ὄνασθαι* κάπιδεῖν εὐδαίμονας, 1025
πρὶν λέκτρα καὶ γυναιῖκα καὶ γαμηλίους
εὐνὰς ἀγῆλαι* λαμπάδας τ' ἀνασχεθεῖν*.
ὦ δυστάλαινα τῆς ἐμῆς αὐθαδίας.
ἄλλως ἄρ' ὑμᾶς, ὦ τέκν', ἐξεθροεψάμην,
ἄλλως δ' ἐμόχθουν καὶ κατεξάνθην* πόνοις, 1030
στερρὰς* ἐνεγκοῦσ' ἐν τόκοις ἀλγηδόνας.
ἦ* μὴν ποθ' ἢ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας
πολλὰς ἐν ὑμῖν γηροβοσκήσειν τ' ἐμὲ
καὶ κατθανοῦσαν χερσὶν εὖ περιστελεῖν*,
ζηλωτὸν ἀνθρώποισι· νῦν δ' ὄλωλε δὴ 1035
γλυκεῖα φροντίς. σφῶν γὰρ ἐστερημένη
λυπρὸν* διάξω βίον ἀλγεινόν τ' ἐμοί.
ὑμεῖς δὲ μητέρ' οὐκέτ' ὄμμασιν φίλοις
ὄψεσθ', ἐς ἄλλο σχῆμ' ἀποστάντες* βίου.
φεῦ φεῦ· τί προσδέροκεσθὲ μ' ὄμμασιν, τέκνα ; 1040
τί προσγελάτε τὸν πανύστατον γέλων ;
αἰαῖ· τί δράσω ; καρδία γὰρ οἴχεται*,
γυναῖκες, ὄμμα παιδρὸν ὡς εἶδον τέκνων.
οὐκ ἂν δυναίμην· χαιρέτω βουλευήματα
τὰ πρόσθεν· ἄξω παῖδας ἐκ γαίας ἐμούς. 1045
τί δεῖ με πατέρα τῶνδε τοῖς τούτων κακοῖς
λυποῦσαν αὐτὴν δις τόσα κτᾶσθαι κακά ;
οὐ δῆτ' ἔγωγε. χαιρέτω βουλευήματα.
καίτοι τί πάσχω ; βούλομαι γέλωτ' ὀφλεῖν
ἐχθρὸς μεθεῖσα τοὺς ἐμούς ἀζημίους ; 1050
τολμητέον τὰδ'. ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης*,
τὸ καὶ προσέσθαι μαλθακοὺς λόγους φρονός.
χωρεῖτε, παῖδες, εἰς δόμους· ὅτω δὲ μὴ
θέμις παρεῖναι* τοῖς ἐμοῖσι θύμασιν,
αὐτῷ μελήσει· χεῖρα δ' οὐ διαφθεροῶ*. 1055
ᾶ ᾶ.
μὴ δῆτα, θυμέ, μὴ ποτ' ἐργάσῃ τάδε·
ἔασον αὐτούς, ὦ τάλαν, φεῖσαι τέκνων.

ἐκεῖ * μεθ' ἡμῶν ζῶντες εὐφρανοῦσί με.
 μὰ τοὺς παρ' Ἄϊδη νεοτέρους * ἀλάστορας,
 οὔτοι ποτ' ἔσται τοῦθ', ὅπως ἐχθροῖς ἐγὼ
 παῖδας παρήσω τοὺς ἔμοὺς καθυβρίσαι. 1060

πάντως πέπρωται ταῦτα κοῦκ ἐκφεύξεται.
 καὶ δὴ ἔπι κρατὶ στέφανος, ἐν πέπλοισι δὲ
 νύμφη τύραννος ὄλλυται, σάφ' οἶδ' ἐγώ.
 ἀλλ', εἶμι γὰρ δὴ τλημονεστάτην ὁδόν, 1065

παῖδας προσειπεῖν βούλομαι. δότ', ὦ τέκνα,
 δότ' ἀσπάσασθαι μητρὶ δεξιὰν χέρα. 1070

ὦ φιλτάτη χεῖρ, φίλτατον δέ μοι κάρα
 καὶ σχῆμα καὶ πρόσωπον εὐγενὲς τέκνων,
 εὐδαιμονοίτην, ἀλλ' ἐκεῖ * τὰ δ' ἐνθάδε *
 πατὴρ ἀφείλετ'. ὦ γλυκεῖα προσβολή *,
 ὦ μαλθακὸς χρῶς πνεῦμα δ' ἥδιστον τέκνων. 1075

χωρεῖτε χωρεῖτ'· οὐ γὰρ εἶμι προσβλέπειν
 οἷα τ' ἔθ' ὑμᾶς, ἀλλὰ νικῶμαι κακοῖς.
 καὶ μανθάνω μὲν οἷα δρᾶν μέλλω κακά·
 θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἔμῶν βουλευμάτων,
 ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς. 1080

Περίληψις τῶν στίχων 1021—1322.

Ὁ χορὸς μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν παιδῶν εἰς τὰ ἀνάκτορα προβλέπων τὴν τύχην αὐτῶν ἐκφράζει (**πέμπτιον στάσιμον**) τὴν γνώμην του περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ λυπηρῶν τῆς παιδοποιΐας καὶ φρονεῖ ὅτι εἶναι εὐτυχέστεροι οἱ μὴ γεννήσαντες τέκνα.

Οἱ γονεῖς, λέγει, ὑποφέρουσι νὰ ἀναθρέψωσι καὶ νὰ ἐτοιμάσωσι περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα των, τὰ ὅποια ἄγνωστον ποίαν καλὴν ἢ κακὴν διαγωγὴν θὰ δεῖξωσιν εἰς τὸ μέλλον. Ὑπὲρ πάντα θμως ταῦτα καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀποθῶσιν εὐτυχῇ, ἐνσκήπτων προῦτως ὁ θάνατος ἀνατρέπει τὴν εὐτυχίαν, ἐξ ὧν καὶ καταφαίνεται ὅτι οἱ ἄτεκνοι εἶναι πάντως εὐτυχέστεροι. Ἡ Μήδεια ἐν τῇ μεταξὺ βλέπει θεράποντα ὀρμῶντα ἔξω τῶν ἀνακτόρων καὶ κραυγάζοντα πρὸς αὐτὴν νὰ φύγῃ τάχιστα, διότι ἡ Γλαύκη καὶ ὁ Κρέων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὀλεθρίων δώρων της. Ἡ Μήδεια ἔξαλλος

ἐκ τῶν θριάμβων τῆς παρακαλεῖ τὸν θεράποντα νὰ διηγηθῆ ἑπιτομερῶς τὰ τοῦ θανάτου τῶν ἐχθρῶν τῆς καὶ μετὰ τοῦτο ἀνακοινοῖ εἰς τὸν χορὸν ὅτι θέλει προβῆ εἰς τὸν φόνον τῶν τέκνων τῆς καὶ εἰσέρχεται πρὸς τοῦτο εἰς τὸν οἶκον. Ὁ χορὸς (**ἔκτον σιάσιμον**) μὴ τολμῶν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μαινομένην Μήδειαν ἀπὸ τῶν φρικτῶν τολμημάτων τῆς ἐπικαλεῖται τὴν Γῆν καὶ τὸν Ἥλιον νὰ σταματήσῃ τὴν χεῖρα τῆς παιδοκτόνου. Ἐκ τοῦ βάθους τῆς οἰκίας φθάνουν εἰς τὰ ὦτα τοῦ χοροῦ αἱ κραυγαὶ τῶν φανευομένων τέκνων, ἐνῶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καταφθάνει ὁ Ἰάσων καὶ ἐρωτᾷ τὸν χορὸν ἐὰν εὐρίσκεται ἀκόμη ἐν τῷ οἴκῳ ἡ Μήδεια μετὰ τὸν παρ' αὐτῆς μηχανευθέντα φόνον τῶν βασιλέων, ἀλλὰ κυρίως θέλει νὰ εὕρῃ καὶ σῶσῃ τὰ τέκνα τοῦ ἀπὸ τῆς δικαίας ἐκδικήσεως τῶν βασιλικῶν συγγενῶν. Μανθάνει τότε παρὰ τοῦ χοροῦ ὅτι τὰ τέκνα τοῦ ἐφρονεύθησαν ὑπὸ τῆς μητρικῆς χειρὸς καὶ διατάξας νὰ ἀνοιχθῶσιν αἱ θύραι τῶν ἀνακτόρων βλέπει τὴν Μήδειαν εἰς ὕψος ὄχουμένην ἐπὶ ἄρματος πτερωτῶν δρακόντων καὶ συναποκομίζουσαν ἐπ' αὐτοῦ τὰ λείψανα τῶν παιδῶν.

- ΙΑ. ὦ μῖσος, ὦ μέγιστον ἐχθίστη γύναι*
 θεοῖς τε κάμοι παντὶ τ' ἀνθρώπων γένει,
 ἣτις τέκνοισιν σοῖσιν ἐμβαλεῖν ξίφος 1325
 ἔτλης τεκοῦσα καὶ μ' ἄπαιδ' ἀπώλεσας
 καὶ ταῦτα δράσασ' ἥλιόν τε προσβλέπεις
 καὶ γαῖαν, ἔργον τλάσα δυσσεβέστατον.
 ὄλοι' ἐγὼ δὲ νῦν φρονῶ*, τὸτ' οὐ φρονῶν,
 ὅτ' ἐκ δόμων σε βαρβάρου τ' ἀπὸ χιθονός 1330
 Ἑλλην' ἐς οἶκον ἠγόμην, κακὸν μέγα,
 πατρός τε καὶ γῆς προδότιν ἢ σ' ἐθρέψατο.
 τοιόνδ' ἀλάστορ* εἰς ἔμ' ἔσκηψαν θεοί'
 κτανοῦσα γὰρ δὴ σὸν κάσιν παρέστιον,
 τὸ καλλίπρωρον εἰσέβης Ἄργουῶς σκάφος. 1335
 ἦρξω μὲν ἐκ τοιῶνδε, νυμφευθεῖσα δὲ
 παρ' ἀνδρῶν τῶνδε καὶ τεκοῦσά μοι τέκνα,
 εὐνῆς ἕκατι καὶ λέχους σφ' ἀπώλεσας.
 οὐκ ἔσιν ἣτις τοῦτ' ἂν Ἑλληνίς γυνὴ
 ἔτλη ποθ', ὧν γε πρόσθεν* ἠξίουν ἐγὼ 1340
 γῆμαί σε, κῆδος ἐχθρὸν ὀλέθριόν τ' ἐμοί,

- λέαιναν, οὐ γυναῖκα, τῆς Τυρσηνίδος
 Σκύλλης ἔχουσαν ἀγριωτέραν φύσιν.
 ἀλλ' οὐ γὰρ ἄν σε μυρίοις ὀνειδέσει
 δάκοιμι· τοιονδ' ἐμπέφυκέ σοι θράσος· 1345
 ἔρο', αἰσχροποιῆ καὶ τέκνων μαιφόνε,
 ἐμοὶ δὲ τὸν ἐμὸν δαίμον' αἰάζειν πάρα*,
 ὃς οὔτε λέκτρον νεογάμων ὀνήσομαι,
 οὐ παῖδας, οὓς ἔφυσα κάξεθρεψάμην
 ἔξω προσειπεῖν ζῶντας, ἀλλ' ἀπόλεσα. 1350
 ΜΗ. μακρὰν ἄν ἐξέτεινα* τοῖσδ' ἐναντίον
 λόγοισιν, εἰ μὴ Ζεὺς πατὴρ ἠπίστατο,
 οἷ' ἐξ ἐμοῦ πέπονθας οἷά τ' εἰργάσω·
 σὺ δ' οὐκ ἔμελλες τάμ' ἀτιμάσας λέχη
 τερπνὸν διάξειν βίοτον ἐγγελῶν ἐμοί, 1355
 οὐδ' ἢ τύραννος οὐδ' ὃ σοὶ προσθεῖς γάμου
 Κρέων ἀνατὶ* τῆσδέ μ' ἐκβαλεῖν χθονός.
 πρὸς ταῦτα καὶ λέαιναν, εἰ βούλει, κάλει
 καὶ Σκύλλαν, ἣ Τυρσηνὸν ὄκησεν πέδον·
 τῆς σῆς γὰρ ὡς χροὴ καρδίας ἀνθηψάμην*. 1360

Περίληψις τῶν στίχων 1361 - 1419 (τέλος)

Μετὰ διάλογον ἀμοιβαίων ἀντεγλήσεων καὶ ὕθρων ὁ Ἰάσων ἔχειτεύει τὴν Μήδειαν ἵνα τῇ παραδώσῃ τὰ λείψανα τῶν τέκνων πρὸς ἐνταφιασμόν· αὕτη ἀρνεῖται, ὅπως ἀποκρούει καὶ τὴν τελευταίαν παράκλησιν τοῦ Ἰάσονος ἵνα ἀσπασθῇ τὰ νεκρὰ τέκνα του καὶ ἀπέρχεται ἐφ' ἄρματος εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν Αἰγέα. Ὁ Ἰάσων ἐπιμαρτύρεται τὸν Δία καὶ τοὺς λοιποὺς θεοὺς διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς μισαρᾶς γυναικὸς καὶ τὸ δῶμα τελειώνει.

ΜΗ Δ Ε Ι Α

- 1 *ἀβρῶς*, σύναψον πρὸς τὸ: *βαίνοντες ἀβρῶς ἀεὶ διὰ λαμπρ.*
αἰθέρος—ἐνῆ διαρκῶς κινεῖσθε μὲ χάριν μέσα εἰς μίαν δι-
 κυγεστάτην ἀτμόσφαιραν.
- 2 *ἄγαν*, σύναψον πρὸς τὸ *ὑπὲρ* = ὑπεράγαν, ὑπερβολικῶς, ὑπὲρ
 τὸ μέτρον.
- 3 *ἀγών*, ἐνταῦθα = κίνδυνος, δυσκολία.
- 4 *ἄδακρυν*, σύντ. *πῶς προσβ. ὄμμ. τέκνοις σχήσεις ἄδα-*
κρυν μοῖραν φόνου; = πῶς ἀτενίσασα τὰ τέκνα σου θὰ ἐκ-
 τελέσης τὸν φόνον χωρὶς νὰ κλαύσης;
- 5 *αἰσυνμῆ*—κυβερνᾷ, βασιλεύει, (*αἰσυνμῆτης*).
- 6 *αἰὼν* = χρόνος, μακρὰ περίσδος ζωῆς, σύντ. *μακρὸς αἰὼν*
ἔχει εἰπεῖν πολλὰ μὲν τὴν ἡμετέραν μοῖραν, (πολλὰ)
δὲ τὴν μοῖραν τῶν ἀνδρῶν. Καὶ ἐλευθέρως = ἡ μακρινή
 ζωὴ δίνει ὕλικὸ νὰ πῆ κανεῖς πολλὰ καὶ γιὰ τὸ δικό μας τὸ
 μέρος καὶ γιὰ τὸ μέρος τῶν ἀνδρῶν.
- 7 *αἰὼν*—βίος.
- 8 *ἀκριβῶς* (θῆσομαι)—δὲν θὰ ἀκριβολογήσω.
- 9 *ἀλᾶσθαι*, ὑποκ. *παῖδας* (κάμῃ) ἢ ἔσωσά σε ...
- 10 *ἀλάστορα*—τιμωρὸν δαίμονα.
- 11 *ἀλλ'* (εἶμι)... σύναψον *ἀλλά*... *βούλομαι προσειπεῖν*...
εἶμι γάρ.
- 12 *ἀλλ'* (οὔτε)... σύνταξον: *ἀλλ' οὔτι πω ταῦτα ταῦτη* (ἐνν.
 ἐστι), *μὴ δοκεῖτε*—ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν εἶναι ἀκόμη εἰς
 τοιοῦτον σημεῖον, μὴν τὸ πιστεύετε.
- 13 *ἄλλως*, ἐνταῦθα—ματαίως, ἀνωφελῶς.
- 14 *ἄλις*, ἐπίρρ. ἐνταῦθα—*μετριῶς*, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ *ἄγαν*.
- 15 *ἀμαθίας*, (ὑπὸ), ἔνεκα ἀπερισκεψίας.
- 16 *ἀμηχανώταται*—ἀκαταλληλόταται.
- 17 *ἀμπέχων* = περιβάλλων. Ἡ φυσικὴ σειρά: *ἀμπέχων σπεί-*
ραις πολυπλ. πάγχρυσ. δέρας ἔσωξε ἄυπνος ὦν.

- 18 *ἀμφιλόγους* (ὀργάς) = ὀργάς ἐκ λογομαχίας.
- 19 *ἀνασχεθεῖν* (λαμπάδας = νὰ κρατῶ τὰς δάδας τῆς γαμη-
λίου πομπῆς (κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν παλαιῶν).
- 20 *ἀνατὶ* = ἄνευ ἄτης, ἀτιμωρητέι.
- 21 *ἀνδάνουσα*, σύνταξον τὸ ὄλον, *ἀνδάνουσα* (πολίταις) ὧν
πολιτῶν χθόνα ἀφίκετο φυγῆ = ἀρέσκουσα εἰς τοὺς Κο-
ρινθίους πολίτας εἰς ὧν τὴν χώραν ἐφθασε διὰ τῆς φυγῆς (ἐξ
Ἰωλκοῦ).
- 22 *ἀνήρασθαι*, ἀόρ. τοῦ *ἀναίνομαι* = ἀπολείπω τὸν ἄνδρα.
- 23 *ἀνθηψάμην*, (ἀνθάπτομαι), ἐνταῦθα τὸ κοινὸν = σοῦ ἡγγιξά
καὶ ἐγὼ τὴν καρδίαν σου.
- 24 *ἀνιεῖς*, κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς β' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώ-
τος : *ἀνίημι* (μωρίας, γεν. τοῦ ἐνικοῦ] = παύομαι τοῦ μω-
ραίνειν.
- 25 *ἀντάχῃσ' ἄν*, ὑποκ. ἢ *λύρα*, ἐκ τῶν προηγουμένων = διότι
θὰ ἀντηχοῦσε ἡ λύρα μου ὕμνον κατὰ τοῦ ἄρρενος γένους.
- 26 *ἀποστάντες* (εἰς σχῆμα) = μεταδάντες εἰς διαφορετικὸν τρό-
πον ζωῆς. Ἡ ἔκφρασις ἔχει διπλὴν ἔννοιαν. . .
- 27 *ἀπτολέμους εὐνάς* (πόλεμος, πόλεμος) = ἀπολέμους, εἰρηνι-
κὰς κλίνας. Σύνταξον τὸ ὄλον : *κρίνο* (*Κύπρις*) *δξύφρων*
λέχη γυναικῶν σεβίζουσα ἀπτολ. *εὐνάς* = εἴθε ἡ Κύ-
πρις μετὰ δξύδερκειας νὰ ἐξομαλύνῃ τὰ τῶν γάμων τῶν γυ-
ναικῶν, τιμῶσα τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν.
- 28 *ἄραρε* = πρκ. τοῦ *ἀραρίσκω*· σύνταξον : *ἦτε πίστις θεῶν*
οὐκέτι ἄραρε = αἱ πρὸς τοὺς θεοὺς ἔνορκοι ὑποσχέσεις τῶν
ἀνθρώπων δὲν εἶναι πλέον ἀσφαλεῖς.
- 39 *ἄσης* (ἄω=χορέννυμι) *ἄση*, ἡ=κόρος, ἀνία, στενοχωρία.
- 30 *ἄτιμος*, ἐνταῦθα=στερημένη τῶν δικαιωμάτων σου.
- 31 *ἀφυσσαμέναν* ποιητ. τύπος τοῦ *ἀφύσσω*, *ἀφύσσομαι* =
ἀντλῶ. Σύνταξον τὸ ὄλον : *κλήξουσι τὰν Κύπριν ἀφυσσ.*
ροὰς ἀπὸ Κηφ. τοῦ καλλιναίου καταπνεῦσαι χώραν
μετρ. ἄν. ἡδυπν. αὔρας—καὶ ὅπου διηγοῦνται ὅτι ἡ Ἀφρο-
δίτη ἀντλήσασα νερὰ ἀπὸ τὸν καλλίρροον Κηφ. κατεδρόσισε
τὸν τόπον μὲ ἡπίους ἀρωματικὰς αὔρας.
- 32 *ἀχρήμων*—ἀχρήματος, πένης.
- 33 *βασίλεια*, ἡ=βασίλισσα. Ἡ ὅλη φράσις ἔχει : *ἄλλη βασί-*
λεια ἐπανέστη δόμοις, κρείσσων τῶν (σῶν) λέκτρων

- =άλλη βασίλισσα κατέλαβε τούς οἴκους, γενομένη κάτοχος τῆς κλίνης σου.
- 34 **γεγῶτας (σεμνοῦς)**: γίγνομαι. Ἡ ὅλη φράσις: **οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν γεγῶτας σεμνοῦς τοὺς μὲν ἀπ' ὀμμάτων, τοὺς δ' ἐν θυραίοις** = ἤξεύρω πολλοὺς ἀνθρώπους ποῦ ἐνομίσθησαν ὑπερήφανοι, ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἐξουσαν μακρὰν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ ἄλλοι μέσα στὸν κόσμον.
- 35 **γλώσση**, ἀντιτίθεται τῇ φρενί. Σύνταξον τὸ ὅλον: **ὦ παγκάκιστε, τοῦτο γὰρ ἔχω (σε) γλώσση εἰπεῖν μέγιστον κακὸν εἰς ἀνανδρίαν**. Καὶ ἐλευθέρως = σὲ ὀνομάζω παγκάκιστον, διότι ἡ γλώσσα δὲν ἔχει λέξιν ἀνάλογον μὲ τὴν προστυχιά σου.
- 36 **γύην, γύης, ὄ**, = γῆ.
- 37 **δέρην**, δέρη, ῆ, = λαϊμός, τράχηλος.
- 38 **δέρος** ἄλλος τύπος τοῦ δέρας.
- 39 **διαπτάσθαι**, ἄορ. τοῦ **διαπέτομαι**· σύνταξον τὸ ὅλον: **εἶθ' ὄφειλε σκάφος Ἄργ. μὴ διαπτάσθαι. Συμπληγάδας κυαν. εἰς αἶαν Κολχ.**
- 40 **διαφθερῶ (οὐ) χεῖρα** = δὲν θὰ ἀδυνατίσω τὸ χέρι μου ἀπὸ οἰκτον, δὲν θὰ δεῖξω μαλακότητα εἰς τὸ ἔργον.
- 41 **δοκοῦσα.. τί**=τί ἐλπίζουσα, προσδοκῶσα νά...
- 42 **δυσκέλαδος** (κέλαδος, ὄ=βοή, κραυγή)=κακότητος.
- 43 **δυσπέρατον**, σύνταξον: **ἔχουσα τὸν δυσπέρατον αἰῶνα (τῆς) ἀμηχανίας, οἰκτροτάτον ἀχέων**. (παράθεσις) =διάγουσα τὸν δυσκολοπέραστον βίον τῆς ἐνδεΐας, ὕπερ εἶναι ἡ οἰκτροτάτη τῶν συμφορῶν.
- 44 **ἐκεῖ**, ἐν Ἀθήναις δηλ. ὅπου θὰ καταφύγω παρὰ τῇ βασιλεῖ Αἰγεῖ=καὶ ἐν στ. 1073=ἐν Ἄδῃ.
- 45 **ἐκπλήξασα** (θυμὸν) =ἐξεγείρασα τὴν ψυχὴν μου διὰ τὴν ἐπίδωξιν ἄλλων γάμων (**ἑτέροις ἐπὶ λέκτροις**).
- 46 **ἐνθάδε (τὸ δέ...)** ἐνν. **εὐδαιμονεῖν**.
- 47 **ἐννοοῦμενοι** (οὐδὲν)=χωρὶς νά ἔχουν καμμίαν ἔγνωσαν, χωρὶς νά τούς μέλη διὰ τὰ...
- 48 **ἐξανύσασα** (ἀμέραν...)=τελευτήσασα τὸν βίον.
- 49 **ἐξεῖλον** ἐνν. **τὸ σοῦ**.
- 50 **ἐξέτεινα**, (ἂν μακρὰν, ἐπίρρ.) = διὰ μακρῶν θὰ ἀπήντων.

- 51 *ἐπιβαλλομένην*, ἐνν. τὴν *Κύπριν*. Συμπλήρωσον καὶ σύντ.
(κλήζουσι δὲ τὴν Κύπριν) *ἀεὶ ἐπιβαλλομένην χαίται-*
σιν εὐώδη πλ. ροδ. ἀνθ. πέμπειν ἔρωτας παρέδρους
τῆ σοφ. . . ξυνεργούς παντ. ἀρειᾶς = καὶ ἀπὸ ὅπου
λέγουν πῶς ἢ Ἄφρ. θέτουσα πάντοτε ἐπὶ τῆς κόμης
εὐώδη στέφανον ἀπὸ ῥόδα ἐξαποστέλλει τοὺς ἔρωτας νὰ
συμπαραδρεύουν μὲ τὴν σοφίαν καὶ νὰ συνεργάζονται μαζί
τῆς εἰς κάθε ἀρετὴν.
- 52 *ἐπίστασαι*, κοινὸν καὶ εἰς τὸ κατωτ. *χρησθαι* = γνωρίζεις νὰ
μεταχειρίζεσαι νόμους, τεθειμένους οὐχὶ πρὸς χάριν τῶν
ἰσχυρῶν . . .
- 53 *ἐπισιᾶτην*, συναπτέον τῷ *ζεύγλαισι* = διὰ νὰ ἐπιστατήσης,
νὰ διευθύνῃς τὸ ζεύξιμον τῶν πυριπν. . .
- 54 *ἐπίφθονος*, ἐνταῦθα παθητ. = ἄξιος μίσους, ἄρα ἀποκρου-
στέος.
- 55 *ἔρειμῶσαι*, ὑποκείμε. τὸ προηγ. *πεύκη* = νὰ ἐξοπλίῃς (τὰς
χεῖρας ἀνδρῶν) δι' ἔρειμῶν, νὰ ἐφοδιάσῃ μὲ κώπας τοὺς...
- 56 *Ἐρεχθεῖται*, δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι ὡς καταγόμενοι κατὰ τὰς ἐν
τῇ Ἀττικῇ παραδόσεις ἀπὸ τοῦ μυθολογουμένου γηγενοῦς
ἥρωος Ἐρεχθέως (πρβλ. Ἐρέχθειον).
- 57 *ἐχεγγύους* (δόμους) = παρέχοντας ἀσφάλειαν.
- 58 *ζημιουμένη* (φυγῆ) = ὅτι ἐτιμωρήθης μόνον μὲ ἐξορίαν.
- 59 *ἢ μὴν ποτε*, σύναψον πρὸς τὸ *γηροβοσκήσειν*.
- 60 *ἦν* (μὴ ποτε), = πλὴν ὅταν κάποτε... οἰμῶς γῆ.
- 61 *θηκιδόν* (φάσγανον) ἐκ τοῦ θήγω = γκονημένον, δξύ.
- 62 *θράσος* σύνταξον: *πόθεν λήψει θράσος ἢ φρενὸς ἢ χειρὶ*
καρδίᾳ τε προσάγουσα δεινὰν τόλμαν τέκνων σέθεν;
= ἀπὸ ποῦ θὰ πάρῃς τὸ θράσος τοῦ νοῦ καὶ εἰς ποῖο χέρι
καὶ καρδίᾳ θὰ τὸ εὕρῃς, τολμῶσα τόσα φοβερὰ κατὰ τῶν
παιδιῶν σου;
- 63 *ιερῶν* (ποταμῶν). ἐνν. τοὺς παρὰ τὰς Ἀθήνας Ἰλισσὸν καὶ
Κηφισόν.
- 64 *ἰμέρω* = πόθῳ, ἔρωτι. Σύνταξον τὸ ὅλον: *μήποτε, ᾧ δέσπ.*
ἐφείθης ἐπ' ἐμοὶ τὸν οἰστὸν χρυσέων τόξων χρίσασα
(τοῦτον) ἰμέρω.
- 65 *κακῆ* (ἐς ἀλκὴν) δειλῆ εἰς τὴν μάχην.

- 66 *κάκης* (τῆς ἐμῆς) ἐπιφώνησις: ἀλλ' ἐντροπή διὰ τὴν ἀνανδρίαν μου καὶ μόνον διότι...
- 67 *καλλίνικον*, γέν. οὐδ. (οἴσεται τὸ καλλίνικον ῥαδίως= θὰ νικήσω εὐκόλως, πρὸλ. τὴν φράσιν *νικητήρια φέρεσθαι κλπ.*
- 68 *κἄμοι...ἀνάλυσον: καὶ ἐμοὶ μὲν (τοῦτο, τὸ κατ' ἐμοῦ λέγειν, ἐκ τῶν κατωτ.) οὐδέν ἐστι πρᾶγμα*=καὶ ἐμένα μὲν καθόλου δὲν μὲ πειράζει ὅτι μὲ κακολογεῖς.
- 69 *καρτερόν* (πρὸς τὸ)=πρὸς τὸ δεινὸν τῆς τόλμης θὰ ἔλθω, δηλ. θὰ ἀποτολήμῃσω τὰ δεινότερα.
- 70 *κατεξάνθην, (κατὰ—ξαινομαι)* =κατεκομματιάσθην ὡς τὰ ξαινόμενα ἔρια, ἔπειτα γενικῶς συνετρίβην ὑπὸ τῶν...
- 71 *κεδνόν, κεδνός*=φρόνιμος, δεξιός.
- 72 *κεχρώσμεθα, χρώζω -ομαι*=χρωματίζω, κηλιδώνω, μαιίνω (ἐνταῦθα) διὰ τῆς ἐπαφῆς.
- 73 *κηδεύσασι* =τοῖς κηδεσταῖς, τοῖς συνάψασι τὸν γάμον (δηλ. τῷ Κρέοντι).
- 74 *κῆδος*, τὸ=ἡ ἐπιγαμία.
- 75 *κλῆδα* (καθαράν...) ποιητικῶς ἀντὶ *κλῆδα καθαρῶν φρενῶν*=τῆς ἀγνῆς ψυχῆς.
- 76 *κνίξει, κνίξω, -ομαι*=γαργαλίζω καὶ μεταφ. ἐπὶ ἐρώντων ἐρεθίζομαι κλπ. πρὸλ. τὸ κοινόν, σοῦ πονεῖ, σέ τρώγει...
- 77 *κοινώσομαι σοι* (κοινοῦμαι)=θὰ κοινολογήσω μετὰ σοῦ ὡς...
- 78 *κοίτας (λέκτρον)* ποιητικὴ ἔκφρασις πρὸλ. *λέκτρων εὐναί'* ἢ φράσις ἔχει: *ὀλέσασα λέκτρον κοίτης τῆς ἀνάνδρου* (κατὰ πρόληψιν), ἦγγουν ὀλέσασα λέκτρον ἀνδρὸς=στερηθεῖσα τῆς συζυγικῆς κλίνης.
- 79 *λαίφους, λαῖφος*, τὸ=ἰστίον πλοίου, παννί. Ἡ φράσις ὄλη: ἀλλὰ (δεῖ με) *ὑπεκδραμεῖν τὴν σὴν στομ. γλωσσαλγίαν, ὥστε κεδνόν οἰακοστρ. νεὼς ἄκροις κρασπέδοις λαίφους*=νά ὑπεκφύγω τὴν ἀτελείωτον φλυαρίαν σου (ὡς διαφεύγει τὴν θύελλαν) ὁ δεξιὸς τῶν πλοίων πηδαλιούχος (ταξιθεύων) μὲ συνεσταλμένα τὰ ἰστία.
- 80 *λελησμένη, τοῦ λητίζομαι, λήζομαι* παθητ. =ληστρικῶς ἀπηγγμένην.
- 81 *λύει*=λυσίτελεῖ, ὠφελεῖ.
- 82 *λυπρόν (βίσιον)*=ἄθλιον, ἐλεεινόν.

- 83 **μακαρίαν**, (εἰρωνικῶς)=ζηλευτήν, καλότυχον· λάβε τὸ ἔλον. τοιγὰρ ἔδθηκάς με ἀντὶ τῶνδε μακαρίαν πολλαῖς (γυναίξι) ἀν' Ἑλλάδα.
- 84 **μεθορμίσασθαι** (ἐκ) τῆσδε συμφ.=νὰ ἀλλάξω ἔρμον, καταφύγιον ἐκ ταύτης τῆς συμφ.
- 85 **μέμφομαι**, ἐνταῦθα παραπονοῦμαι.
- 86 **μέτειμι**=θὰ ἐπιδιώξω, σύνταξον: **μέτειμι τόνδε φόνον δόλω καὶ σιγῇ**.
- 87 **μετῆλθον** (Πελίξ)=ἦλθον ἵνα λάβωσι χάριν τοῦ Π.
- 88 **νάπαισιν, νάπη**, ἦ=δασύδης φάραγξ.
- 89 **νέον**, ἐνταῦθα=κακόν, ἀπροσδόκητόν τι.
- 90 **νερτέρους** (ἀλάστορας). δηλ. τοὺς κάτω θεοὺς, τοὺς ἐκδικουῦντας τὰ ἐγκλήματα.
- 91 **νοσεῖ** (τά...)=συγκρούονται, φιλονικοῦν σί φίлт. (ἴδ. ἀνωτ. διχοστατῆ).
- 92 **νοῦς** (λεπτὸς) ἐγγ. **γνώναι** ἐκ τοῦ κατωτ. **διελθεῖν**=ὑπάρχει εἰς σὲ δξύνοια ὥστε νὰ καταλάβῃς ὅτι... .
- 93 **ξυμφέρουσα** (Ἰάσονι)=συναρμόζουσα ἑαυτήν, ὁμοφρονοῦσα πρὸς τὸν Ἰ... .
- 94 **ξυναρτιῶσα** (γένος)=ἀφοῦ συνάψω, συνδέσω (τὰ ἐκ τῆς βασιλίσσης τέχνα καὶ τὰ ἰδικά σου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου (εἰς ταῦτὸ **θείην**) νὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς).
- 95 **οἴχεται (καρδία)**=πάει ἡ τόλμη μου, μοῦ ἔφυγε τὸ θάρρος μου.
- 96 **ὄνασθαι** (ἀόρ. τοῦ **ὀνίναμαι**), τὸ κοινόν: νὰ σὰς χαρῶ.
- 97 **ὄνειδος** (καλόν), παράθεσις εἰς τὴν προηγούμενην ἔννοιαν. Κεῖται εἰρωνικῶς=ἴρατο μὰ τὴν ἀλήθεια καμάρι διὰ τόν... .
- 98 **ὄνησις (ὀνίνημι)**=ἀπόλαυσις, χαρά του.
- 99 **ὄρίσασα**, ἐνταῦθα=διαπλεύσασα, διαπεράσασα τάς... .
- 100 **παγαί**, σύνταξον· **παγαί ἱερῶν ποταμῶν χωροῦσιν ἄνω καὶ δίκαια καὶ πάντα στρέφεται πάλιν**.
- 101 **παλαιὸν** (τὸ —) ὡς ἐπίρρ.=παλαιόθεν· ἐννόησον τὸ ῥ. **εἰσὶν** καὶ κατωτ.
- 102 **πάρα**=πάρεστι καὶ ἐνταῦθα τὸ κοινόν· μοῦ φθάνει, μοῦ μένει νά... .
- 103 **πάρα**=πάρεισι (δόμοι).

- 104 *παρεῖναι* (τοῖς θύμασι), ταῦτα λέγει ἡ Μήδεια πρὸς τὸν χορόν.
- 105 *πάρος* (δαμείην), δηλ. πρὶν γίνω ἄπολις εἶθε νά . . .
- 106 *περιστελεῖν*, ἐπὶ νεκρῶν=χοσμῷ διὰ τῶν ἐνταφίων, σαβάων κλπ.
- 107 *πέτρος*, ὁ=βράχος.
- 108 *πεύκη*, ἐξ ἧς κατεσκευάσθη ἡ Ἄργώ.
- 109 *πόλις* (καὶ δῶμα) ὑπαινίσσεται τὰ ἐν τῷ Ἄδῃ πρὸς ὃν σκοπεύει νὰ καταπέμψῃ τὰ τέκνα.
- 110 *πόμπιμος*=ὁ συνοδεύων τινὰ προστατευτικῶς. Σύνδεσον τὸ ὄλον· *πῶς οὖν ἢ πόλις ἱερῶν ποταμῶν ἢ χώρα πόμπιμος φίλων ἔξει σὲ τὰν παιδοι* . . . =πῶς λοιπὸν ἢ πόλις (Ἄθηναί) τῶν ἱερῶν ποταμῶν ἢ ἡ χώρα (Ἀττική), ἢ παρέχουσα προστασίαν εἰς τοὺς φίλους, ἢ φιλόξενος, θά . . . Οἱ Ἄθηναῖοι (ὡς οἱ σημ. Ἐλβετοὶ) ἐκαυχῶντο ὅτι παρείχον ἄσυλον εἰς τοὺς καταδικωμένους (πρβλ. Οἰδίποδα, Ἐπιγόνους κτλ. κτλ.).
- 111 *πόνων* (περὶ τῶν ἐμῶν—) περὶ τῶν ἀγώνων μου (κατὰ τὴν εἰς Κολχίδα ἐκστρατείαν (ἴδε *ναυκληρίας* στ. 527).
- 112 *πόρσυνε* (παιδί)=ἐτοίμαζε, φρόντιζε διὰ τὰ . . .
- 113 *πόσις*, σύνταξον· *πόσις γὰρ ὁ ἐμὸς ἐν ᾧ πάντα μοι ἦν γινώσκω καλῶς ἐκβέβηκε κάκιστος ἀνδρ*.
- 114 *πρόσαντες*, *προσάντης*, -ες, (ἄντην)=ἀνωφερής, ἀπόκρημνον καὶ ἐνταῦθα=δυσχερές, ἐναντίον.
- 115 *προσβολή*, ἐνταῦθα=ἐναγκαλισμὸς μετὰ ἀσπασμοῦ.
- 116 *πρόσθεν* (ῶν)=πρὸ τῶν ὁποίων γυναικῶν, ἀπέναντι τῶν . . .
- 117 *προσχωρεῖν* (πόλει)= νὰ προσαρμόζῃται τῷ ἤθει τῶν πολιτῶν.
- 118 *πυργοῖς*=ὡς πύργον ὑψώνεις· ἔκφερε τὴν φρ. *ἐπεὶ καὶ* (ἐπιδοτ.) *πυργοῖς τὴν χάριν λίαν, δηλ* . . . ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἃ σκοπεῖς, ἐξαίρεις σφόδρα ἰδιαίτερώς τὴν πρὸς ἐμὲ χάριν σου . . .
- 119 *ῥαθυμίαν* σύνταξον τὸ ὄλον· *οἱ δὲ ἐκτήσαντο δύσκλ. καὶ ῥαθυμ. ἀπὸ ποδὸς ἡσύχου*=(γνωρίζω δὲ ἄλλους) οἳτινες ἀπέκτησαν κακὸν ὄνομα καὶ ἐθεωρήθησαν ῥάθυμοι, διότι ἐξοῦσαν ἡσύχα.

- 120 *συμβαλών*, συνήθως ἢ φράσις=*συμβάλλω τινὶ ἔχθραν* (ἀγῶνα, μάχην κλπ.)=*συγκρούομαι πρὸς...*
- 121 *συντήκουσα (δακρύοις)*, ὡς οὐδέτ.*=κατατηχομένη, λειώουσα ἀπό...*
- 122 *στεροῦς ἀληθόνας*=*σκληρὰς* (ὠδίνας τοῦ τοκετοῦ).
- 123 *σώφρων*, ἐνταῦθα=*ἐνάρετος, ἐγκρατής.*
- 124 *σπανιζοίμεσθα, σπανίζω, -ομαι*, ταυτόσημα=*εὐρίσκομαι εἰς ἀνάγκην, εἰς ἔνδειαν, ταλαιπωροῦμαι ὑπὸ στερήσεων.*
- 125 *σπλάγγνον*, ἐνταῦθα=*ἡ ἀληθὴς φύσις, τὸ πραγματικὸν ἦθος τοῦ ἀνθρώπου* πρὸλ. τὸ κοινὸν «τὰ μέσα τοῦ ἀνθρώπου».
- 126 *στέργοι*, εἴθε νὰ μὲ ἀγαπᾷ ἢ σωφρ., (ἐν τῇ πεζῇ: εἴθε νὰ εἶμαι σώφρων).
- 127 *τέγξαι, τέγγω*=*βρέχω, ἐντ.=μολύνω, κηλιδώνω.*
- 128 *τέκτονες*=*τεχνίτριαι, δημιουργοί.*
- 129 *τλάμοι* (θυμῷ)=*καὶ νὰ τὸ βαστάξῃ ἡ ψυχὴ σου.*
- 130 *τρόχων*, *τρόχος* ὁ=*τὸ τρέξιμον, ὁ δρόμος*· *σύναιψον πρὸς τὸ: πεπαυμένοι*=*σταματήσαντες τὰ τρεξίματα.*
- 131 *ὑμνεῦσαι*, *μετοχή*=*ὑμνοῦσαι, ἐνταῦθα=κακολογοῦσαι, ψυσικὴ σειρὰ κατὰ τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον: Μοῦσαι παλαιγενῶν ἀοιδῶν* (γέν. ἀρσ.) *λήξουσι ὑμνοῦσαι τὴν ἐμὴν ἀπιστ...*
- 132 *ὑμνῆσαι*, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀνωτ. *εἶη*, ὅπερ=*εἴθε νὰ μὴ ᾖ το δυνατόν εἰς ἐμὲ νά...*
- 133 *ὑφείσα* (σῶμα)=*παραδώσασα, ἐπιτρέψασα τό...*
- 134 *φᾶμαι* ἢ φράσις ἔχει: *φᾶμαι στρέψουσι τὰν ἐμὰν βιοτὰν* (οὕτως ὥστε) *ἔχειν εὐκλειαν.*
- 135 *φείδου*, σύνταξον: *φείδου ὧν ἐπίστασαι μηδέν*, (ἐπίρρ.=*μηδὸλως*) *βουλευούσα καὶ τέχν.* Κατ' ἐλευθέραν ἀπόδοσιν=*σκέπτου καὶ τεχνάζου ὅσα ἠξεύρεις, ἀφειδοῦσα τῶν πάντων.*
- 136 *φερβόμενοι*, σύντ. *φερβόμενοι κλεινοτάτην σοφίαν ἀπὸ ἱερᾶς χώρας ἀπορθήτου τε*=*ποῦ τρέφεσθε μὲ τὴν ξακουστὴν σοφίαν ἀπὸ τὴν ἀγίαν καὶ ἀπόρθητον χώραν σας.*
- 137 *φροντίς* (νέα) ἀντί: *φροντίς τῶν νέων καὶ φροντίς*, *συνεκδοχικῶς ἀντ. τοῦ φρήν*, *διάνοια*=*τὰ παιδακῆσια μυαλὰ δέν...*
- 138 *φρονῶ*=*εἰμὶ ἔμφρων. σκέπτομαι ὀρθῶς...*

- 139 *φυτεῦσαι*, σύνταξον· ἐνθα λέγουσι ξανθ. Ἄρμονίαν (ὕποκ.) *φυτεῦσαι ποτε ἐννέα ἀγνάς Πιερ. Μούσας* (ἀντικ.) Κατὰ τὴν ἐκδοχὴν τῆς ἐπισήμου θεογονίας (ἰδ. Ἡσίοδ. Θεογ. 53) ἡ Μνημοσύνη εἶναι ἡ μήτηρ τῶν Μουσῶν· ὁ ποιητὴς θυσιάζων τὴν παράδοσιν εἰς τὸ φιλαθῆναιον αἴσθημά του λέγει ὅτι ἡ Ἄρμονία (σύμβολον τοῦ ἀρμονικοῦ συνδυασμοῦ ὅλων τῶν στοιχείων καὶ τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν τοῦ Ἄττικου οὐρανοῦ) ἐξέλεξεν ὡς τόπον γεννήσεως τῶν θυγατέρων τῆς, τῶν Μουσῶν, τὴν πανέμορφον Ἄττικὴν κλπ.
- 140 *φοινίαν* (χέρα): αἱματοβαφῆ, δηλ. νὰ βάψῃς τὸ χέρι σου μὲ αἷμα.
- 141 *χαρακτῆρ* = σημεῖον χαρασσόμενον ἐπὶ τινος πρὸς διάκρισιν Ἡ ἐκφορά τῆς ὅλης φράσεως· οὐδεὶς *χαρακτῆρ ἐμπέφυκε (τῷ) σώματι (τῶν) ἀνδρῶν ὅτῳ χρῆ διειδέναι τὸν κακόν.*
- 142 *χεροῖν*, ὅτ. πτώσεως.
- 143 *ᾠπασε*, ἔδωκε παρέσχε (ὀπάζω). λάβε τὸ ὄλον οὕτως· οὐ γὰρ *Φοῖβος ἠγήτωρ μελῶν ἐν—ᾠπασε* (τιμῆσις) *ἡμετέρα γνώμη λύρας θέσπιν (θείαν) ἀοιδὸν*—(καὶ ταῦτα συμβαίνουσι) διότι ὁ Ἄπ. ὁ μουσηγέτης δὲν ἐνέβαλεν εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν θεῖαν τέχνην τῆς λύρας.

Ἄριθ. πρωτ. 37434

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1930

Π ρ ὶ σ

τὸν κ. Ἰω. Ν. Σιδέρην, βιβλιοεκδότην

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ καὶ ἀπὸ 6 Ἰουνίου 1930 πράξεως καταχωρηθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 65 τῆς 7ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεύχος Β') ἐνεκρίθη συμφώνως τῷ νόμῳ 3438 τὸ ὑφ' ὑμῶν ὑποβληθὲν πρὸς κρίσιν διδακτικὸν βιβλίον **Μ. Μιχαηλίδου - Νουάρου «Εὐρύπιδου Τραγωδίαί»** διὰ τὴν ἕκτην τάξιν τοῦ ἑξατάξιου γυμνασίου, διὰ πέντε σχολικὰ ἔτη, ἦτοι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1930—31 ἕως τέλους τοῦ 1934—35, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσίν του ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ αὐτῆς ἐκθέσει διατυπωθεῖσαι ὑποδείξεις.

Ὁ Ὑπουργὸς
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ἄκριβες ἀντίγραφον
αὐθημερόν

Ὁ Τμηματάρχης
Ν. ΚΑΜΠΕΡΗΣ

*Ἄρθρον θον τοῦ Π. Διατάγματος
«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων
διδακτικῶν βιβλίων».*

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15% τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνεῦ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

